

אֶלְעָנָם פָּנָן תּוֹרָה

סִפְר
שִׁיחָות חַיִים

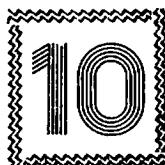
ספר

שִׁיחָרָת חַיִּים

מכ"ק אֲרוֹמוֹיד רַעַם הַיְלִינֶן בְּעוֹוִיסְטָעַן
צְדִיק פֿרָן הַנָּהָק

ר' חַיִּים מַאֲיר יְחִיאָל מִמְּאֱגָלִינֶצֶע
וּצְהָלָה:

אין דִּיזָעַן סְפָר וּוּעָרֵט בְּעַשְׂרִיבָעַן וּוַיְנָזְעַלְיכָע וְאַכְּיָן פָּזָן
הַיְלִינֶן צְדִיק רַבִּי ר' חַיִּים מַאֲיר יְחִיאָל
מִמְּאֱגָלִינֶצֶע זְצָ"ל אָווּ וּוּ טִיר הַאָבִן אֲדוֹס גַּעֲנִימָצָן
פָּזָן הַיְלִינֶן סְפָרִים.

כל הזכויות שמורות אצל
הוצאה אמונה

© Copyright 1969 by
M. G. & J. G.

EMUNA PUBLISHING
142 Rodney Street
Brooklyn, N.Y. 11211
388-8812 — 384-0002

שיהות חיים

דער הייליגער מאגעלניצער רבוי זכרונו לברכה האט דער ציילט או
אין דער ארטשער ציטט וווען דער מגיד אין אויפגענומען
צעווארץן קיין קאוזניך אין דאמאלסט געוואיזן אסאך וואס זונגן בעוואזען
זינגע גענגער דורף זינגע מנגאים און זינגע תורות אינטמאה שבת חווין
אין דער מגיד פריגיטאג צו נאכטיס געקומען דאויגען אין דער אטלעסינער
קאפאטץ אין און שטרימל אורי וויל שבט און וויל דיא אעל
גרעסטץ בעלי בתים פון שטאָט וועגן געוועזען אשכנזים מתנגידים וואס זי
יעגען זיך בוהג נישט אונגעטוון און שבת חווין קיין שבת/דיגע מלכושים
און דער גרעסטער פון זי און געוועזען אינגער ר' שלמה חסיד מען האט
אייהם אורי גערופען בלשון סני נהר וויל ער און געוועזען א גויסער
מתנגידים האבען זיך אדריך געשMISSט וועגן זינגע משוגהידיגע התהגהות
איו בון זיך געבליגען או מפֿן דארף דעם מגיד פרעהר מתרה זון און
אויב ער ווועט נישט הארכען וועילען זיך זיך מיט אייהם אב רצאנען זעגען
זיך צו אייהם צו גענדאגען און אייהם געזאגט דאס ער זאל שוין מעהר נישט
טיהן אוצליכע נארישקייטען און אויב ער ווועט נישט הערען וועלען זיך זיך
און אייהם נוקם זיין האט דער מאגעלניצער זכרונו לברכה דאמאלסט
געזאגט דאס וויסען אעל וואס האבען געקענט מינן זינדען דעם מגיד זכרונו
לברכה או ער און שטאָנדיג געוועזען פערטראָגען און זינגע היליגע
געדאנקען און ער האט געהר נישט געהרט וואס זיך האבען צו
אייהם גירעדט און מסתמא אין דער מאיד שבת חווין אויך געקומען
דאוינגען און דער שבתדיינער קאפאטץ און אין שטרימעל. זונגען דז
מתנגידים זיעער פערדראָסיג געווארען און האבען זיך ארום אייהם ארום
גישטעלט כדיא אייהם מקיים פסק זיין אין דורף דער הייל פון זינגע גוטע
פריננד אין אייהם געלונגען צו אנטלייפען און ער און ארוייס געלאָפען אונטער
דער שטאָט און האט זיך בעהאלטען און אמיהל א גאנצען שבת און מוצאי
יום קורש האט ער געבעטען דעם מילנער ער זאל מיט אייהם פאהרגען
קיין זעיזחאָב וואס דאָרט און געוועזען רב דער קדושת לו וואס און

דערנאָך

דערנאך געוועגן רב אין ברידישטוב האט דער מניד געפצעטען דעם שענטסען
 ער זאג אינטער יאנגען די טערד הויל ער האט מורה בעהקט או די
 קאזוניכער באלי בתים זאגען איהם נישט נאך יאנגען האט דער שמיניסער
 נישט בעווארלט נארת תנאי או דער מניד זאל איהם באנטשען האט איהם
 דער מניד געפנטשט מיט אריכת ימים אוון ווי דער מניד איז געיקמען
 קין זעליחוב און האט דאס דער ציילט דעם קדרותה לי זרונז לביבה
 האט אס דאס קדרותה לי שטארק פערדראסען האט ער געזאגט ער וועט
 זיך שוין אב רצענגן מיט זינער אהנפרער ר' שלמה הסיד און דער
 קדרותה לי האט געהקט א מהג דאס אינער ער האט געווולט אפיס א
 גרויסע זאך פון הימעל איז ער געגנגן און מקוה ארין איז ער יעאט
 אויך געגנגן און מקוה ארין אויז זיך ער איז איז געגנגן און וויסער
 ארין אינצער ער האט זיך זאך טוב געוועגן האט ער גיהערט 8 ק"ז
 לי יצחק לאו געמאך מינן קינד און אויך דעם זיך ניט אנטער שיזום צו
 מאכין זיך דער קדרותה לי האט גיהערט דאס קול איז ער ארייס געגנגן
 זון מקוה און איז אטה געגנגן און איז 8 פאָהָר שעאָרָם איז ארין זיך געיקמען
 קין זעליחוב פֿלְעַקְעִינְצֶעֶר רבי זכרון לברכה האט געקנצט דז משחה האט ער געזאגט
 האבן דעם מניד איבער גיבעטען אוּהַבְּעָן זיך גענומען פאר א קנס זיך
 זאגען איהם מוסיף זיך נאך א פאָהָר גילראָן אויך זיך פֿעַנְסִיך און זיך
 מאגלאַינְצֶעֶר רבי זכרון לברכה האט געקנצט דז משחה האט ער געזאגט
 יאנט האט מען שוין געמענט רופען ר' שלמה הסיד זויניג ער איז געוווקה;
 איז אמת ער חסיד דעם מניד פון דער מעשה קאנען מיר ארייס גארניך
 זיך היליג ער זענען די ווערטער פון אונעריך הכהנים זבורען לביבה זיך
 א מחלוקת וואס איז לשם שמיט קיטט דער פון ניט ארייס אויז דער
 וואס בײַרְעַן צדדים ס"ג דער צד פון מניד זבורען לברכה סאי פון
 געהאַלְפָעָן דאס זיך האבען ערינסט געמינט נזהר צו זונגען השיעית האט
 הסידים השיעית זאָל איז אויך העלפָעָן דאס מיר זאגען איהם קאנען
 דינען באַמת און מיר זאגען געהאַלְפָעָן ווערין מיט אַלְעַם גוטען זכותם יון
 עליינז ואַכְירַא:

דער דִּיְלִינְעֵר מאגלאַינְצֶעֶר רבי זכרון לברכה האט דערציאַלט או
 דער יוד הקוש פֿלְעַגְט אַסְאָךְ מַאֲהָל צו פֿאָהָר ען קון
 קאָזְעַנְיך צוֹם מניד זכרון לברכה און דער יוד הקוש פֿלְעַגְט קִמְמָאָה
 נאהר נישט צו פֿאָהָר ען בִּים טִישׁ וּוְיִלְלָאָךְ דער יוד הקוש פֿלְעַגְט הערשט
 מקבָּל

שוחות חיים

ג ו

מקבל שמת צו זיין נאך דעם טיש. און דער מניד פַּלְעָגֶט צו זעטצען דעם
יזד הקירוש לעבען נאך און האט איהם געגעבען צו טיליאן דעם עולם
שירים. אינטמאה וווען דער יוד הקירוש איז געקומען קאין קאוזנץ האבען
איהם זינען שעזאים פער מסטרט דאס ער פערזוכט גאהר נישט באים טיש
און דאס פאסט נישט פאר דעם מניד. האט דער מניד איהם שווין נישט
געגעבען קאין שיריים צו טיליאן. נאך דעם טיש איז דער יוד הקירוש
געגעבען אויף זיין סטאנציג און האט מקבל שבת געוועזען נאך קפלת
שבת האט ער געשיקט זיין ממש ער זאל ברענגן אַ קווארט מעהר און
ויז ער האט געברענט דעם מעד חט איהם דער יוד הקירוש געהיסען
איינטאנצען אויסטרינקען און גיין שלפאגן. ווי דער משמש איז ניט
אנשלטאפען געוועזען האט דער יוד הקירוש זיך שטארק פערטיפט און
זינען געדאנקען און איז ארטס געלאטען אַהן און צורייך און האט
אויז גירעדט צו זיך אלין וואס מינט דער מניד אויך בין פון איהם
געקומען מקובל זיין הסידות גיין! נאהר וויל ער איז אַ שוואכער מענטש בגין
אויך איהם געקומען צו העלפונג און עברות און האט אויז עטיליכע מאה
איינט געחרוט. און דעם איז עריגן געקומען אַ שליח פון מניד און האט
זעוננט צום יוד הקירוש דער מניד האט מינק צו אויך געשיקט אויך זאל
אויך זאגען און בעטאן אויז ווי ער איז אַ שוואכער מענטש און איהר לאוֹט
איהם נישט שלפונג מטריגען ווועט ער שווין מיצען אַלעס און אַרדענונג. און
אויז געוועזען דאס שבת און דער פריה האט דער מניד צורייך געוועט
דאט זיך קאון מען זעהן ווי גרויס דער יוד הקירוש איז טילען שיריים. פון
דאגן קאון דאס ער האט געגעבען צו טילען געוועזען און עס איז
געוועזען מעשה שטן דאס ער האט געהאט אויז פיהל שונאים וואס זיין האבען
איהם איזמעטס גערזומט און האבען אויך איהם אויס גאנפלערט פערשידיגע עצות
ויז אויז איהם צו פערמַלְעָגָעָן. השיעית זאל אונן אויך הטען פון אלעט בגין

או פון שנאת הבירות אמן:

דער מאָגָעָלְנִיאָגָעָר רבי האט דער ציליט או אַינְמַהָּה וווען ר' דוד/ד'
לעלאכער זברונז לברכה אויז געוועזען און גיונסן
האט ער גיהרט או דער רב' פון לובליין זברונז לברכה אויז געקומען אויך
שבת און דער רב' פון לובליין האט נאך און גיונסן אויך געפיהרט אַ ביסאָל
רב' און האט מיט זיך מיט געהאט אַ משמש. און ווי ר' דוד/ד' איז
געוואהר געוואהרען אויז ער חיכפ געלאָפָעָן אויסען רב' ביביס טאנצעע שיז
או געמען און דאס אויז געוועזען פריטאָג פַּאֲרָגָט האט ר' דוד/ד' אויס

געוויזן

נעוויינען או דער רבוי זונל נישט מען זאל איהם יעט באַלטיטשען האט ער
בּוּנִי אֵתֶם שְׁלוֹם גַּעֲנוּמָן אֵין האָט זַיִךְ צַו גַּעֲנִילָט אַוּזָק צַו נִינְן אֵין אֵין
אַוּזָק גַּעֲנָגָנָעָן אָוִיפְּ זַיִן סְטָאַנְצִיעַ נַאֲחָר דָּעַר ربּוּי האָט אֵתֶם תִּיכְּפּ גַּעֲנִיסָעָן
אַרְזִיק וּרְפָעָן אֵין האָט צַו אֵתֶם גַּעֲזָגָט רִי דָּזֶד וּוְיִסְטָ אַהֲרָן וּוּזָעַן עַס
וּוְרַטְ שְׁבַת זַעַחַת אַהֲרָן וּוּזָעַן עַס וּוְרַטְ שְׁבַת קְלַיְּאַט אַהֲרָן בּוּנִיר דִּיאָ
הַאנְד אֵין צַר האָט דָּעַם רְבִין גַּעֲוִינָעָן זַיִן הַאנְד אַהֲנָגָהָוּבָעָן
וּזָעַן עַס אֵין גַּעֲוָהָהָרָעָן שְׁבַת האָבעָן דִּי אַדְרָעָן פִּין זַיִן הַאנְד אַהֲנָגָהָוּבָעָן
צַי קְלַיְּאַטְן האָט אֵתֶם דָּעַר ربּוּי גַּעֲזָגָט אָזָוִי וּוְיִסְטָ אַהֲרָן יָאָה וּזָעַן עַס
וּוְרַטְ שְׁבַת זַעַחַת אַהֲרָן וּזָעַן אַיְיךְ דָּעַרְצִיעַלְעָן אַמְּשָׁה אֵין אַפְּרִיצִיסְטָ
טָאַכְּטָעָר האָט זַיִךְ פָּעַרְלַבְּטָן אֵין אַגְּנָעָרְטָס אַזְּהָן חַטְשָׁה עַס אֵין נִישְׁטָ
אַז פָּעַרְשְׁתִּין אֵין זַוְּאָה בָּאַלְדְּ דָּעַר זְכָר אֵין פִּין אַגְּרָעָרְטָן שְׁטִינְגָּעָר אֵין
דִּיאָ נְקָהָה אֵין פִּין אַקְלָעָנְרָעָן שְׁטִינְגָּעָר עַס זַאל דָּעַר פִּין זַוְּעָרָעָן אַז יָוָגָ
אַבְּעָר אַז חִשְׁיָּה וּוְיל מִן דָּעַרְפָּן וּוְעָרָן אַז יָוָגָ דָּעַרְצִיעַלְעָן האָט ربּוּי דִּירְלַעַן
רְבּוּי גַּפְּרָעָגָט אַהֲרָן פָּעַרְשְׁתִּיטָּה וּוְאָס אַיְיךְ חַבְּבָ אַיְיךְ פָּעַרְשְׁתִּיטָּה. דָּעַר סָזְדָּגְעִינְטָ
לְעַלְבָּעָר צַו גַּעֲשָׁאָקָעָלְטָ מִיטָּעָן קְסָפְּבָ אַהֲרָן אַיְיךְ פָּעַרְשְׁתִּיטָּה אַז
זַיִן אֵין חִילִּיגְגָּן סְפָּר «עַז החִיִּים» אֵין דָּעַס דִּזְרָן אֵין דָּעַר ربּוּי פִּין לְבִלְיָן
זְכוֹרוֹנוּ לְבָרְכָה דָּעַר פִּין שְׁטָאַרְקָ אַיְכָעָר רְעַשְׁת גַּעֲוָהָרָעָן אֵין האָט ربּוּי דִּירְלַעַן
אַרְזָוּן גַּעֲחָאָפְּט אַזְּנָן גַּעֲקִישָׁת אֵין אֵתֶם גַּעֲזָגָט זַוְּיִת בּוּנִיר דָּאָס האָט ער
גַּעֲמִינְטָ ער זַאל זַיִן פִּין זַיִנְעָ חִסְידִים. דָּזְרָנָאָק אַז דָּעַר ربּוּי סָזְדָּגְעִינְטָ
אֵין גַּעֲנָגָנָעָן צִוְּמָן ربּוּי רִי מְלַךְ שְׁלוֹם נְעַמְּן האָט אַיְdem דָּעַר ربּוּי רִי
מְלַךְ גַּעֲזָגָט דִּי קְוּמָסְט מִיר צַו גַּעֲמָעָן מִינְעָ חִסְירִים מִיר וּוּלְעָן דִּירְסָאִי וּוּיָ
סָאִי גַּעֲבָעָן נַאֲחָר חַעַפְּ גַּעֲשָׁת אֵין צַוְּיִי אֵין טָאַקָּע גַּעֲוּזָעָן דָּאָס דָּעַר ربּוּי
רִי מְלַךְ האָט גַּעֲקְרִיבִּינְט דָּעַם רְבִין פִּין לְבִלְיָן שָׂאָר אַרְבִּין אַיְלָהָר אַיְלָהָר
דָּעַר ربּוּי רִי מְלַךְ אֵין נְפָטָר גַּעֲוָהָרָעָן אֵין ربּוּי דִּירְלַעַן לְעַלְבָּעָר אֵין נַאָּךְ
גַּעֲפָהָרָעָן צָוּמָן מִיר זַאְתָּן וּוּנָא גַּרְזִיסְט דָּעַר כָּה דִּי קְדוּשָׁה סָזְדָּגְעִינְט
מִפְּשָׁה קָעָגָעָן מִיר זַאְתָּן וּוּנָא גַּרְזִיסְט דָּעַר כָּה דִּי קְדוּשָׁה סָזְדָּגְעִינְט
אֵין דָּאָס זַוְּעָרָעָק אַלְעָ אַדְרָעָן דָּעַרְפִּין תִּיכְּפּ אֵין עַס קְוּמָסְט קְדוּשָׁת
שְׁבַת חִשְׁיָּה זַאל אֵין הַעֲלָפָעָן אֵין מִיר זַאלָעָן הַקְּבָעָן אַמְּתִידָאָגָע אַמְּנוֹת
צְדִיקִים אֵין זַיִנְעָר זַכְּתָה זַאל אֵין בַּיְתָןְמָן מִיר זַאלָעָן גַּעֲהָאַלְעָן וּוּרָעָן
מִיט אַלְעָם גַּטְעָן אָמָן :

דָּעַר דִּיְיַלְיִינְגָּעָר מַגְּאַלְגִּינְצָעָר זְכוֹרוֹנוּ לְבָרְכָה האָט דָּעַר צִילְטָ דָּעַר ربּוּי
רִי מְלַךְ פִּין לְיוֹעָנְקָ זְכוֹרוֹנוּ לְבָרְכָה האָט גַּעֲהָאַלְעָן אַז וּוּהָן

שיעור ח' חיים

ד

ר' אלעוז אוינמאל האט דער רביה ר' מלך געזאגט צום זוהן ער זאג זיך פאהרגען זיכען א' ריבין האט דער זוהן איהם געפרעגט וו? זאג אין מיר זיכען האט איהם דער רביה ר' מלך געזאגט ער זאג פאהרגען צו ר' פיחס קאָרצער וכורזנו לברכה איזו ר' אלעוז איזעק געפאההרגען אויף שטת קיון קאָריעין איזו ר' אלעוז האט גראָכינט או מסתמא או דער פֿאַטּער הײַסט איהם פאהרגען קיון קאָריעין איזו ר' פיחס גערגאָזיס הערען א' סאָק' חידושים איזו פֿאַטּער אוין ער ווועט פון איהם פערגאָזיס הערען א' סאָק' חידושים איזו ניין דרכיס אוין עברות פון השיעיות ליגראָער האט אָר גאָהָר נישט געהרט בעס שלוֹם נעמען איזו דער גאָך א' גאנצען שטת האט ער איזק נישט געהרט קיון שם תורה האט ער זיך דרייך זיעיר געווינדערט. איזו ווי ער איזו אָזֶוּג' גוּזְסִעֵן בֵּין שְׁלֹשׁ סָעוּרֹת הָאָט ר' אלעוז געגבען א' טטרוקען זיפּצ אָזָטְעִין האט דער רביה ר' פיחס קאָרצער וכורזנו לברכה זיך צי איהם אָהָנְגָּרוּפּעַן פון וואַנְיַן ווַיְסַטַּו אָז ער איזו דין טاطע האט זיך ר' אלעוז אויף דער שאָה טטרוק פערווינדערט. איזו דער גאָך איזו ער אָרְזִין געגְּגֵנָעַן צום רבין זיך גוּזְסִעֵן איזו אָז הַיִּמְשָׂגָה הָרָגְעָן ווי דער פֿאַטּער האט איהם דערזעהן האט אָר גַּאֲלֵד צום ערשטען גיטרענט צו ער האט עפּיס געהרט בֵּין ר' פֿחָמֶל' דבר תורה האט ר' אלעוז איהם דערציאַלָּט אָז ער האט גאָהָר נישט פון איהם געהרט קיון דבר תורה איזק האט ער איזח דערציאַלָּט וואָס עס האט זיך איהם געטראָפּעַן בֵּין דעם שלש סעורות ווי ער האט געיפְּצַט איזו ר' פיחס האט איהם געזאגט פון זוּגעַן ווַיְסַט ער איזו ער איזו זיַן טאטע האט איהם רער רביה ר' מלך געזאגט די האט איהם געראָרֶפּעַן ענטפְּאָרַעַן עס שטיחיט איזו דער תורה שאָל אַבְּיךָ ווְגַּרְּבָּן דער טיטש פון די וווערטער די זאָלַסְטַּפְּרָגְעָן דין טאטע ווועט ער זיך זאגען האט דער רביה ר' מלך זוכרנו לברכה געטיטש אָזֶוּ שאל באָרג דאס הײַסט או די הייליג' תורה לאָרינט איזו אָזֶוּ אָיזַד האט גאָך נישט זוכחה געוועזען דאס השיעיות זאג זיַן ווַיְסַט פֿאַטּער דזיך זיַינָע גיטע מעשים אָזֶוּ ווי אַינְזָאָרָעַ חכמים זוכרנו לברכה האבען געזאגט אָזֶוּ דאמְאַלְסַט ווּזְעַזְעַז דֵי יְרֹאָן טזון דעם רצון פון השיעית הײַסְטן זיַאָ זַיְנָע קינגדער איזו ער זיעיר פֿאַטּער זאג ער זיך באָרגען אָזֶוּ ווי אַינְגָּרָר האט יעְצַט נישט קיון געלאָד איזו ער באָרגט זיך ער זאג שפֿעָטּער צוּרַק געהען איזו אָזֶוּ דער פֿשַׁט פון פֿאַזְקָאַל באָרג אַבְּיךָ אַפְּלַיוֹד' רופַּט השיעית טאטע נישט מיט דינְגָע יצטינְגָע מעשים טובים גאָהָר אָזֶוּ ווְהוּא אוֹסֶד' וחצט שפֿעָטּער טזון זינְדָק ווּעָט

שיהות חיים

וועט אַדְרֶבָן אִמְלָאֵךְ עֲנֹתָאָרֶן זַיְנֵן זָכּוֹת זַיְגָן אַגְּנוּ בְּנֵי שָׁטָפָן הַשִּׁיטַת זַיְגָן
אוֹנוּ עֲנֹתָאָרֶן אַיְן אַלְעַגְנוּטָן אָמֵן:

דער הייליגער מאונגליינץער רבי זכרונו לברכה האט דערצינלאט זיין
מען איין אינטמאטל געקטמען צום קאזקניצער מנדיד מיט
א מינדעל וואס עס איין איין אייחר אַרְבַּינְק רְבִיבְּקָה דֵּעֶר
טַנְדִּיד גַּעֲזֹנְטַם צּוֹם דִּיבְּבָק רְשַׁע פְּאַר וְוָאָס פְּינְגַּסְטָה אָיֵיכָה נְפָשָׁה וְוָאָס
גַּינְסְטָה נְיִשְׁתָּאָרְזִיס פּוֹן דַּעַט מִינְדְּעַל. הָאַט אַיְחָם דֵּעֶר דִּיבְּבָק נִעְנַטְפָּרֶט
בָּיאָנוּ וְוָאָס רַעַד אֵיחָר אֶזְוֵי גָּרוֹתַ צְבָר אוֹן מַיְנְגָּז צִיטְעָן הָאַטָּן קִינְדָּעֶר
פּוֹן וְעָס יַאַחַר גַּרְעַסְעֵרְמַדְרַגְתַּה גַּעֲהָטַ פּוֹן אֵיכָה הָאַט אַיְחָם דֵּעֶר מְנִידָּר
נְאָךְ אָמְפְּהַל גַּעֲזֹנְטַם רְשַׁע זַעַג מְגַזְבָּה וְוָעֶל אָךְ בִּזְבַּעַן אַיְלָנְטָבָן
דִּין פְּאַרְיוֹןְאָרְצְעָן אַוְן שָׂאוּל תַּחַתְּתַתְּ אַרְיִין הָאַט דֵּעֶר רְוִה גַּעֲזֹנְטַם אָךְ בִּזְבַּעַן
גַּעֲוָעָזָעַן אָיִירָישָׂר פְּוֹלִיקָאָוָנוּקְ פְּאָרְצָן עַרְשְׁטָעַן בֵּיתָהְמַדְשָׁה אַוְן דִּאמְאָלֶסֶט
וּמְעַן דִּין יַיְדָעַן הָאַפְּגָן גַּעַרְגָּעֶסֶט זָוִי אֶזְזִי אָזְזִי דָּי זָלֶסֶט
עַרְשְׁטָעַן קַלְאָפָּה הָאַט דֵּעֶר מְנִידָּר דִּיבְּבָק גַּעֲזֹנְטַם אַיְחָם אֶזְזִי אָזְזִי דָּי זָלֶסֶט
דִּין צְוּ מְגַזְבָּה בַּעֲוָיְזָעַן הָאַט דֵּעֶר דִּיבְּבָק גַּעֲזֹנְטַם אַיְחָם זַעַגְבָּהּן דַּעַט
וּמְלַיְלָעַס אַיְחָם צְוּ גַּעַגְבָּהּן דֵּעֶר אַיְבָּה וְוִילְיָה אַיְחָם זַעַהָן וְאַל אַדְרַעַן
אַרְיִיסְטַּהָּן אַוְן פְּעַלְעָד אַרְיִין וּוּעַט אָרְזַעַן זַיְקָה צְבַּיְהָיָה אַרְזַעַן
מִיטָּן זַיְקָה מִיטָּן נַעֲמָעָן עַטְלִיבָּעַ מַעֲטָבְּשָׁעַן אֹוֵיב אַעְרָה וּוּעַט פְּעַרְחָלְשָׁתָּה וּוּעַרְגָּן
זַיְלָעָן זַיְלָעָן זַיְלָעָן
גַּעַגְבָּהּן אַוְן פְּגַלְדָּר אַרְיִין אַוְן הָאַט זַיְקָה מִיטָּן זַיְקָה מִיטָּן גַּעֲנַמְעָן עַטְלִיבָּעַ
מַעֲטָבְּשָׁעַן אַוְן זַיְלָעָן זַיְלָעָן
זַיְלָעָן זַיְלָעָן זַיְלָעָן
זַיְלָעָן זַיְלָעָן זַיְלָעָן
דֵּעֶר נְאָךְ הָאַט דֵּעֶר מְנִידָּר גַּעֲזֹנְטַם צּוֹם דִּיבְּבָק זַרְבִּיק גַּעֲשְׁטָאָרְקָט
איָבְּגָּר גַּרְזְאָקָעָן גַּעַוְאָהָרָעָן נְאָהָר אָרְזָעָן זַיְקָה קִינְיָן לַזְבָּלִין
דֵּעֶר נְאָךְ הָאַט דֵּעֶר מְנִידָּר גַּעֲזֹנְטַם צּוֹם דִּיבְּבָק נְגִיאָ קִינְיָן לַזְבָּלִין
איָן דָּארֶט וּוּסְטוּזְוִיכְעָרְה הָאַטְבָּעָן אַתְּהִיקָּן אֵין מֵאַן גַּעֲגָנְגָהָן מִיטָּן דַּעַט
דִּיבְּבָק צּוֹם רְבִיבְּן פּוֹן לַזְבָּלִין זְכָרוֹנוּ לְבְרַכָּה אֵין זַיְיָ זַיְעָנְעָן אַרְיִין
בְּקִינְמָעָן צּוֹם רְבִיבְּן הָאַט צְרָעָר גַּעֲזֹנְטַם צּוֹם אַרְשְׁטָעַן קַלְאָפָּה גַּעֲגָנְגָהָן
עַד שְׁטִילְיַה גַּעֲזֹנְטַם אַיְקָה בְּינָן דֵּעֶר וָאָס הָאַט דַּעַט אַרְשְׁטָעַן קַלְאָפָּה גַּעֲגָנְגָהָן
וּבָרְדִּי הַנְּבִיא אַיְן בֵּיתְהַמְּדָשָׁה הָאַט דֵּעֶר רְבִיבְּן פּוֹן לַזְבָּלִין גַּעֲזֹנְטַם דָּאָס עַד
וְוִילְיָה אַיְחָם זַעַהָן הָאַט עַר זַיְקָה תִּיכְפָּעַ בַּעֲוָיְזָעַן אַיְן בֵּיתְמַדְשָׁה דֵּעֶר נְאָךְ הָאַט
זַיְקָה דֵּעֶר רְבִיבְּן פּוֹן לַזְבָּלִין זְכָרוֹנוּ לְבְרַכָּה אַיָּבְּגָּר גַּעֲדְרִיכְיָהָט צּוֹם עַולְמָן וְוָאָס
זַעַגְבָּהָן דִּאמְאָלָס דָּארֶט גַּעֲוָעָזָעַן אַיְן הָאַט גַּעֲזֹנְטַם דִּין וּוּעַט מִינְיָן אִיְזָה
דִּין פְּרִיאָהָמִים וְוָאָס זַגְגָּעָן גַּעֲוָעָזָעַן אַיְן דֵּעֶר צִינְתְּ פּוֹן בֵּיתְהַמְּדָשָׁה זַגְגָּעָן
גַּעֲוָוְזָעַן

שיהות חיים

ה ו

בנויו עזון בראשתו מאנטשען די זאך איז נישט אויג. נאדור זיךען געויזען גרויסע בעלי מדינות אין זיין האבען אלעס געויסט גלעיך וויאדר נבייא. נאדור זיין האבען געהאט אקספה לא אירעד די גוירה ניט איזויס פון נבייאס מוליל קען נאך דאס פורעניזט בטל וויאר אונדער איז דער נבייא. אונט שווין איזויס דאס נבייאס קען מען שווין נישט מבטל זיין דעם גדור אונדער דעם האבען זיין געהרגעט דעם נביה כרי איז זאל נישט קיין נבייאז זאצען אין זיין דער רבֵ האט דאס געאנט האט דער דיבוק געאנט דאס יאנט האט ער בעקמצען אַתְּ תִּקְוֹן אָזֶן אַזְן זָלְעַז דָּרוֹת בֵּין אַחֲרֵי האט ער נישט געפינגען קיינעם ער זאל אוניך איהם מלמד זיין אין חאטה מען וויסט אלעס אין הימעל פון דעסט וועגען כל ומן מען זאנט דאס נישט אוניך דער וויאט קען דאס בית דין של מעלה נישט בעפרנייען איזהו פון צונש פון דער מצחה זאגן מיר דעם גרויסען כה פון די צדיקים זינער וכות זאל איננו בבי שפין אמן :

פִּיהָל מְאַדְּלָה פְּלַגְמָן דָּעַר מְאַנְעַלְמִיצָר רַבִּי זְכֻרוֹנוּ לְבָרְכָה זֶה
 שמיטען או ער וואַלט געפֿאַהעַן קיין אַרְץ יִשְׂרָאֵל אַזְן אַיִּינְמָהָה האט ער געואנט ווען די חסידים זאלען מיט אַיִּינְמָהָה אַרְץ יִשְׂרָאֵל זאלען מיט אַיִּינְמָהָה זאלען מיט פָּהָרָעָן קיין אַרְץ יִשְׂרָאֵל זאלען ער בָּאַלְרָד געפֿאַהעַן אַזְן פִּיהָל מְאַדְּלָה האט ער געאַגְט אַזְן השִׁיחָה זאל אַיִּהְמָן חָאַטְשׁ הַעֲלָפָעָן ער זאל זיין אַזְן שְׁבַת אַיִּינְמָהָה אַרְץ יִשְׂרָאֵל אַזְן דָּזְנוֹעָן פָּאַר די בָּאַתְּ מְעַרְבִּי זאלען אַזְן אַוְדוֹאַי אַסְפָּעָן יְשִׁיבוֹת געפֿוּעָלָט נאָהָר ער האט זאל נישט אויס געפֿוּהָרָט אַיִּינְמָהָה שְׁוִין אַהֲלָב יָהָר פָּאַר זיין פְּטִירָה האט ער דְּעַרְצִינְלָט די חַסִּידִים אַז אָזֶן זֶה
 ער האט זיַּב געַלְיִינְט שְׁלָאַסְעָן אַזְן נִשְׁמָה אַזְן אַרְזִיךְ געַנְגַּעַן אַזְן הַימַּעַל אַרְיִין אַזְן ער אָזֶן אַרְזִיךְ געַנְגַּעַן אַלְעַז מְאַלְל אַזְן הַעֲכָרָעָה הַיכְלוֹת בֵּין ער אַזְן געַקְוּמָעָן צוֹם הַיכְלָפָן מִשְׁיחָה האָב אַזְן אַהֲנָגָנְקָלָעָט מַעַן זאל מיר עַפְּנָעָן האט מַעַן מִיר תִּיכְפָּעָנְט גַּעַפְּנָעָנְט די טַהָּרָה אַזְן אָזֶן זֶה אַזְן אַרְיִין געַקְוּמָעָן האָב אַזְן דָּאַרט דָּעַר זְהָהָן דָּעַם יָדָה הקְדוּשָׁה זְכֻרוֹנוּ לְבָרְכָה אַזְן אָזֶן זֶה אַזְן ער האט מִיקְדָּמָה זְהָהָן האט ער מִיקְדָּמָה געַפְּרָעָנְט מַאיַּר לְעֵב וּזְאַס טַהָּסָטוֹ דָּאָה וּזְיִינְלָה דָּעַר יָדָה הקְדוּשָׁה האָב אַזְן פִּין שְׁוִין אַזְן אַזְקָדָר האט ער מִיקְדָּמָה זְהָהָן גַּפְּרָעָנְט זְהָהָן פְּרִיאָה מַאיַּרְלָה האָב אַזְן אַזְן אלְעַז האט מען געַכְּמָרָט נאָהָר ער אַזְן שְׁוִין פְּאַרְטָאַלְעָן חָאַטְשׁ אַזְן בְּנָה אַזְן זְהָהָן אַזְן בְּנָה אַזְן אַזְקָדָר נִשְׁתָּה קיין בְּנָה אַזְקָדָר אַזְקָדָר דָּיָה מַאיַּרְלָה דָּיָה האט מען אַזְן אַרְיִין געַנְגָּרָט די בְּיִסְטָס דָּעַק אַבְּיִזְעָר זְאַלְסָטוֹ נִשְׁתָּה קִיקְעָן וְאָס

שיחות חיים

14

וואס מען יוציא דער צי זאגען דערנאך האט איז איהם געזאגט איז איז
בן נאך נישט קיין נטטר האט ער מיר געזאגט מאדריל' די האט איז עזה
פאחר קיין ארץ ישראַל און דארט ווועט דער געררטען וואס מיר איז נישט געררטען
איין ער האט מיר געזאגט מאדריל' שטוי נישט פֿידִיגַָג גֵּינְרֶבֶּטֶן עפִיס
איין ער האט מיר דאס טרטען געזאגט איין דער מאגעלאַנְצֶער וכורנוֹן ברכחה
האט געזאגט או דער יונד הקדוש האט געמײַנט דער מיט וואס ער האט
מיין געהזען פֿאַהָרְעָן קִין אַרְצַן יְשָׁרָאֵל וְוִילְּעָס צַס אַיְזָה אַשׁ וְוָאָס אַזְּעָן
זָאָל דַעַם שֵם מְכֻיָּן זִין וּלְאַלְּטָבָּאַלְּטָ מִשְׁחָה גַּעֲקִימְעָן דָאָהָרָה דַעַם וְוָאָס אַזְּעָן
מְכֻיָּן דַעַם שֵם אַיְזָה לְאַרְצַן מִי תִיכְעַפְתָּ נְפָטָר וּוּרְעָן צַוְּיָה וְוִי עַס האט דַעַם
יְונְדָהָרָעָן גַּעֲטְרָאַפְּעָן דָעַרְעָבָרָהָרָעָן ער מִיקְּ נְעַמְּהָסָן פֿאַהָרְעָן קִין אַרְצַן
יְשָׁרָאֵל אַיְזָה דָאָרָט זָאָל אַזְּיךְ מְכֻיָּן זִין דַעַם שֵם וְזָאָל אַיְזָה פֿוּלִין נְהָרָה
וְאַרְקָעָן אַזְּוִי אַזְּוִי וּוּיְטָעָן וּוּגָג פֿאַהָרְעָן אַזְּיךְ וּוּרְעָן צַז מַעַן וּוּטָעָט
זָאָקְּ לְאַזְּעָן פֿאַהָרְעָן מִן הַשָּׁמִים דַעַן דַעַר בְּעַשְׂתָּה וּכְרָזָן בְּרָכָה הָאָט דַעַךְ
אַזְּיךְ גַּעֲוָאַלְּטָ פֿאַהָרְעָן אַיְזָה מִן הַשָּׁמִים הָאָט מַעַן אַיְתָם נְישָׁט גַּעֲלָזָן אַזְּיךְ
אַיְזָה אַלְּיָן וּוּיְלָגָג נְישָׁט פֿאַהָרְעָן נְהָרָה וּוּקְן הַשִּׁיחָה וּוּעָט פֿהָרְעָן אַזְּיךְ
גְּלִינְקָה אַיְזָה וּוּגָג פֿאַרְטָה גִּינְעָן לְעַבְעָן וּוּרְעָן :

דער דְּיִילְּגָעָר מאגעלאַנְצֶער רְבִי זְכָרוֹן בְּרָכָה הָאָט דָעַרְצִילְּט וּעְן
רי דָודְלַעַלְּבָעָר זְכָרוֹן בְּרָכָה אַיְזָה דַעַס עַרְשָׁטָע
מְאַהָה גַּעֲמָהָרָעָן קִין לְיַוְעָנָסָק אַיְזָה ער הָאָט גַּעֲזָקָהָרָעָן
דוּךְ דַעַם שְׁטָצְטָלָל לְאַנְצִוְתָּה וְוָאָס דָאָרָט הָאָט גַּעֲזָוָהָנָט דַעַר הַנְּלִינְגָעָר רְבִי
פָּוּן לְוּבְלִין זְכָרוֹן בְּרָכָה וְוִי ער אַיְזָה גַּעֲזָקָהָרָעָן קִין לְאַנְצִוְתָּה אַיְזָה ער גַּעֲנְפָרָעָט
אַיְזָה סְתָאָדָט צַז עַס אַיְזָה עַפְס דַאָה אַתְּלָמִיד חַסְכָּה אַבְעָן אַיְתָם דַי שְׁטָאָדָט
פָּוּן אַהֲנְגָעְוּוּיְזָעָן אַיְפָעָן פָּוּן לְוּבְלִין אַיְזָה דַעַר רְבִי פָעָן לְוּבְלִין אַיְזָה נְאָךְ
דָאַמְּלָסָט גַּעֲוָוָעָן אַיְוּנָרָמָן אַיְזָה רְיִי דָודְלַעַלְּבָעָר אַרְזָבָאָר גַּעֲגָרָגָעָן צָוָם רְבִי
פָעָן לְוּבְלִין הָאָט אַיְתָם דַעַר רְבִי גִּינְפָּעָט וְוִי ער הַיִּסְטָה הָאָט ער גַּעֲזָאָגָט דַעַס
ער אַיְזָה אַתְּלָמִיד הָאָט ער גַּעֲרָעָט וְוִי ער הַיִּסְטָה הָאָט ער גַּעֲזָאָגָט דַעַס
הָאָט דַעַר רְבִי פָעָן לְוּבְלִין אַהֲנְגָעְהַיְבָעָן צַז שְׁרִיאָעָן אַיְהָרָה זְעַנְטָ דַעַס
פָעָלְבָעָר אַיְהָרָה זְעַנְטָ דַעַר לְעַלְּבָעָר דַעַר נְאָךְ הָאָט דַעַר רְבִי גִּינְפָּעָט רְיִי
דָודְלַעַלְּבָעָר אַיְהָרָה זְעַנְטָ דַעַר שְׁעַנְטָעָר מְעַנְטָשָׁה בְּנֵי אַיְזָה אַיְזָה גַּלְּבוֹבָּה אַיְזָה וּוּיְלָגָג
דָודְלַעַלְּבָעָר אַיְזָה אַיְזָה שְׁעַנְטָעָר מְעַנְטָשָׁה בְּנֵי אַיְזָה פָעָן אַיְתָם
בְּנֵשְׁוּיְגָעָן אַיְזָה גַּעֲרָה נְישָׁט גַּעֲפָהָלָט אַיְזָה אַיְתָם דַעַר רְבִי גַּעֲזָאָגָט
פָעָן

שיהות חיים

ו' 11

בן אינץ' שווינגן וגהט זום או איה רצינט או אס שווין ניט דאת קיין גראספּֿס פין אינץ' און צעלב גיטט גיטט איי ר' דוד' ל' פין איהם אווזק גאנגןגן זיינער פערשעט האמת און איי פין דרט גאנגןגן קיין לייענדס און ער איי אהנצעקומען קיין לייענדס דאנדרשטאג פין נאכט און ער תיכף גאנגןגן און רביניס בית מරש ארין און ער האט געוואלט ארין גין צום רבין שלום נטען האבען איהם די משמשים נישט געוואלט ארין לאזן וויל דער רב' וקט פרהאער שוי נעהאט אהנצעקונט דיא משמשם דאס זי זאלען איהם נישט ארין לאזן נאטור ר' דוד' ל' האט דער פון נישט בעויסט איז ער גאנגןגן אויף א סטאנציג גאנגןגן און דער פראי או ער וויטאער גאנגןגן צום רבין נטען אבען זוי זי ער האט יאנפנט דעם רביניס חדר שלום צו נטען האט דער רב' ר' מלך זיך אויף גאנטעלט און האט אהנעההיבען צו שריינען אוירות אוירז נישט ארין דעם גאה דערנאנט האט ער גאנטרובט צו גין צום רבין שלום נטען אבער די משמעים האבען איהם שוי נישט געלאות בשום אונן ארין גין צום רב' דען דער רב' האט זי טרונג זאנגענד אונ זי זאלען איהם נישט ארין לאזן :

און זיך ר' דוד' ל' האט גאנגן און מען לאוט איהם בשום און נישט ארין איז ער מיט גראז ענגן אהים גאנגןגן און דער וואג פון לייענסק קיין לעילוב האט געדיערט דריין וואכען און זי ער איז צהירק גאנטעלט קיין לעילוב אינדרער ער איז גאנט האט גאנגןגן האט ער זיך מיישב געוועזען דאס ער האט נישט גלעיך געטזון וויל אפרער ער וואט גאנט אמאה געוועזען גאנטרובט ארין צו גין צום רבין וואלט מען איהם געווען ארין גאנט איז ער נישט ארין גאנגןגן אין שטיב ארין נאטור ער איז תיכף צוירק גאנגןגן קיין לייענסק און זי ער איז ארין גאנטעלט און ביהם'ד ארין איז פינקט דער רב' ר' מלך גוועסן אין ביהם'ד און געפיהרט סערת ראש חדש און זי דער רב' ר' מלך האט איהם דערנאנט האט ער איהם צו גערופען און גאנט שולס פליכם ר' דוד' ל' וואס מאכט איהה ר' דוד' ל' און דאמאלסט איז פנקט גאנט איז קינד דעם רבין ר' מלך זים איזינקעל האט ער איהם גינפרעט זיידע דאס איז דאס דער איזינקעל וואס די האט איהם געיקנט פאר דרייא וואכען און האט איהם נישט געוואלט גאנגען קיין שלום . האט איהם דער רב' ר' מלך גענטפערט גין קיין מין קינד דאס איז שון נישט דער רב' איזינקעל פין דער מעשה קענען מיר זעהן זי וויגט מען דארפ' זיך היטען פין גאות דאס ר' דוד' ל' האט זיך

דאע

דאך גאהר נישט גערפומט גאהר וויל ער האט געוויסט או ער און גישט דאהר קיין גראסערער טין איהם אין שטאדט האט דאס שון געהיניסען ניאזט און דער רבוי ר' מלך האט איהם שון נישט געקענט קיין שלום געבען און דער רבוי און זאל ער און צוירק אונטיגט געאנגען און און זאל ער און זאל אביסעל אַפְּגָפָלְעָן פין דער רבוי ר' מלך מקרב פון דער רבוי ר' מלך אונטיגט מינונג האט איהם דער רבוי ר' מלך געוואצען השית זאל אונט אַפְּהַטְעָן פין כל מיני שלעכטש מחשבות און מיר זאלען זוכה זונין איהם צי דינען בלכט שלם און דער זכות פון דע הייליגגען צדיקים זאל אינו בגין שטינן מיר זאלען געהאלפען וויאען מיט פלאם גנטען :

איינער טין דע מקורבים ביטם הייליגען מאגעלאַנִיכָּר זכוונו לברכה האט געהאט אונטצען פרינגד וואס ער האס ל"ע קיין קינדער נישט געהאט און פלאַנד זיך פאר איהם שטארק מתנצל זונין דראָיך. און מאגעלאַנִיכָּר פלאַנד צו זונין אַמְּנָה אַפְּרִים פלאַנט דער רבוי אַרְיָין קימען צום עולם חסידים און בית מדרש אַרְיָין און ער האט געמאָט פון אַגְּרָטָאָל ג אָוִס געפְּלָאַכְּטָעָן מיצען און ער האט זיך אַנְּרִיךְרָד געשטעלט און מיטען בית המדרש און דער גאנדער עולד אַרְוֹם איהם און מען האט אַהֲנָצָהוּבָּאָן צו טאנצען און און מיטען טאנצען האט דער רבוי געאוֹרְפָּעָן דאס מיצען צוֹוִישׁען עולד און ווער עס האט עם געהיזט און געהאלפען געאוֹהָרָעָן זונין פלאַם וועס ער האט געדאַרְפָּעָן. אלואָה האט דער מקרב אַעֲצָה געגעבען זונין פרינגד או ער זאל מיט פאַהָרָעָן אַוְיָף אַרְיָין קיין מאָלְטָעָנִיכָּר און אפשר וועט איהם גראָטָעָן או דאס מיצען וועט איהם טראָפָעָן וועט און מיט השית הילֶפֶּר פאר געוויס האבען אַיְשָׁוּחָה מיט קינדער האט איהם ער מיט פראַינְד געפְּלָאַגְּט און און מיט איהם מיט געפְּאַהָרָעָן אַוְיָף פָּרִים דער פרינגד געפְּלָאַגְּט חענית אַסְטָר און דער פריאָה האט דער הייליגער קיין מאגעלאַנִיכָּר געזאגט צו ר' אלעֲוָרְדֵּל קאַזְעַנִּיכָּר זכוונו לברכה הינט וועסט שוֹין זעמן אַנְּיָעָן קינץ הינט וועט מען שון נישט שפְּלָגְעָן בין מען ער טעת פריהער אַיְנְשָׁטָעָלָעָן האט ר' אלעֲוָרְדֵּל דאס צו וויסען געטיהן דע חסידים האבען גַּלְעַד חסידים אַיְנְגַּעַשְׁטָעָלָט צו דריינערס וויל אַזְוִי תָּגְבָּעָן זונין געמאָט געוויזען זונין אַגְּלָעַטְהָר האט ער נישט אַיְנְגַּעַשְׁטָעָלָט און אוֹ דער צוֹס אַטְאָסְעָן נאָהָר דער פרעַמְדָּעָר חסיד וויל בין איהם און דע גאנצע זאנע זונין צוֹסְעָן זונין אַגְּלָעַטְהָר האט ער נישט אַיְנְגַּעַשְׁטָעָלָט און אוֹ דער צוֹס אַהֲנָצָהוּבָּאָן צו פְּלָאַכְּטָאָן זאל גראָטָעָן און האט הייליגער מאגעלאַנִיכָּר האט און זיך צוֹנְיָוף געקומען טאנצען און דער הייליגער מאגעלאַנִיכָּר צוֹרְגָּעָן צוֹרְגָּעָן זונין געגעבען אוֹ דער פְּרִידְקָעָן זאל גראָטָעָן אַוְאָרְפָּעָן דאס מיצען

שיהות חיים

๑๘

מייצל און עס איז פונקט געפאלען דעם פרעםראען חסיד און ווי דער מאגעלניינער האט געוזהן או עס האט געטראפען אַ פרעםראען מענש האט ער געיאגט ער האט דאך נישט אַיגנגעשטעטלט און ווי דער געטער פרינדר זייןער האט דאך געהערט האט ער געגבעגן צו אהם אַוינק ער זאל שווין ארין ווארטגן אַ וויליגער האט ער ארין געוווארטען און האט געיאגט צום רבין איך האב יאה אַיגנגעשטעטלט האט אהם דער רבינו געפרעט ווער האט געוזהן און פינקט ווען ער האט ארין געוווארטען האט דער קאָזעניכער רבין ר' אלעורך געוזהן האט דער רבינו געיאגט צום רבין דאס ר' אלעורך האט געוזהן האט דער רבינו געפרעט ר' אלעורך צו ער האט טאָקע באַמת געוזהן או ער האט אַיגנגעשטעטלט האט ער געיאגט יאה האט דער רבן געיאגט צו דעם מענטש די האט געווועגן החאטש עס קומט דיר נישט אַ געבען נאָר אלעורך זאגט או ער האט געוזהן טאָ נאָ דיר אַין זואי אַין ט אָקע געווועגן דאָס דער מענטש אַין באָלד געהאלטען געוואָהרען מיט אַבן זבר פון דער משה קאנען מיר זיך אַרום לְעִזְרָעָן ווֹן גְּרוּזָה דער כה פון זי צדיקים אַין או אָפְּלֵי אַמְּנָהָג ווֹאָס עס דאָכֶט זיך אַין עס אַין אַנְרִישְׁקִיט אַקע אַס דְּרָמִיט פִּיעַל יִשְׂעִית זִין. השׂוֹתָה זָאָל אַין העלען מיר זאלען האבען אַמְּנוֹת צדיקים אַין מיר זאלען אַין זעהאלפֶּן ווערצען מיט בני חי ומווני אַמן:

דער הייליגער מאגעלניינער רבינו זכרונו זברכה האט דערצינילט אַיגנגעהל זיגנעחסידים ווֹן זואי ער אַין געבעוירען געוווקהרען. האט ער אַהֲנָגָהָהָיְבָעָן מִין מִיטָּעָר הָאָט גַּעֲהָתָם צָעֵר גִּידְוָן בְּנֵים דָאָס עס האט זיך בֵּין אַיהֲר נִשְׁתָּטָעָן קִינְדָּעָר ר' אַיגְנְמָהָל אַין זיך גַּעַשְׁקָהָרָעָן צום רבין ר' מלְךָ טוֹן לְיוֹנָסָק זְכָרוֹנוֹ לְבָרָכָה אַן החאטש פָּאָר אַיהם שְׁטָאָרָק גַּעֲוִינִינְט אַן האט נִשְׁתָּגְּוָאָלָט אַפְּטָרָעָטָן בֵּין דער רבינו ר' מלְךָ האט אַיהֲר צו געיאגט דאָס השׂוֹתָה ווֹאָט אַיהֲר הַזְּלָפָחָן זיך ווֹאָט האבען אַיְלָעָל צום לאָבען אַין זואי אָז טאָקע געווועגן דאָס זיך אַין קְרוּצָעָן צוֹס מְפֻזְבָּרָת גַּעַוְאָהָרָעָן אַן האט גַּעַהָאָט אַיְלָעָל אַין מִעְן האט עס אַנְהָמָעָן גְּלָטוֹהָן מִשְׁהָ אַן דער אַמְּתָה האט ער גַּעַהָאָט זיך דְּשָׁמָה טוֹן מִשְׁהָ רְבִינוּ צְלִיו הַשְׁלוֹם אַן אַ סְּפָד מְאָהָל ווֹעֵן דָאָר הַיְּלִיגָּר מַגְעָלְנִינְצָעָר רבינו זכרונו זברכה פְּלָעָגָט פּוֹן אַיהם צו שְׁמִיסָּעָן פְּלָעָגָט ער אַיהם ווּפָעָן מִין בְּרוּדָרְעָל מִשְׁהָ רְבִינוּ אַיגְנְמָהָל ווֹעֵן עס אַין גַּעַגְגָּעָן פְּרָשָׁת חַקָּת ווֹעֵן דאָס קִינְד אַין אַלְט גַּעַוְעָזָעָן נִשְׁתָּטָעָן גַּעַכְצָעָן פִּיאָר יְאָהָר אַין ער אַרְוֹף גַּעַשְׁפְּרִינְגָּעָן אַוְיְפָן

אויין טיש און האט אַהנְגָּעָהֶזְבָּעָן זו שׂוֹרְגָּעָן וואס האט זי תורה גַּשְׁרוּבָּעָן
 אויף משה רבינו צליו השלום זו עאר האט בעזינציגט בעי דעם מים מריבבה
 השווית פַּלִּין האט דאס איהם געזאנט ער זאג נעמן דעם שטעקן און האט
 אויס געזינגן מיט א גאנץ פְּלִילֶל אַדְמָה רבינו זי גראט געוועגן
 מיט דעם וואס עאר האט בעזאלגען דעם שפַּיְיָן און איז אַרְאֵב גַּגְּבָּעָן
 פון טיש. און וו? עאר איז אַרְאֵב גַּגְּבָּעָן האט ער בעזומען קאָפָּן
 שמערצין או ער צו בעזאלגען זי דאָר מיטאָר און האט געזאנט אַז
 דאָר קאָפָּן טהרט איהם וויאָה האט איהם זי מיטער גַּעֲלִיגְּט און בעט
 ארין און ער איז בעשטיינבען און וו? זי מיטער האט דאס דערזען
 האט זי שטאָרָק אָהָן גַּעֲלִיגְּט זי ווינְגָּן און איז אַרְיָין גַּעֲלִאמָּן
 זי אַיתָּר פָּטָאָר און האט איהם געזאנט דאס זי וועט איהם נישט אַב
 טראָטָן בְּנֵי עָרָ ווְעַט אַיהֲרָ ער זאגען דאס זס וועט זיך בְּנֵי אַיהֲרָ
 פון האַגְּנָט אָהָן שְׁוִין האַלְּתָעָן קינדער האט אַיהֲרָ ער זיכָּרָ זיכָּרָ גְּלִיגָּעָל
 מגַּד זיכָּרָן דְּבָרָכוּה גַּעֲזָאָכָּט זי זאלסְט ווַיְסָמָּן מִין טָאָכָּטָר דאס דָּרוּךְ דָּגָנָעָז
 האַגְּלָגְּג גַּעֲדָאנְקָעָן האַפָּעָן דִּינְגָּאָ קִינְדָּרָ אָזְלָכְּגָּ גַּרְיסָאָ נְשָׂוָת וואס זיך
 קאנָן נִשְׁתְּשָׁ לְאָנָּג זִין אויף דאָר וואָלָט אָן אויך דאס קינְדָרָ מִשְׁחָה וואס
 אַז גַּעֲזְרָיָן גַּעֲוָאָהָרָן דָּרוּךְ דעם רבֵין ר' מַלְקָם בְּרָכוּה האט
 געזאנט זִין אויף דאָר ווּעָלָט נְאָרָה וו? לאָנָּג דאָר רַבִּי ר' מַלְקָם האט
 גַּלְעָבֶט אָן אָוֹ דָרָרָ רבֵין ר' מַלְקָם אַיז נְפָרָ בעוֹאָהָרָעָן האט דאס קינְדָרָ
 אויך גַּעֲמִיזָט שְׁטָאָרְבָּעָן אָלְזָאָ אַיז מִין עַזְּבָּה זי ווְיִלְסָטָהָזָבָעָן מַאֲדָעָ ווּעַלְעָן
 צוּמָלְעָבָעָן זַאלְסָטָהָזָבָעָן דָרָ מַאְדָעָ ווּסְטָהָזָבָעָן אַלְפָעָנָה זַיְהָזָבָעָן
 זֶלְעָזָגָעָן זָוַיְהָזָבָעָן זַיְהָזָבָעָן גַּעֲדָאנְקָעָן ווּעָלָעָן דָאָז זִין
 פָּעֻרְנָמָעָן מִיט דָרָ מַאְדָעָ ווּסְטָהָזָבָעָן נִשְׁתְּשָׁהָזָבָעָן אָזְלָבָעָן גַּעֲדָאנְקָעָן
 ווּסְטָהָזָבָעָן קִינְדָּרָ זָוְיָהָזָבָעָן האט מִין מַוְתָּעָר אָזָי גַּעַתְוָהָן אָן האט
 זְרַע גַּעֲמָאָכָט אַסְאָק מִיט צְוֹעָלָף זַיְהָזָבָעָן כְּנָעָפָ אָזָי וו? דָמָאָלָסָט אַיז
 גַּעֲוָעָזָן זַיְהָזָבָעָן מִיט דָרָ מַאְדָעָ ווּסְטָהָזָבָעָן זַיְהָזָבָעָן גַּרְיסָאָ
 מִיקָּ גַּהָּאָט זַיְהָזָבָעָן מִיט דָרָ צִיְּטָ אַיז נִשְׁתְּשָׁפָעָרָט אַיז אַיך בעטעט
 מִיר אַיז בְּנֵי השווית אָזְלָכָעָ יִדְעָן זַיְהָזָבָעָן גַּהָּאָלָפָעָן ווּעְרָעָן דאס אַיז
 באָמָת אַחֲזָבָה. פָּין דָרָ מִעָשָׁה קָעָן מֵעַן זַוְהָן דאס גַּרְיסָע עֲנִיוֹת פָּין דעם
 חִילִיָּגָעָן מאָגַעְלַנְיַיצָרָ רַבִּי זַכְרוֹנוּ דְבָרָכוּה דאס ער האט פָּין זְרַק וְאַהֲרָ נִשְׁתְּ
 גַּהָּאָלָטָעָן אָן האט אויף זְרַק גַּעֲזָאָגָט זַיְהָזָבָעָן נְשָׂהָזָבָעָן זְרַק
 אַגְּנוּ בְּנֵי שְׂפִינָן מִיר זַיְהָזָבָעָן גַּהָּאָלָפָעָן ווּעְרָעָן אַמְּן:

דעך

דער היינענד מאנעלניעטר וכרכנו לברכה האט דערצעלט אונ
אומגמאלל אין דער יוד הקדוש געוויזן אין ליוביל אין
אויף זיין סטאנציג האבעז זיך צו זאמען גענמאן זייןצע חסידים זיין ער
האט נאפעהרט אטיש און געזנט תורה בער דאס מאהה האט ער געזנט
אעלכען ווינדרערליך חידושים דאס פון גראיס התפצלות האט ר' דוד/^ל
פֿלוּבָּעָר גַּעֲזָנְט דָּאָס וּפַעַן דָּעֵר רְבִּי זָאָל הַעֲרָקָן דִּי תּוֹרָה פִּון יְודָה
וואלט ער פֿאָרוּזָוִיס שְׁוֹן מְעַהָּר נִישְׁתָּאָהָגָנָמָן קָאַן מסירות אויף דאס
יְודָה הקדוש און פֿהָקָט אַיְזָה דָּאָמָּאָסֶט דָּאָרָט גַּעֲזָנְט אַיְנָגָר פִּון יְודָה הקדושים
רְוַדְּפִּים אַיְזָה ער בָּאָדָּי גַּעֲנָגָנָפָּן אַיְזָה האט דָּאָס דָּעָרְצָאַלְט דָּעֵם רְבִּין אַיְזָה
האט נָאָפָּע אַיְבָּאָר גַּעֲדָרְנִיט ר' דָוְדְּלִים וּוְאַסְטָאָר אַיְזָה דָּעָרְצָאַלְט דָּעֵם
רְבִּין אַז ר' דָוְדְּלִי האט גַּעֲזָנְט דָּאָס וּפַעַן דָּעֵר רְבִּי זָאָל הַעֲרָקָן דָּעֵם
אַיְדָה הקדושים הוֹה וּפְזָסֶט ער פֿלִיאָן גַּעֲוָהָרָעָן זִינְגָּס אַחֲסִיד אַיְזָה
חַאֲלָט גַּעֲמָהָרָעָן צָוֵם יְודָה הקדוש האט דָּעֵר רְבִּי פִּון גַּעֲהָט
חוֹלְשָׁת הַדָּת אַיְזָה אַהֲנָגָנָמָן זִינְגָּס גַּרְחָחָב אַבָּאָד אַיְזָה האט
גַּעֲזָנְט אַוְיָף דָּעֵר אַלְטָאָר זָאָל אַיְזָה נָאָז דָּאָרְפָּאָן זִינְגָּס 8 תְּלִמְדִידָּס אַחֲסִיד
אַזְנָבָּט יְבָצָט בֵּין אַז שְׁוֹן פֿצְּפָאָלָעָן אַז אַז 8 קָוְצָאָר צִינְט אַז
ער גַּעֲוָהָרָעָן :

גַּאֲךְ זִינְגָּס פֿטהָרָה האט ר' דָוְדְּלִים וּוְיִיבְּגָעַשְׁקָט דָּעֵם רְבִּין פִּון ליוביל
דָּעֵם זִילְבָּעָרִין בְּעַכָּאָר וּוְאָס ר' דָוְדְּלִי פֿלִיאָגָט קִידּוּשׁ מְאַבְּגָעָן פֿרְאַיְטָאָן
אַיְ נָאָכָּאָס האט מְעַן אַרְיָף גַּעֲשָׁטָאָלְט דָּעֵם בְּעַכָּאָר כּוֹם רְבִּין טִיש ער
זָאָל אַזְנָבָּט קִידּוּשׁ מְאַבְּגָעָן אַזְנָבָּט זָאָל דָּעֵר רְבִּי האט גַּעֲנָמָן דָּעֵם בְּעַכָּאָר
אַזְנָבָּט דָּעֵר הַעֲנָד אַרְיָין קִידּוּשׁ צָוֵם מְאַבְּגָעָן האט ער אַהֲנָגָנָזְבָּאָן צָוַיְתְּרָעָן
אַזְנָבָּט דָּעֵם בְּעַכָּאָר בְּאָזְדָּאָזְקָעָן גַּעֲשָׁטָאָלְט אַזְנָבָּט גַּעֲנָמָן 8 צְוַיְתְּרָעָן
בְּעַכָּאָר קִידּוּשׁ צָוֵם מְאַבְּגָעָן אַזְנָבָּט זָאָל גַּעֲנָמָן ר' שְׁמָעוֹן דִּינְשָׁ
וּזָס ער אַז גַּעֲוָהָרָעָן פִּון יְודָה הקדושים רְוַדְּפִּים אַזְנָבָּט ר' דָוְדְּלִי
לְזָאָלְבָּעָר פֿלִיאָגָט שְׁטָבָנְדִּיגָּן צָוֵם רְעִידָן גַּטְסָט אַיְפָּאָן יְודָה הקדוש האט ר'
שְׁמָעוֹן דִּינְשָׁ גַּעֲמָיִינָט אַז רְעִידָן פְּאָר וּזְלָגָעָר דָּעֵר רְבִּי נִישְׁתָּאָן קָאַן קִידּוּשׁ
מְאַבְּגָעָן אַזְנָבָּט ר' דָוְדְּלִים בְּעַכָּאָר וּוְיִיבְּגָעַשְׁקָט ער פֿלִיאָגָט צָוֵם פֿאָרָגָנְטְּפָּאָרִין דָּעֵם
יְודָה הקדוש האט ער אַהֲנָגָנָזְבָּאָן צָוֵם רְעִידָן אַיְפָּאָן יְודָה הקדוש האט
דָּעֵר רְבִּי זָאָל אַוְיָף אַיְהָם שְׁטָרָק גַּעֲבָנִיעָרִיט אַזְנָבָּט גַּעֲזָנְט דִּי זְבָּט
שְׁוֹן אַזְנָבָּט גַּעֲרָזָסָן אַזְנָבָּט בָּאָרְגָּן אַזְנָבָּט וּוְיִלְסָטָו אַזְנָבָּט גַּעֲנָמָן
בָּאָרְגָּן אַזְנָבָּט, אַזְנָבָּט דָּעֵר מְאַנְגָּלְנִיעָרִעָר וּכְרָנוֹ לִבְרָכָה האט דָעָרְיָף גַּוְיִס גַּעֲפָנְהָרָט

שיעור חיות

דאס עדר אין אויך געוויזען דער ערשותער מסור פון ר' דודילען פון דאנען זאָהן מיר ווי מאָן בראָכַת אַף היטין פון לשׂוֹן הרע זוכותם יינן
עלינו אַמְּן:

דער הייליגער מאָגעלניער זכרונן לברכה האט דערציילט דאס אין
בצ'ויסט צוישען גַּעֲזִילֶת חסידים דאס דער יעד הקדוש
האט און לומלן קנן מהאל נישט געדאווענט פארען פמּוֹר אין אויך האט
מען איהם נישט קיינמאָה אויף גערופֿען צום ספּר דען מען האט געויסט
דאס ער האט געהאט אויף פֿהַל מְזֹרָה פֿאָרָעָן רבִּין פֿון לְיבָנָן זְכָרוֹן
לברכה דאס ווֹזֵן מען זאָל איהם געוויזען אויפֿרושאָן אַעדער ווֹעֵן ער זאָל
געוויזען דאָוִוִּין פֿאָרָעָן פֿמּוֹר ווֹאָלֶט ער געוויזען אויסַן גַּעֲזִילֶן חַיּוֹן אַן
די גראָטַע גענְגַּר זַיְנָעַ זַעֲגַּעַן געוויזען דער דאָפֿשְׁצַעַר רבִּין ר'
שלמה לְיבָן זְקִילְקָאָוָר אין ר' משה סטענויזער זְכָרוֹן לברכה אַן
וּזְיַי הַקְּבָּעָן גַּעֲזִילֶן אוֹזְיַי קַעֲגַּעַן שׂוֹן גַּהּ נִשְׁתַּחַתְּ מְסִיחַן דָּעַם יְהִידְקָדוֹשׁ
זַעֲגַּעַן וּזְיַי צְבָּנָה גַּעֲזִילֶת עֲפֵיס אַבְּזַיְלָן אַנְגִּיעַ מסירה אוֹיפֿעַ
יְהִידְקָדוֹשׁ האָבָּעָן וּזְיַי אַבְּגַּעַלְעַרט אָז דַּי בְּגַּסְטַּעַ עַצְּה אַיְזַי דָּעַם
זַעֲגַּעַן פֿוֹלְעַן בְּיַיְמַיְמַן אוֹ ער זאָל מְכַבֵּד זַיְן דָעַם יְהִידְקָדוֹשׁ ער נְאָלָה
דַּאיְוִינְגַּן שְׁחוּרִית פֿאָרָעָן עַמּוֹד אַן מעַן זאָל איהם גַּעֲגַּעַן אַפְּלִיְיַי דָעַן זְיַי
הַאָבָּעָן גַּעֲזִילֶט דאס ער קָעַן נִשְׁתַּחַת לְאָזַעַן דַּאיְוִינְגַּן אַן אוֹיךְ זַיְנְעַן
חַסִּים וּזְעַלְיַן איהם אַוְפַּן בְּשָׂום אַוְפַּן דַּאיְוִינְגַּן אַן דָּאן וּזְעַלְיַן זְיַי
שְׁלוֹן קַעֲגַּעַן גַּיְט אַהֲן מְסִירַיְן אַוְפַּן יְהִידְקָדוֹשׁ אַן זְיַי הַאָבָּעָן טַאָקַע גַּעֲזִילֶט
בְּיַיְמַיְמַן רבִּין דאס ער האט מְכַבֵּד גַּעֲזִילֶן דָעַם יְהִידְקָדוֹשׁ מִטְּהִילַת
שְׁחוּרִית אַן אַפְּלִיְיַי. יָצַט האָבָּעָן זְיַי גַּעֲזִילְרַפְּעַן גַּוְּרָל וּזְעַר אַס וּאַל גַּיְנַן דָעַם
יְהִידְקָדוֹשׁ זְיַי וּוֹיסְקַעַן טוֹהָן אוֹ ער רַבִּי אַיְזַי איהם מְכַבֵּד מִינְסַת שְׁחוּרִית אַיְזַי
דער גַּוְּרָל גַּעֲזִילֶן אוֹיךְ ר' משה סטענויזער אוֹ ער זאָל דָעַם
יְהִידְקָדוֹשׁ דַּי שְׁלַאֲכַע בְּשָׂורה זַעֲגַּעַן אַיְזַי ר' משה סטענויזער גַּעֲזִילֶן
אַן גַּעֲזִילֶט דָעַם יְהִידְקָדוֹשׁ דאס דער רַבִּי האט איהם גַּעֲזִילֶן ער זאָל
זְיַי טְבִּין זְיַי שְׁחוּרִית פֿאָרָעָן עַמּוֹד אַיְזַי וּזְיַי דָעַם יְהִידְקָדוֹשׁ חַסִּים
זַעֲגַּעַן גַּעֲזִילֶר גַּעֲזִילֶרְעַן האָבָּעָן זְיַי גַּעֲהָטַן גְּרוֹיזַס גַּמְשִׁין וּוֹילַל זְיַי גַּעֲגַּעַן
זְיַי נִשְׁתַּחַת גַּעֲזִילֶט וּזְיַי פָּאָר אַ פְּצַח זְיַי צְבִּין זַעֲגַּעַן זְיַי לְאָזַעַן איהם גַּיְנַן
דַּאיְוִינְגַּן האָבָּעָן זְיַי מְזֹרָה גַּעֲהָטַן דאס ער זאָל נִשְׁתַּחַת אוֹיסַן גַּיְנַן פָּעַר דער
מְזֹרָה פֿון רַבִּי אַיְזַי אַיְזַי איהם נִשְׁתַּחַת לְאָזַעַן גַּיְנַן האָבָּעָן זְיַי מְזֹרָה גַּעֲהָטַן דער
רַבִּי זאָל נִשְׁתַּחַת מִקְפִּיד זְיַי:

שיהות חיים

ט 17

האט דער רגע ר' ירחויאל דעם יוד הקדוש זונע געהויסען מאפצען אַ
מנין כי זי און טטאנציגע דער יוד הקדוש זאָל דאוינגן אין
ער איז געהנגן אין רביניס בית מדרש ארבען ער זאָל דאוינגן פארן פמור
אויפן פאָסעריס פרט . אין אווי זוי דער רב' ר' ירחויאל זו געהנגן זום פמור אין בית
מדרש ארבען איז חיכפ' דער רב' ר' ירחויאל זו געהנגן זום פמור אין
ער האט אהנגחהויבען זז זאגען ברוכות מיט אווי זברען האט דרייך דער
הייליגער מאגנטלייצער געויסט מסתמא זו דער רב' ר' ירחויאל האט
בגוחאלט דאוינגן אויפן פאָטערס אַרט מסתמא האט ער זיך צי בערניט אַז
ער זאָל דאוינגן אווי זוי דער פאָטער. האט זיך דער רב' אומגעקיקט אין
בעזאגט דאס איז אַ העזה . נאָר פֿן דעסט וועגען האט דער רב' ר' ירחויאל
זו געקאנציגט דאס דאוינגן אין זום פֿינען האבען שווין די חסידים דעם
 יוד הקדוש געלאות בגין דען זיז האבען מורה געהטאָט פֿאר דעם רביניס
הקדשה . אין זוי זיז האבען איז פֿיך גערויסען האבען דעם יוד הקדושים
געגעער געהויסען איהם איז פֿיך רופען מורה מורה אין ליבלען איז געוועזען
עמנוה אַז מען האט קיניגען נישט אויף גערופען מורה מורה נאָהර דעם
רבינן אין זוי דער רב' האט געהערט אַז מען רופט איהם איז פֿיך מורה מורה
האט ער געמינט דאס דער יוד הקדוש האט זיך געהטסן אווי אַיסטרופען
אי ער צי געהנגן זום יוד הקדוש אין האט איהם געתהן אַ קיך אין
פֿנים אַרבען אַז פֿן דטמאלט אַהוּן איז אויף געפֿלאָקערט געווואָרטן דאס
גרויסע מחלוקת צוישען דעם רבינן פֿון ליבלען . אין דעם יוד הקדושים
חסידים אין דער יוד הקדוש איז אַהוּן געההרען אין איז שווין מעחר
גיישט געקומען קיינן ליבלען אין דעם פערדען טאג הול'ם סוכות אין צר
נפטר געווואָהרען זוכות יגן עליינו ועל כל ישראל אמן :

איינט אַהֲרֹן פְּרִיּוֹתָן איז שווין געוועזען נאָך צוועץ אַ אין דער הייליגער
מאנוועלנייצער האט נאָך גישט געהאט קיינן פיש
אויף שבת קדוש איז אַרבען געקומען אַדיניטשאָל אין האט געברעננט אַ גראָזען
פֿיש פֿן צוֹאנְזִיג פֿינט אַן האט איהם אויזדער געליגנט אויפן טיש פֿארען
רבינן זכרונו לברכה . דערויל איז אַרבען געקימען ר' יוסט קאָבלִינִיזֶעָר
אין האט אויך געברעננט אַ פֿישע פֿן צוֹוּן פֿינט אַן האט אַס אַnidער
געליגנט לאָבען דעם גראָזען פֿיש . האט דער הייליגער מאגנטלייצער
זכרונו לברכה אויז געליגנט זינגע הענד אויפן קליגטט פֿישע אַז
דער פֿאנְט זינער געפרידט אַז זאָל ווּס זאגען דערט געוויזען זיבּן
זיבּן

שיעור ח' ים

ויך פערוינדערט דער נאך האט ער אליןן ארaab נאכטמען דעם גראיסען
ביש פון דאס טיש אין האט געזאגט שאר וואס האט די תורה געיאסראט
ז פיש וואס האט נישט קיין שייפען אין פלייז פערערצען איך זאג ווילע עס
קען איהם נישט בריהען אינטער די פליינגען אינטער אויך דארפ אויך בריהען
יעה בריהען אינטער זיא פליינגען ווילע דעם ייד אליןן דארפ אויך בריהען
אינטער די פליינגען אין האט אווי און געקיקט דעם כויסען פיש אין האט
געזאגט אבער די פושען ישראַל דורך ברוחת נישט אינטער די פליינגען אין
האט דעם פיש בענבען אינטער אין חקט געזאגט וויס האט נאכטן בזין
נאכט נאטהון אראָב פושען ישראַל, אין דאס דינטשעל אין אווי געשטאנען
און אלייס אויס געהערט האט זיך אין איהם דערוועקט ז הירחוור תשובה
און ער האט אונגעזוייבען שטארק צו זינגען אין האט געבעטען דער רבי
וואל איהם אויז געבען א תשובה אין ער ווועט זי מוקים זין אפיין מיט
כשירת נפש האט איהם דער האילענער מאנגעלניצער אויז געבען א
תשובה אין ער אונ געווארהען א אמרת בעל תשובה פון דער מששהען
מיאר זי אמת זונגען די וווערטער פון אונגעער חכמים זכרונם לברכה או און
מצוה שלפעט מיט נאך א מזווה און בזכות וואס ער האט גיברגנט א
סתנה דעם דיבין וואס און גלאיך אווי זי מוקיב צו זין ביבחים אווי זי
די גمرا ואנט האט ער זוכה געווארען תשובה צו טהון אין מתקין זין וואס
ער האט געווארט זכהו יון עליינו אמן :

דער מאנגעלניצער רבינו לברכה האט דעריאצ'לט אינמאהן אין
דער יוד הקדוט געגעגען מיט זינגע תלמידים
און פאלד האבען זי געטרצעטען א ער האט געפרהוט א פה'ר הין האט זיך
די פה'ר איבער געדרייט האט ער געשריגען זום יוד הקדוש זיך זינגע
תלמידים זי זאלען איהם צו העלפען אויף שטעלפען דעם וואגען און אויף
ליינגען דאס הין זונגען זיך צו געאנגען אבער זין האבען זיט געקענט אויף
היינבען דעם וואגען האט זיך דער ערל אויף זיך געפיגערט און האט
געזאגט איהר קענט נאיהר איהר ווילט נישט האט צו זיך דער יוד הקדוש
געזאגט עטח הערט וואס ער זאגט איהר קענט אויף היינבען די הין נאיהר
אייהר ווילט נישט :

אין אויך די זעלבע מעשה האט אמאה געטרפען און דראדאשען
איינמאהן און דער ראדאשען רבוי געגעגען און מאיר
ארטן קייפען א פה'ר האלע האט דער ערל געווארט פיער גילדען און דער
ז'י האט נישט מער געוואלט געבען זי דרכיאן ווילע ער האט נישט געקענט
אוורך

שיחות חיים

אָדוֹרֶךְ קַדְמֵן מִתְדַּעַם עֲרֵל אַיִן עַר אַוּזָק גַּעֲנָגָנָעָן הָאָט אַיהֲם דַּעַר טַרְלַ נָאָט
גַּעֲשָׂרְגָעָן אָוִיפְ פּוֹלִילַש פָּאָפְרָאָקְוָוָטְשָׁע טָא קָאָפְיָעָטָשָׁע נָאָהָר וּוְיָלַ דַּעַר רַבְּיַ
הָאָט דָּאָךְ נִישָׁת פְּעָרָשָׁתָאָגָעָן קַיְנוֹן פּוֹלִילַש הָאָט עַר גַּעֲפָרָעָגָט אָיִד וּוְאָס עַר
אַיִן אָדָרְדָּךְ גַּעֲנָגָנָעָן וּוְאָס דַּעַר עֲרֵל שְׁרִיטַת אָוִינָה אַיהֲם צָר הָאָט דָּאָךְ אַיהֲם
גַּאָהָר נִישָׁת גַּעֲטָהָהָן הָאָט אַיהֲם דַּעַר יְוֵד גַּעֲזָגָט אָז דַּעַר עֲרֵל נָאָגָט אָז עַר
זָאָל זָאָל פְּעָרָבָאָסְעָרָעָן וּוּעַט עַר קַעְגָּעָן קְוִיְּפָעָן הָאָט דַּעַר הַיְּלָגָעַ רַאֲדָאָשְׁיְצָעָר
גַּעֲזָגָט אָוִויַּ דַּעַר עֲרֵל אַיִן שְׁוִין אָוִיךְ אָמְבָן אָוִיךְ מְיַר אָז אָדָךְ דַּעַרְפְּ מִנְקָה
פְּעָרָבָאָסְעָרָעָן אַיִן עַר תִּיכְפּ אַיהֲם גַּעֲנָגָנָעָן אַיִן הָאָט זָאָל אַחֲנָגָהָוִיְּבָעָן
מַתְבָּזָר צִי זָיִן זָיִן זָכָות זָאָל אַוְנוֹ בְּנֵי שְׁטָמָן אַמְּנָן :

די רִיוּעַ פֿוֹן הַיְּלִיְּגָעָן מַאֲנָלְעָנִיצָעָר רְבִּין פֿוֹן לְוּבְּלִין זְכָרוֹנוֹ לְבָרְכָה.

דַּעַר מַאֲנָלְעָנִיצָעָר רְבִּי זְכָרוֹנוֹ לְבָרָכה הָאָט דַּעְרָצְיִילַט אָז דָּאָס עַרְשָׁטָע
מַעְהָלָה וּוְאָס עַר אַיִן גַּעֲוָעָזָעָן אַיִן לְוּבְּלִין הָאָט עַר
גַּעֲהָרָט אָז דַּעַר הַיְּלִיגָּעָר רְבִּי רִי יְעָקָב יִצְחָק פֿוֹן פְּרָשִׁיטָה וּוְאָס מַעְן הָאָט
אַיהֲם גַּעֲרוֹפָעָן דַּעַר יְוֵד אַיִן גַּעֲקוֹמָעָן קַיְנוֹן לְוּבְּלִין. אַיִן עַר בָּאָלְד גַּעֲכָנָגָעָן
צַו דַּעַר סְטָאָגְצִיַּעַ וּזְוּ דַּעַר יְוֵד הַקְדּוֹש אַיִן גַּעֲוָעָזָעָן עַר יְוֵד אַיהֲם מְקָבָּה
פְּנִים זָיִן אַוְן וּזְוּ עַר אַיִן אַרְבִּין גַּעֲקוֹמָעָן הָאָט דַּעַר יְוֵד הַקְדּוֹש גַּעֲגָסָעָן
פְּרָיְהָשְׁטִיק אָס אַיִן גַּעֲוָעָזָעָן אָגְרָוִיסְעָר פּוֹלְמָן בְּנִים טִישׁ. הָאָט עַר גַּעֲהָיִיסְעָן
דַּעַם מַשְׁמַש עַר זָאָל שְׁטָלָעָן וּוְיַיְן פָּאָר זָיִינָעָט וּוְעַגָּעָן הָאָט דַּעַר מַשְׁמַש גַּעֲגָנָט
מַאֲרִילַ שְׁטָלָט וּוְיַיְן הָאָט דַּעַר יְוֵד הַקְדּוֹש גַּעֲרָגָט וּוְעַלְכָּר מַאֲרִילַ
הָאָט דַּעַר מַשְׁמַש גַּעֲגָנָט מַאֲרִילַ דַּעַם קָאָזְגָּנִיצָעָר מְגִירָס אַגְּנִינִיקָל.
הָאָט עַר מִיר גַּעֲגָבָעָן שְׁלוֹם אַיִן הָאָט צַו גַּעֲשָׁאָקָעָלָט מִיטָּן קָאָפָּה אָוִויַּ וּזְוּ
אַיְגָנָעָר זָגָט בְּעַטְעָר מִצְן קַעַן אַיִיךְ עַר הָאָט גַּעֲוִיסָט אָז אַיִיךְ שְׁמַפְקָ
אַיהֲם נָאָקָז דִּי טְרִיט אַיִיךְ הָאָב בְּהָיָה גַּעֲוִיסָט וּוְאָס סְפָר אָגְגָל
דָּאָס אַיִז :

פֿוֹן דִּיְעַ מְעֻשָּׁה קַעַן מַעַן וְעַהַן וּזְוּ גְּרוּזִים דַּעַר יְוֵד הַקְדּוֹש
אַיִן גַּיְוּעָזָעָן אַפְּיָלוֹ נָאָקָז זָיִן פְּטִירָה.

דַּעַר רְבִּי רִי יְעָקָב יִצְחָק פֿוֹן בְּלָעְנְדָב הָאָט דַּעְרָצְיִילַט אָז
וְאַקְיָלְקָאוּעָר רְבִּי זְכָרוֹנוֹ לְבָרָכה אַיִן שְׁטָאָרָק שְׁלִיבָּה גַּעֲוָעָזָעָן
הָאָבָעָן

האבען איהם די דאקטוריים געזאנט און זיין האבען נישט קיין שום רפה'ה
פער זינקעט ווילגטען נאדור ער מין זיך לאונן מאכען אפעראציע. און זיין
די אפעראציע און געוויזען זיין ער געפערעלען האבען זיין איהם געהנטסען
פארהען קיין דעטבעריגן וואס דארט און געוויזען גראיסע דאקטוריים ער
זאל זיך דארט מאכען די אפעראציע. און זיך ער און געקומען קיין געטבעריג
האט ער געהגרט און דארט ווילגטען דעם יוד הקדושים זון דער רבינו'
אשר זיין וויל דער זאקילקאווער און געוויזען פון יוד הקדושים זון רבינו'
איון איהם אינגעפאלען ער זאל גזין איבער בעטען דעם רבינו' ר' אשר
פאר זיין פאטר און או ער און געקומען צום יוד הקדושים זון דער
רבינו' ר' אשר האט ער איהם געננטערט מײַן כבוד קען איך מוחל זיין
איבער מײַן פאטערים כבוד קען איך נישט מוחל זיין. און זיין זיך ער האט
די ווילטער אָרוּס גיראָרט פון זיין מזיל און מען ארין געקומען זום רבינו'
מייט אָ געווולד דאס זיינס אָ קינדר און שטארק אוועק געפאלען האט
דער רבינו' ר' אשר אוועק געשיקט צוֹוְיאָ קוֹוִיטֶךָ צוֹוְיאָ צוֹוְיאָ
רביעס אַיְינָס אָ ר' אָרוּס סְטָעָרְלִיבְּקָעָר זְכוּרָנוּ בְּרָכָה אָון דאס צוֹוְיאָ
קוֹוִיטֶעָל צוֹוְיאָ העשֵׂיל וְיִדְוְתְּשֻׁעָוָר זְכוּרָנוּ בְּרָכָה אָון האט צוֹוְיאָ
געשריבען דעם זעלבען נסוח עס און צי מיר געקומען אַיְינָס פון מינען
טָעַמְּנָס שׂוֹנָאִיכָּם אָון וויל מיך אַיְינָשְׁלָגְנָעָן זְוּמוֹסָט הַקְּבָּעָן זְוּיְנָאָ
געננטערט אָ גְּלִיכְּכָּעָת שְׁבָּהָה אָל תִּירָא מְפֻחָד פְּתָאָם דאס מינען מְזָן רִין
זָאַלְסָט נִישְׁתָּקָיָן מְזָרָאָהָהָן פָּוּן קַיָּן פְּלִזְמָנָגְנָעָן פְּחַד הַקְּבָּעָן זְוּיְנָאָ
געשריבען אוֹיְף דעם אָרט פָּוּן דער ואַיְל השִׁיחָה אָן מִינְט דִּיר אָון דעם
די טִינְשָׁט גַּאֲרָאָנָם כִּי אַנְכִּי אַתָּה וויל השִׁיחָה אָן מִינְט דִּיר אָון
קִינְד תִּיכְּפָּעָר גַּאֲסָעָר גַּעֲוָהָהָרָעָן אָון דעם זַאֲקִילְקָאָוָעָר וויל ער אָין זַיְנָאָ גַּעֲפָרְעָלָעָן
דאקטוריים גַּעֲהַנְּטָעָן שׂוֹין אַחֲנָס פָּאָרָהָעָן אָון דעם זַאֲקִילְקָאָסָעָן מְאָן
אוֹן עס ווועט איהם נִישְׁתָּהָלְעָן קַיָּן אַפְּעָרָאָצִיעָן אָון זַוְּיִי אַגְּרָוָסָעָן
פָּאָסָט נִשְׁתָּגְּפָּט צוֹוְיאָרָעָן אוֹיְף אַפְּרָאָמָרָעָן פָּוּן דער מְשָׁהָה קַעְגָּעָן
מִיר זַעְהָן זְוּיְנָאָ גַּעֲפָרְעָלָעָן עס אָין צְוָעָרָעָן אוֹיְף אַפְּרָאָמָרָעָן
זַאֲקִילְקָאָוָעָר אָין דָאָך אוֹיְף גַּעֲוָזָעָן פָּוּן דִּין גְּרוֹסִישָׁט רביעס אָון מסתמא
הַאָט ער נִישְׁתָּחִילָה גַּעֲמַנְנָט צוֹוְיאָרָעָן קַיָּן לְשֹׁן הָרָע אַיְפִּין יָד הַקְּדוֹשָׁ
נָאָהָר ער האט גַּאֲלָאָס אַכְוֹנָה אָון זַיָּן רַעֲדָעָן אוֹיְפִּין יָד הַקְּדוֹשָׁ פָּוּן
דעסָטוֹ אַגְּנָעָן האט איהם גַּעֲשָׁאָרָט השִׁיחָה זַאֲל אָנוּ אַב הַגְּטָעָן פָּוּן כָּל

שלעכטס אָמן:

דער הייליגער רבוי ר' אלעורך קאוזניצער זכרונו לברכה האט דערציילט
או דער מאגעלאניצער רבוי זכרונו לברכה פלאגנט שטעהנדיג
זו קומען קיין קאוזניצער אויף דער יאהרצייט פון זיין זינדרען דער מניד
זכרונו לברכה איגענמאל וווען ער איז גזוחזען אויף דער יקטר ציטס איז
האל האט ער גזעאגט או ער פיטעלט הײנט זינער גנטען ריח האבען די
חסידים איזהם גיידראונג ווועס פִּיהַעְלֵט איזער עפִּיס הײַנט מַהְרָה וּוֹי אלע מַהְרָה
האט דער מאגעלאניצער זכרונו לברכה גינעטפערט דאס פאר יאהרען וווען
ער איז גזקומען אויף דער יאהרצייט איז דער מניד זכרונו לברכה געוויגען
און א זעלכע הוייכע פולמאות דאס ער האט נאָהָר נישט געויסט זו מיר
זונען גזקומען אַהֲרֹן איזער אויף דער יאהרצייט דעריבער האב אַף דאס יאָהָר
גינעטפען דאס ער זאל זינן און די צוֹלָמוֹת געהנטפר זי אַינוֹ געלוֹיבֶּט
השיות ראָס ער האט מניין תפילה אַהֲרֹן קומען דעריבער האב אַף הײַנט
מעהָר גַּשְׁפִּיטָרָט אַרְיוֹן טֻב וּוֹי אלע יאָהָר . זאָס דער יאהרצייט איז דער
מאגעלאניצער אַהֲרֹן געפָּהָרָן אַנוֹ פַּעַלְמָד שְׂפָרָק שלגאָז
געוואָהָרָן האט דער רבוי תיכע געשיקט צוֹוַי מַעֲנָשִׁין זי זאלען
דאס מניד בעטען מהילה ווועס ער האט אַיהם מַטְרוּחַ גַּעֲוָעָזָן אַנוֹ גַּעֲפָרָעָן
ר' יצחק קאוזניצער אַנוֹ דער סַבְּבִּינְצָרְבָּן ר' יעקב יצחק אַנוֹ וּוֹי זי
זונען צוֹרֵיךְ גזקומען קיין מאגעלאניצא האט זי דער רבוי געפָּרָעָן ווועס
זוי האבען דערט גזעאגט אויפֿין האל האבען זי גזעאנט אַו זוי האבען
גינעטפען מהילה פָּגָרָעָן רבִּין . האט זי דער מאגעלאניצער זכרונו לברכה
געזאנט עצמן זונען שׂוֹטִים ווועס אַיהֲרָה האט אַיהם געזאנט אַנוֹ אַיהֲרָה בעט
מהילה האב אַף דען פאר אַיהם מַזְרָאָ ער זאל מַקְבִּיט גַּעֲשִׁיקְט זינן ער אַינוֹ
דאָס מניין זינדע נאָהָר אַף האב אַנְדֵּס גַּלְטָט גַּעֲשִׁיקְט זונגען אַז אַף
פעערענטפער מַקְבִּיט אַז ער אַז בָּאָלֶד גַּעֲהִילִיט גַּעֲוָעָזָן אַז האט זי זאל
געוויזען פַּעַן בָּעַט גַּעֲוָעָזָן פַּעַן דער מעשה קעגען מַיְרָ זַהֲן וּוֹי גַּרְוִיס דער
כח פון צדייקים אַז אַנוֹ וּוֹי דער מַעֲנָשָׁה דָּרָף זי זוֹ הַיְמָן ער זאל חַלְילָה
גַּישְׁט בָּרָעָנָעָן אויף זי זינער הַקְּפָרָה אַנוֹ פְּהַנְּתָעָן פַּעַן כל
שלאָכְטָן אַמְּן .

דער רבוי ר' אלעורך קאוזניצער זכרונו לברכה האט דערציילט
איינמאָהָל אַנוֹ ר' משה סטעהניזער זכרונו לברכה
געוויזען איי מאגעלאניצער אַנוֹ וּוֹי ער האט אוֹוֹ גַּעֲשִׁימִיסְט מִיטִּין מאגעלאניצער
האט דער מאגעלאניצער געפָּרָעָט ר' משה סטעהניזער האט אַיהֲרָה גַּעֲקָעָט
דאס

שיכון חיים

דעת רבין פון ליבלין זכרונו לברכה האט ר' משה סטנציינער נציגנות
האט עד האט איהם געקבנט האט איהם דער מאנגעלניצער געפרענט מיט וואס
האט איהר געקבנט דעם רבין האט איהם ר' משה גיאונטערט איך האט
איהם געקבנט פאר איןן היסען ליענסקער חסיד האט איזס דער מאנגעלניצער
וועויאטער געפרענט מיט וואס האט איהר איהם געקבנט האט ר' משה
געזאגט דעם אפילו דער רבינו ר' מלך פון ליענסק זאל געוועזען דעם
רבין פון ליבלין היסען פאנזרען צום רבינו ר' ברונד קיין מזוויגען וואלט
ער איהם געוועזען געפאנט האט דעם רבין נישט אהנצעייזבען צו קענען ער איןן צו
פוניל געוועזען גיעזאנטער חסיד אין אפילו דער רבינו ר' מלך זאל איהם
געוועזען היסען פאנזרען צו משה רבינו וואלט ער אויך נישט געוועזען געפאנט
באהר אדרמן אין דעם געוועזען צום יוד הקדוש דער יוד הקדוש אין געוועזען
אויס געפילהט און אימת רבנו מעהר ווי דער רבינו פון ליבלין וויל דער
רבן אלבין האט געוועט אין דאס איהר וואס ער האט געשורובט פאנזרען צום
רבין ר' מלך אין איהם געוועזען בעטאמטער ווי דער נאך וויל ער
האט דער גאנז נישט געהאט די מורה פון אימת רבנו דער יוד הקדוש אין
געוועזען נישט הווק ער רעדאן א חד בדרא אנד בין געוועזען בון דעם
אלטאן אין ראדאשיין האט איך איהם דער צילט וואס אין האבען קבללה
ער דראטאן ווועט זין דער יוד הקדוש דער רעדא פיראער האט
איך זאג זאג איך. איך זאג שטענרגו א משא אויפין יוד הקדוש אין אינער
גיטט א גראמעס קאפאטע און ער טיט זיך אויך ארגע אויס פערקוהלט ער
זיך. זויז אויך דער יוד הkadush זויז ווי ער האט אהנצעייזבען נתגלח ער
חרען און או ר' משה סטנציינער אין אויס געאנגען פון מאנגעלניצער
האט דער מאנגעלניצער געוועט ער מינט אוי ווי באלא ער אין אאלטער
חסיד און א יונגער רבינו קאן איך איהם נישט וואשען די יופיצע האט דרייך
ר' אלעוז קאוזעניצער אויס געפיהרט דער מאנגעלניצער רבינו האט זיך
אבער געומען דעם יוד הkadush בסיגט פון דאנען קאן זיך אויס
לערנען א מוסד השכל אוי וויזט מטען טהרה ניט טשעפין קיין צדיקים
בון זינער לאבן. אין דער צו נאך זינער פטירה. מיר זאלן זוכת זין
זו זוחן זינער ליעטינקיות אמן:

שיהות חיים

**דא ווערד דער ציילט וויז זווית ר' טַלְמָדִים פון רבין
מלובליין זענען ניזענען דבוק און איהם:**

דער רבינו ר' מאיריל מאונעלנייצער האט דער ציילט או ר' איזמא מקזינינץ
האט דער ציילט פער זיין זיזדיגס ווועגן וווען דער מגיד
זרכזנו לברכה איז א וועק געפארהרען פון רבין פון לובליין האט זיך
איהם געדאכטן או ער האט שווין חסידות אויף גאנצע צחאן יאהר זוי
פיהל מזרת טובות האט ער גירענעםן או ער האט און געענעםן פון דעם
רבין מלובליין אבער זוי זיך איז אהיכם געקמען האט ער באילד פער
שפאגען או ער האט געהאט א גויסון טעות און איז תיכף צויק געפארהרען
קיין לובליין;

אויך האט דער מאונעלנייצער רבינו זעל דער ציילט איזנמאהן און ר' לח
אליג וווען ער איז ניזען און ביהם"ד איז איהם פולצינגע
איינגעשטעלען או ער זאל פאהרען קיין לובליין ער האט ניט לאנג גאנלארט
און האט גענומען דעם טלית זתפלין און ער איז גאנגעגען קיין לובליין
האט איהם געהאט דער לובליינער או ער זאל אהיכם פאהרען און אויך
יוחכ"פ זאל ער קומען און איז האט ניט פערשטאנען ווועס דער רבינו מינעט
און דער וויל האט איז דערחערט או דער יוד הקדוש איז געקמען קיין
לובליין בין איז צו איהם גענאנגען געמען שלום און זוי זיך בין געקמען
צום יוד הקדוש האט ער מיר גאנגען או איז זאל אויך קניין כדי ד'
טוסרים זאלען איהם ניט מסריין פער דעם רבין מלובליין או איז פיהר
ראכטסטוועג איז בין צוירק גענאנגען איז ביהם"ד פון רבין און זוי זיך
איז בין צוירק געקמען האט מען מיר גאנגען או ער דער רבינו רופט מיעז
איך בין עריגן גענאנגען צום רבין האט ער מיר גאנגען בוזהיל מאיריל
די האט ניט פערשטאנען ווועס איז האט דער גאנגען פאהר שווין א הײט
האט דער מאונעלנייצער רבינו גאנגען דער רבינו פון לובליין האט געויסט או
איך אנטכמי פאר דעם יוד הקדוש זכותם יון עלינו אמן :

נאך האט דער מאונעלנייצער דער ציילט או ער האט געהארט פון זיין
זיראן פארוואס דער היליגער לובליינער האט נישט גאנגעט
או דער יוד הקדוש זאל פיהרין ראכטסטוועג זיין זיין לאבען חטאש דער
רבינו פון לובליין צליין האט אויך געפעריטרט רעכטיסטוועג ביטם רבין ר' אלימלך'ס
לובליין. וויל דער לובליינער האט געהארט או דער יוד הקדוש ווועס ניעז
סיהרין

שיהות חיים

מיוחזן אַ קְלִינְגַּץ צוית האט ער געוואָלט או ער זאָל הערטט אַחֲן הייבען
זו פיהרצען שפֿצְטֶאָר ער זאָל לאָנְגָּאָר לְצָבָעָן זְכוֹתָם יְגַנֵּן עַלְיָה אָמָן:

אַ וַיְנַדְּרַלְיְבָעַ מַעַשָּׂה פָּנָן הַיְלִינְגָּעָן מַאֲגָעָלְנִיצָּעָרַ רְבִּין ר' חִים מַאְיר יְהִיאָל וּבְרוּנוֹ לְבָרְכָה;

דער בעוואָסטער מאֲגָעָלְנִיצָּעָר חסיד יוֹסֵף קָאָבָעָלְנִיצָּעָר האט זיך
פָּעָרְשְׁוַילְדְּגַּט בֵּין דַּעַם פְּרִיזַּן דַּאֲרַפְּסַ פְּנִימַת הַיְנְדָרְבָּט
גַּזְדָּעָן אַיְן דַּאֲמָלֵס אַיְן דַּאֲס גַּעֲיוֹזָעָן אַ גְּרוֹזִיסְטַּסְטָעָן אַיְן ער האט נִשְׁטַ
גַּזְהָאָט בְּשָׂוִם אָופְּנַן צַו בְּצָהָהָלָעָן. אַיְן דער פְּרִיז אַוְּף אַיְהָם שְׁטָאָרָק בֵּין
בְּצָוֹתָהָרָעָן אַיְן האט אַיְהָם גַּעֲזְבָּעָן אַ פְּעָרְכִּין דַּרְעַן טָבָג אַיְן אַוְּיב בְּמִשְׁעָן
פָּנָן דַּי דְּרִין טָבָג אוֹ ער וּוֹעֵט אַיְהָם נִשְׁטַת אַרְיָין בְּרַעְבָּעָן דַּאֲס גַּנְגָּעָן גַּלְלָד
וּוֹעֵט ער אַיְהָם אַגְּנָעָעָן אַיְן גַּאֲנָחָן פְּעַרְמָעָגָעָן צַו נִמְזָנָן וּזְהָרָעָן יַעֲדָעָן פְּרִיז
אַגְּנָגָעָן קַנְכָּטָה אַיְן זִין גַּאֲנָחָן אַיְן זִין וּוֹיְבָה אַיְן קַיְנָדָר גַּעֲמָעָן פְּגָר
הַאָט גַּעֲהָאָט רַעֲכָט אַיְן זִין דַּאֲרַפְּסַ צַו טְהָרָן מִיטַּדְּזַיְּנָה אַיְן זִין וּוֹסֵס ער האט
בְּעוֹאָלָט. זְלִבְּסַט פָּעָרְשְׁטַּגְּדָלָק דַּאֲס ר' יוֹסֵף קָאָבָעָלְנִיצָּעָר האט דַּעְרָפְּוּן
גַּזְהָאָט גְּרוֹזָס עַמְתָּה נְדָש אַיְן ער גַּעֲפָהָרָעָן צַו זִין רְבִּין דַּעַם מַאֲגָעָלְנִיצָּעָר
לְבָרְכָה אַיְן האט אַיְהָם דַּעַר צִיְּדָת דַּי גַּגְנָעָצָה מִיטַּדְּזַיְּנָה מִיטַּדְּזַיְּנָה
הַאָט שְׁטָאָרָק גַּאֲזְוִינָה האט אַיְהָם דַּעַר הַיְלִינְגָּעָן מַאֲגָעָלְנִיצָּעָר גַּעֲפָרְעָנָט
או ער האט עַפְּסַשְׁבָּוֹת מִיטַּעַן פְּרִיז האט ער גַּעֲזָגָט דַּאֲס ער גַּרְעָנָט
דַּעַם פְּרִיז אַלְפָס וּוֹסֵס ער בְּרוֹכָת סְפָן שְׁטָאָרָט אַיְן דַּעַם פְּרִיז סְבָּחָהָלְטָאָר
גַּט אַיְהָם יַעֲדָעָן מַאֲהָלָ קְוּוִיטָאָנָזָיָעָס אַיְן בֵּין ער גַּעֲמָט אַבְּ פָאָר דַּי קְוּוִיטָלְעָךְ
אַיְן קְאָפָעָן הַאָט ער דַּי קְוּוִיטָלְעָךְ אַיְן ער האט יַעֲצָט צְטָלִיכָּעָךְ קְוּוִיטָלְעָךְ
וּפְרָכָבָס ער האט פָּאָר זִין נָאָפָה נִשְׁתָּה בְּקָוּמָן אַוְּסָגָעָאָחָלָט האט דַּעַר רְבִּי
גַּעֲזָגָט ער זַיְּן וּבְרַעְבָּעָן צַו אַיְהָם וּוֹעֵט ער אַיְהָם שְׁוִין אַ גַּעַת גַּעֲבָעָן
אַיְן ר' יוֹסֵף אַהֲרָום גַּעֲבָנָגָעָן אַיְן ער האט גַּעֲרָנָגָעָן אַלְעָךְ קְוּוִיטָלְעָךְ וּוֹסֵס
ער האט גַּעֲהָעָט פָּנָן דַּעַם פְּרִיז אַיְן האט זַיְּן גַּעֲכָבָעָן דַּאֲס רְבִּין אַיְן זַיְּן
הַאָפָעָן פָּסָק הַכְּלָי אַהֲנָגָעָטָרָאָפָעָן אַיְן האט גַּעֲסָגָעָן גַּלְדָּעָן הַאָט דַּעַר רְבִּי אַיְן
זַיְּן אַרְיָין גַּעֲקָוּמָט אַיְן האט גַּעֲזָגָט צַו ר' יוֹסֵף זַיְּן גַּעֲכָבָעָן אַיְן זַיְּן
אַרְיָין זָוָם פְּרִיז אַיְן מַאֲךְ מִיטַּא אַיְהָם אַרְיָין גַּעֲכָבָעָן תְּשָׁוֹן אַיְן זַיְּן זַיְּן
זַיְּן קְוֹמָט דַּעַר דַּעַק אַ רְעָשָׂת פָּנָן דַּעַם פְּרִיז גַּאֲחָר לְמַעַהַשׁ זַיְּג אַיְקָה דַּעַר
אַהֲן

שיטות חיים

יג 26

שעת זו וויפהיל אס וווקט דער א רקסט קומען נאכין חשבון זאלסטען נישט אוונזק נבן און פריען ביז אָר וווקט דיר גאנצן די רקסט . אין חאטש דע קוינטילעך זעגן געוויזען גשריבען אויף פיליש און ר' יומת האט געווייסט דאס דער רביה פערשטייט נישט קיין פוליש האט ער דאס געהאלטן וויארצען טחונע און השית איז און זכה פון רביגין וווקט ער געהאלטן וויארצען פון זיכן זויאט און אס וווקט זיין איזוי וויך דער רביה האט געהאלטן און ער אין אהמאז בעפאהווען און אוי אריבער געבעגענט צום פריען מיט די קוינטילעך האט זיך דער פריען אויף איהם געבעווערט און האט האט איהם געבעווערט נט די האסט שוין געבעגענט דאס גאנצע געלד האט ר' יומת געהאלטן צום פריען יאה איך האב געבעגענט דאס גאנצע געלד נאטור איך האט ערלעך קוינטילעך וואס איך האב געבעגענט סחרה פארען פריען און זיך ערלעך ערלעך גראט איך דעם פריען ער זאל הייסען איבער רעכגען די קוינטילעך און אריגין גאנט איך דעם פריען ער זאל האט צו צאהלען האט דער פריען וויפהיל אס וווקט צו קומען וועל איך תינק צו צאהלען האט דער פריען צו געורךען זיין בוכהאלטער און האט איהם געהאלטן אבראכיגן מיט ר' יומת זיין וויפהיל איהם קימט פאר די קוינטילעך און דער בוכהאלטער צו געניאנגען צו ר' יומת זיין און האט צו איהם גענמאן די קוינטילעך און האט איבער געורךען פיקט הונדרערט גולדן און די קוינטילעך האבען אהנצעטראפען און נאטור געוויאזען פיקט הונדרערט גולדן האט דער בוכהאלטער געודאגן צו פונטצעהן הונדרערט און זקס גילדען האט דער בוכהאלטער געודאגן צו פריען דאס אס קומט נאך דעם ייד ארעשת טוינענד מיט זקס גולדן . וויך דער פריען האט דאס דערהערט איז ער שטארק צו געוואהרכן איזיטע בוכהאלטער און האט איהם געבעגען אָפַטש און האט צו גענמאן צו איהם די קוינטילעך און ער האבען טאקע איזוי פיטה בערטאךן וויפהיל דער די קוינטילעך און זיך האבען טאקע איז אליין איבער גערעכען איבער געערעכען זונדרערט און דער פריען געלביבען וווען ער האט אליין איבער גערעכען פערשייעדעגעט בוכהאלטער האט גערעכען און צס איז נאך ר' יומת זיך געהאלטער דען די זאך איז איזוי געוועזען דאס ר' יומת האט געהאלטער פערשייעדעגעט חזורות פאָרען פריען און הוועך אריגין און ער האט פער יעדען מין סחרה גענומען א בעזינדרער קוינטיל האט זיך דער שריבער טוועה געוועזען און האט איזוף יעדען קוינטיל איזוף גשריבען די גאנצע סחרה מילא וויפהיל קוינטילעך ער האט געהאלט איזוי פיטה מאהיל סחרה האט ער גענימען האט דער חוב פיהל אהנצעטראפען איז איהם נאך א רעשט געלביבען האט זיך דער פריען דערויף זיינער פערוינדערט און האט גענוויזן אלץ קוינטילעך און צוריסען

شبת צינוכית האט דtar רבי איהם נערפאנן יסלי' די פקודהיכער מיר
 די פילאע ציבוק האט ר' יומת גאימאנן אשטרוי אין האט אונגענגנדען
 פניה א לפקט אין צו גבערגאנט דעם רבין צו פעררייכערן די פילאע
 ציבוק וויא די טורי האט זיך אויס גבערגאנט האט דtar רבי גאתקנט
 יומיל איך האט נאר נישט פעררייכערט דעם רבין צו פעררייכען די פילאע
 און אונגענגנדען און גבערגאנט אונט דער גאנט פעררייכרטס פעררייכערטס
 דtar רבי אויף איהם גבערגאנט און גערנישט פעררייכרטס פעררייכערטס
 שיר נישט די פילאע האט ר' יומיל גענומען א גנטזע האט טורי און
 אונגענגנדען און ערין געליגט און דtar פילאע און געוואהרען דארטן א
 גראיסער פלאם און דtar רבי האט די שעין א היט פאהרגן און
 גענט גו ר' יומתין יעט יומיל קענסט די שעין א היט פאהרגן און
 האט איהם אָב געיזאנט און ר' יומת און זיך א היט געוואאהרען פיהל
 מיט האטגאנט דאס השית ווועט איהם פער געוויסט העלפני זא וו
 דער רבי האט איהם צו געיזאנט און וו ער און געקומען אין א דארך
 לעבען זיין דארך האט ער געטרפאפען גוין צו האט ער איהם געפרעט פון
 ווועגן ער גינט האט ער איהם געיזאנט פון דעם דארך האט ער איהם
 געפרעט צו עס און צפיט פאהרג געקומען געיצס און דעם דארך דען פון
 די מעשיות וואס ער האט געזוחין אין מאיגעליכצע ביןיס רבין האט ער
 פערשטאגדען או אס האט געדראפט פאהרג קומען צפיט גינעס האט איהם
 דאר גו געיזאנט די וויסט גענישט און זיין זענען לא גערברעט
 קושרא?כע שריפה אין פריציס שטאלען פון נאקט האט אויסגעבראכען
 געוואהרען מיט די קונה צו זומען האט ער דערפין שטאלע פונט געההט
 זויל ער האט אויך געהאט שטינן און פריציס שטאלען זוינע צעהן קוט
 דאיהר או ער און אהינט געקומען האט איהם דאס ווינט דערצינילט דאס
 זוינערע בהמות לעבען וויל איזיא וויא דיא שטאלען האבען אונגערכיבע
 או בראגען און געקומען צו און האט אונגערכיבעט פון אחר טיהר אוין
 האט זי אריזיס גערופען און האט איהר אייפער געגעגען אלע איהרע בהמות
 און זי האט איהם גערואלט געבעגן פאר זיין טרחה א טרינק בראנגען האט
 ער נישט געוואאלט און ער און פון אניהר תיכפ געלט געוואהרען און צו
 ר' יומת און נאר א מאהה געווואזען ביןיס רבין און מאיגעליכצע האט איהם
 דtar רבי געיזאנט דעם דtar גו און געווואזען אליהו הנביא וואס ער האט
 זיך אווי פערשטעלט מיט זאל איהם נישט דארקעגען פון דtar מעשה וועל
 ער דעם גויסיגן כה פון די צדיקים זיין זענאנן גווע און הקביה מקיט
 איין

אין דעם וואס זיין זונגן ימעניש פוליט נאחר נישט קיין שם רפואה
דפרגו אווי וויא אינזפרע האיליגע חכמים האבען גאנצט חייא דרבנן לית
ליי אסוטוא דאס איז טיגטש או אינגעער האט זיך פערזינדנט מיט דעם
וואס ער האט נישט געפאלטן די רבנן אין זיין האבען איהם מאושג געוינזען
או ז שלאנג זאל איהם בייסען קען איהם קיין שם רפואה נישט העלפען
אין ذער וואס איז זיך מתחבר צו זיין ווערט ער אין זינער זכות ניצול
וון אליעס שלעכטש השוי זאל אונז העלפען מיר זאלען האבען אומנת צדיקים
און זינער זכות זאל אונז בײַ שטאן מיר זאלען געהאלפען ווערטן מיט
אלען גוטען אמן.

**דער הייליגער מאנגעלניצער רב' זברונו? ברכה האט
דערכילט זיין מהויתן דעם רזיניגער זברונו? ברכה או
ער קען דעם רבין ר בער זברונו? ברכה:**

דער הייליגער מאנגעלניצער זברונו לברכה האט זיך משך געווועזען
סטען רזיניגער זברונו לברכה דאס ذער מאנגעלניצערס
וואן האט גענטמן דעם רזיניגערס אָטְקְשֶׁעֶר פְּאָר דָּאָר מִלְּחָמָה האט ذער
רזיניגער זברונו לברכה גענטמן או זיין מהויתן ذער מאנגעלניצער אָז ווועל
אַיְלָה אַלְמָס רַבְּבָּעָן מֵזָן יְהֻסָּוּ וְיִלְלָה אַזְּיִזְּ הַאֲטָה אָז מְאָגָּדָה דאס פְּאָר דָּאָר
ואהפה רַבְּכָן אָז אַיְלָה אַלְמָס יְהֻסָּוּ וְיִלְלָה אַז אַרְגָּנָהוּבָּעָן אָזִיס צו
רַבְּבָּעָן זיין יהס בְּזָן ذער הייליגער רב' ר' בער זברונו לברכה דער
טְבִיכָּד פְּזָן טְמֹרְוֹתָש האט ذער מאנגעלניצער צו איהם גענטשט אָז קָזָן
אַזְּיִזְּ זְבָּבָן דאס רב' ר' בער אָז הַבָּב אַיְלָה אַלְמָס גַּעֲלָהוּ האט זיך
דער רזיניגער שטראק פְּאָרְוּיְאָדָרָט אַזְּנָט אַיְלָה גַּעֲרָבָּט וְזַי אָזְּיִזְּ אָז
דאַס מְאָגָּדָה זְיִיט אַלְמָס יְהֻסָּוּ אַיְלָה שְׂזָן דער רב' ר' בְּמָר גַּעֲאָט
גַּסְתָּלָק גַּעֲזָהָרָעָן אַזְּרָעָר אַיְלָה זְגָט גַּעֲזָהָרָעָן גַּעֲזָהָרָעָן האט אַיְלָה
דער מאנגעלניצער גַּעֲנָטָפָּרָט אָזְּקָה וְוּפָל אַיְלָה דער צִילָּעָן וְזַי אָזְּיִזְּ אָז
הַבָּב גַּעֲזָהָרָעָן אַזְּרָעָר זְגָט הַיְלִיגָּעָן רב' ר' באָר אַיְלָמָהָל בְּזָן אָזְּקָה
גַּעֲזָהָרָעָן פְּזָים זְיִידָן דָּעַם הַיְלִיגָּעָן רב' ר' באָר אַיְלָמָהָל בְּזָן
גַּעֲזָהָרָעָן סְדָר וְאַב אָזְּקָה גַּעֲזָהָרָעָן אַיְלָה גַּרְזָעָן זְבָּבָן לְבָרָכה פָּסָת בְּזָן
אַזְּנָט בְּזָים סְדָר אַזְּמָזָן סְדָר וְאַב אָזְּקָה גַּעֲזָהָרָעָן אַיְלָה גַּרְזָעָן מְאָגָּדָה אַזְּנָט אָזְּקָה
אַזְּנָט שָׁמֵבָּר אַרְזָן אַזְּנָט גַּעֲזָהָרָעָן אַזְּנָט גַּעֲזָהָרָעָן וְזַי אָזְּקָה וְזַי אָרְגָּנָהוּבָּעָן אָזְּקָה

ער

שיהוחת חיים

טו 29

עד גאות נצחים מיט דעם מניד זכרונו לברכה א צייט נאהר ווילל עד
איין געוויזען זמיך פארכטיג האנגז'יקיען האב אקן מורה נעהט
עד פרענגן דעם זינדאן ווער פר איז איז איז אווק בעאנטגען
האב איך גפרעננט דעם זינדאן זיגעדי זיגעדי צו איז דאס דער מנגטש געוויזען
אליהו הנביא זבור לטוב האט ער מיר גענטפערט צו דאס איז נישט
אליהו הנביא נאהר דער היליגנער רבוי ר' בער דער מליד פון מעוריטש
זכרו לברכה און דאס איז גראפעער מדרגה איז צדיקים בעזיזען זיך וו
אליהו הנביא איז האב איך געוויזען איזער זינדאן דעם היליגנער רבוי ר'
זכרו לברכה דער זכות פון אלע צדיקים זאל איזנו ביב שטינן מיר זאלען
געהאלפען ווערטן מיט בני חי ומונז און זוכה זיין צו דער גאלה שלימה
זיך זעהן אלע צדיקים וווען זיך וועלען צפרק איזיפטיאן תחית המתים און
אליהו הנביא מיט משיח בן דוד במרה בימינו אמן :

אוֹן דִּין מְעָשָׂה וַיַּעֲרֵד דָּעֵר צִיּוֹן וְוַיַּעֲרֵד דָּעֵר רְיוּנֵן עַד
הָאָמֶת אֶבְּאָהָרְנָן נְזָאָנָת צָוָם מְאֻנְּלָנְצָעָר רְבִּין אָוֹ דָּאָם
נְאָנְצָעָר נְעַלְדָּפָן דָּעֵר וּוְעַלְטָ אַיְזָיְן:

דָּעֵר הַיּוֹלֵן עַד מאגעלאניצער רבוי זכרונו לברכה וווען ער פלאגט
פארהערן או זיין כוחהן דער ריוונער פלאגט ער ציגוף
געמען קויטלעך מיט פידיגות פון פסאך חסידיים און זיין צו ברענגן קון
ויזין. איזטמאהיל האט ער צינזער גענימען דרביה הונגרער ווועיל וואס
דאמעלטט האט דאס געהאלפען א גראפע טאָג נעלד און ווי ער איז געקובמען
קינין ריזין און האט עס א ניזאָר געליגט פארען הייליגנט ריוונער איזיפין
טריש האט דער ריוונער זכרונו לברכה געזאגט זיין וויניג געלד האט איהר
אייגר מיר געפרעננט זוי גאנצע וועלט גאלד איז דאס מאין איז וועל איז
דערצילען א מטל ווועט איהר פֿרְשָׁשָׁן אָוֹ אַיְזָיְן גַּעֲדָעָכְט עַס אַיְזָיְן
א מְשָׁאָל גַּעֲוִיזָעָן אַבְּשָׁעָעָר אַגְּזָעָה מִזְלָחָה דָעֵן אַוְוי וּזְעַם עַס אַיְזָיְן
טַאנְשָׁעָן וְזָעָם זַיְזָבָעָן הַצְלָחָה אַיְזָיְן טַסָּאָר אַדְרָר אַיְזָיְן מַלְאָכָה אַיְזָיְן פָּאָר
הַאֲכָעָן אַזְלָכָעָ בְּעַטְלָאָר וְזָעָם זַיְזָבָעָן גַּרְזָה וְצִדְחָה אַיְזָיְן עַנְנָן בְּעַטְלָאָר
פְּזָנָן וְזַיְזָבָעָן אַגְּדָעָר בְּעַטְלָאָר אַיְזָיְן ער האט אַגְּגָעָזָעָט אַסְפָּעָט גַּזְלָד אַיְזָיְן
אַיְזָיְן הַאֲט אַהֲנָגָזָעָט דָעֵר הַיּוֹלֵן דָעֵן וּזְעַם זַיְזָבָעָן אַקְנָדָר בְּיַיְזָיְן
וּזְעַם

ויבט זאל זי יעדן קינד מאכען א פעלאר כדע עס זאל זיין פער זיכרטט
מייט דער גיילוואר פרנסה פלענט דז היינון אווי או טהון נאדור דאס
לענטע קינד זינס אויג געוועזען זיער שין האט דז היינון אויף דעם
קינד רחמנות געהאט אין האט דאס נישט געמאט קינן פעלאר אין דאס
קינד אויף געוואקסען אהן א שומ פעלאר און אויך זינער שין אין
זעראטען ווי דער בעטלאר אויג געקמען אויף דער עטלער אין ער אויג קראנד
געוואהרען דאס ער האט גערבענט אין ער האלט בז שטארבען האט ער צוניעט
גערבען אלע זינען קינדער אין האט זי געזאגט יעדן איינעם
איך האט איזיך פערזארגט מיט אגוטע פרנסה וואחרען איהר האט גראיסע
פעהלאט ווּאַט איהר האבען פרנסה בריוווח פון בעטלערין אין איך זיין
גאדור אויך איעער יונגעטער ברודער ווּאַט ער האט געביך זינט קין
שומ פעהלאט פון ווּאַט ער געביך האבען פרנסה דערזיבער מיט איך
אייהם איבער לאזען פון גאנץ פערמגען אין דאס אין בעוואר איז עס
אי נישט דא אין דער גאנצער ווּאַט קין אין מענטש ער זאל קין שומ
פעהלאט נישט האבען נאדור איך בין דער אינציגער מענטש אויך דער
וועלט ווּאַט איך האט קין שומ פעהלאט נישט קימט דאך מיר דאס גאנצער
וואלט פון דער ווועלט פאר ווּאַט האט איהר מיד זונען געבענט אווי זונען
גפלד . אין או דער הייליגער מאנגעלניינער זורונו לברכה אין אהיט
געמאט אין ער האט דערצילטן דז מעשה האט ער געזאגט אמת איך
האט געשט געזאגט אין אויהם קין שומ פעהלאט אין יידישקייט .

א ווינדרליבע מעשה וואם דער הייליגער רב' ר' יהיאל חיים מאיר פון מאנגעלניינער זצ"ל האט דערצילט ;

אינטמאהָל איז אריין געקמֶן זום הייליגען מאנגעלניינער וכלהו
ברכה א מענטש און האט איבער זונען מאנגעלניינער א קויטעל
און וועלכֶן ער האט זיך מתנצל געוועזען אוים איהם איבער זונען
קין קינדער רעל האט זיך דער הייליגער מאנגעלניינער זונען לברכה
אפעסעל פערטראקט דערנאך האט ער זיך אהנצערופען ער דעם מענטש
איך וועל דער דערצילטן מין קינד א ווינדרליבע מעשה אין דער צייט
פון הייליגער ר' זורונו לברכה אין געטזען א גויזיסט גביר ווּאַט
האט

שיהות חיים

טו ו-

האט זיך נישט יודיש געפנרטס און ער האט געהאט און אינץיגונג טאכטער זעהר א שיינע און געלערנטע און וווען זיך אינטער געוווקסצען דאס ער האט שיין מיט איהר געדארפצען א שיידוך טהון האט ער געזוכט א חתן שבר זיין טאכטער ער זאל זיין א פירערענקר ער גלעיך מיט איהם און מסטמא האט ער געפינצען א דיבטשל א בוכהאלטער וואס ער האט זיך אויסגעויען נאך מיט א פראצענס פרייכער פון איהם אבאקער און אמת ארכין האט ער געהאט א בייסטרען טעוזת וויל זיין אינזעם דאס דיבטשל איז געוועגן א גראיסער זדייך א בעהאלטגער. נאך דער חתונה האט דער יונגער מאן דאס דיבטשל געבטען ביי זיין שעוער דעם גבר ער זאל איהם קויפען א פערד און א הינד און אפיקס ער זאל קענען גיין אלט טאג אויף פאליעוועצע זעלפסט פערשטאנדליך האט דער גבר איהם נישט געוואָלעועט אועלכע פער געניגען און דער גבר האט געהאט צוינו וועלדר ער און אין יעדרן וואלד האט ער געהאט א יודישען אויפעהער אינגעמאַל איז דער אויפעהר געקבמען און וואלד ארכין און ער האט דער זעהן דעם גברים אינדים פערד איז אהנגעבענידען בגין אבאים טיעג און וואלד האט ער זיך שטארק פערוינדערט האט ער זיך געלאָזט בגין און טיעפען וואלט ארכין זעהן ווי דעם גברען אינזעם איז און וואס ער טוהט אבער ווי פערוינדערט איז ער געווארען ער דערזען זיך דער יונגער מאן דעם גברען אינזעם זיצט און איעויערע וואס דארט איז פיחל מיט פיאוקעס און אנדרער ווערים האט ער פערשטאנגען איז דאס איז עפיס נישט קאיין פראסטע זיך האט ער זיך בעהאלטען אינטער אגראַבען בוים פס זאל איהם קיינער נישט זעהן האט ער געוועהן ווי דאס דיבטשל דעם גברים אינזעם איז אויס געבעננן פון וואסער זוא בייסען פון די פערשידענע בעשעפנישען וואס זענען געוועגן און דער יועירע און זיין גענץ ער קערפער איז געוועגן בעדאָקע מיט בליט האט ער צו גערופען דעם הוונט און דער הוונט האט איב געלעקט דאס בליט האט דער אויפער שוין פערשטאנגען דאס דער יונגען מאן איז פון די בעהאלטען צויקיט און וויל ער האט נישט געהאט קאיין קינדער ריל האט ער ביי זיך געטראָכט יעט איז די צויט דאס איך זאל פון איהם פּוֹעַצְיִין או השוו זאל מיר העלפּען מיט גוטע קינדער איז ער צונגעאָגען או דעם יונגען מאן אונ געזומט איך זעה דאס איז איהר זענט אָגְרֶזְסֵר זויך גאהר איהר וילט איך אויס בעהאלטען פער מענטשען זיך זעלען בגין זיך נישט וויסען אלוא בעט איך או ארכין זאל איהר זאל מותפּל זיך ער השיעת ער זאל מיר געבען קינדער איז אויב איהר וועט נישט אויס זאָגען

שיעור ח'ים

הבר דז' ו' לאו איהר וו' לאו מיר זז' לאגלאן או' איהר וו' לאו געהאלפאנן וו' ערען
 מיט א' בון זכר און דאס דינטשיל האט איהם צו' געהאלפאנן או' א' ער וו' לאו
 געהאלפאנן וו' ערען מיט א' בון זכר און צו' איזי איזו געוועזן. און איזניט ארטס
 האט איהם געהאלפאנן דאך אנדערער קאסירער און האט איהם מילא געהאלפאנן
 און האט צו' איזט געהאלפאנן זו' השיעית האט דער געהאלפאנן וו' ערען
 גיגלאן קינדרער ע"כ גיב מיר איזיך א' עזה או' איזיך א' געהאלפאנן וו' ערען
 אטס קינדרער צומ' לאגלאן וו' ליל צו' וו' אטס וו' ערען מיר ניבאחרען א' קידר
 און איזדער ער וו' ערען אלט אקט טאג שטאראט אט ר'ל. האט דער
 גראנטער קאסירער איהם געהאלפאנן ער דינטשיל וו' ערען
 און מיט השיעית הילף וו' ערען דיא געהאלפאנן וו' ערען מיט קינדרער צומ' לאגלאן
 קידר איזיך דעם תנאי או' דז' זאלסט מיק' גאר ניט איבאך פראצען גאנר
 זאלסט ערעת וו' לאו איזיך וו' לאו דז' חמץ דהינבו' מען זאל וו' איבאך ביטען
 אונזרער ארטסער דז' זאלסט גינן און מון וואילד ערין איזיך מילא שטאלץ און
 איזיך וו' לאו גינן און דיבן וואילד אריין איזיך דיבן שטאלץ און צו' איזו גוונזון
 און זי' האגלאן זי' גיטוישט מיט דז' ערטרער דער ארטסער קאסירער און
 גיגלאן און דעם צוונטען וואילד א' ריבן און דער איזיך צוונטען ערשותין
 וואילד ערין און איזינגגע טאג האט דער קאסירער געהאלפאנן דאס פירץקץ
 פון דעם דינטשיל און זינגע מאשיין האט א' פאר שטאנן דז' כונה פון
 זינגע גיטען פראינד וו' לאו א' האט א' עזה גיגלאן או' ער זאל דיבען און דעם
 וואילד איזיך ער איז' גיגלאן און דינטשיל און א' הראט איהם גיבעטען און ער זאל
 מתפלג זינגע פאר זיניגט וו' ערען או' ער זאל האגלאן וו' ערין מיט קינדרער
 צומ' לאגלאן האט דאס דינטשיל צו' איהם געהאלפאנן דז' האט שוער גיפרגעט
 האט דער קאסירער צו' איהם געהאלפאנן וו' באילד איז' דז' וו' ערען ניט בעטן
 פאר מיגניט וו' ערען או' איזיך זאל האגלאן קינדרער צומ' לאגלאן וו' לאו איזיך
 דער צילען דיני' מעשים פאר דער גאנצער וו' ער. איז' דאס דינטשיל פאר
 וו' ערען גווארהען איזיך א' ציטט און האט א' איהם געהאלפאנן נידען נאהר
 און דז' ציטט וו' ערען יונגן און דז' ביטט גאנגען מיט יוניליך
 וו' ער זי' דז' ציטט באידין און וואילד ערין און לאגלאן טיך איז' גישטאגן און
 ביטט און איזיך דעם ביטט איז' געוועזן און גישטאגן און דז' ביטט געהאלפאנן
 און דער אהן גאנטונג און חישק צ' שפאנן או' ערען און איז' האגד האט
 האט געהאלפאנן איזיך פינגריל און האט אטס און געהאלפאנן איזיך דעם גישטאגן
 פון דז' האגד פון גוים און דז' האט געהאלפאנן איזיך דעם גישטאגן
 צ' מיר און דז' האגד פון גוים איז' צ' דער מקודש געהאלפאנן און דארט איז

שיעור חיימ

ז' 88

בצומצמן אין שלעכטער רוח און דער רוח ר"ל הרותה דיני אליען קינדער האט דער קאסירער איהם גענטפערט איך גידען דז אונ האט דאס דיטשל גייאנט צו איהם איך וועל דיר געבן אין נט פטורין פון מילן גאנטן און דז וועס דארט אהן גין צום דעם אומת אונ דעם דעם ארט און דז וועס דארט אנדער גינגן דעם גט און דז זאלסט זאלסן פאר מיניגט וועגען מיט דיזען לשונ או דער וינדרליךער שטען האט גיאנט או דז זאלסט צו געטען גען מא דעם גט . און דער קאסירר אהן גאנטן און ער האט אונ גאנטן און ער האט גיאנט אונ גיאנט און דער מאנטלניצער האט גיאנט צו גען מא דעם מאנש וואס האט איהם גיאבן דאס קויטיל גידען או דז האט אוניך אונ געטען ווען דז ביסט אלט גיועזין דריינציגן יאחר האט דז גאנטן בעלה און האט מקדש גיועזין א בתלה וואס דז האט זי גישט גיאנט און דאס אוניך גיועזין און רוח ר"ל צ"כ זאלסט גיון פיט דז קמיע אונ דעם ארט און דז זאלסט זי דארט אנדער ליגן וואס דז האבן און ישופה און דער מעש האט אונ געטען און און גיהאלטן גווארן מיט אישינה און דער גיהאת קינדרער צום ליעבן, השיאת זעל אינץ געבן בני חי זומני מיט אליען גוטן אמן :

איינט אהל און גאנטן אינגרער פון זי גראיטס מפורטים צום הייליגען רבין פון לובליין וכורנו לברכה און האט זיך פאר איזום מתנצל געועזען או אלע סינט און אב היטעכזען וואס ער מאקט זיך העלפצען איהם נאר נישט און עס און גישט און טאג ער זאל גישט עזבר זיין כהה וכמה עבירות ר"ל האט דער הייליגער רבין לובליין וכורנו לברכה געזזות איך זעה פון דיזין התנצלות דאס דז האט גאע גישט שענגןהייבען דיגען השיאת אפליז גביסאָל דען איך האב בקלה דאס דער וואס שפירט גישט קיון פער הנדרט חטאיהם פון ווען ער היבט זיך אויך זיין ער גיט דאווינען שחרית או אסמן או ער דינט גישט השיאת קידושה וטהרת און דרייבער זעגען זינגען אינגרער פערשטעלט או ער בעמברקט גישט אליען דז עבירות וואס ער טהרט פון דער מעשה קאנזטיר פטוט פארשטיין דז דונה פון הייליגען ר' גנימין וואס דז גمرا בראנט און ברכה דאס ער האט זיך מצער געועזען דאס זיין דאווינען זאל זיין פער זיין בעט דאס היבט או אווי ווי ער היבט זיך אוניך זעל ער גישט האבן קיון שום אנדער געשפטען און מניזות נאסר ער זאל זיך קאנען גלייך טטלאָן דאווינען זוניג ער ווועס מיט דעם מריה זיין דאס ער וועס דאווינען

אנדר

איינדר ער רעכט ייך איני אין דעם פארג עבירות. השי זאל איןץ העלטצען מיר זעלען איהם זוכה זיין צו דינען בלבב שלם און מיר זעלען געהאלפערן ווערטען מיט אלעט גוטען אמן.

דער מאנעלנייצער רבינו לברכה האט דערצינט איז בין אינמאהן געוועזען א פנות פנים און האט געפרענט דעם רבינס לאבען הקדווש פער וואס ער וויל דוקא פיהרען רעכיסטוועג בין דעם רבינס לאבען האט ער מיר גאנטוווערט און ער זעהט דאס ער ווועט מעהר נישט לאבען נאחר אכת אין פערציג יאהר און דער צינט דארף צהר פיהרען זיין רעכיסטוועג האט ער מיר געהאט דאס דער רבוי זיניכער ווועט מיזען א ווועק געהן פון דער ווועלט איבער איהם. איבער דעם האט ער שטאריך געוואלט און ער זאל ווארט רבוי בי זיין רבינס לעבען כדי עס זאל זיין רבוי חיליה גיט שארין טהון. פון דאנן קאגן מען זעתן ווי וויט דע רדייפות זענן געוועזין אומזיסט אויף דעם יוד הקרויש.

איןמאהן פרײטאג פארע נאכט איז ר' דוד'ל געלייבער וכורנו לברכה געקומען צום יוד הקדווש און האט געטראפען דאס דער יוד הקדווש האט ייך געהאט צו גילענט אביסעל נאכט ער און ר' דוד'ל געלייבער האט גטוויט און דער יוד הקדווש האט ייך פיפצען וואכען שון ניט אוס געטען די זעקען וויל ער האט אויף זיך געהאט גענימען אויז א סיגען איז געגןגען ר' דוד'ל און האט איהם אויס געטען די זעקען וויל ער האט איהם געוואלט אונטזון א נחת רוח. האט ער יוד הקדווש באיל מרגיש געוועזען און האט ייך אויף געהאטפער און האט שטאריך דער פון הנהה געהאט האט ער ניפרצט ר' דוד'ל היליגער ר' דוד'ל וואס ווילט איהר דער פאר האט ער איהם גיענטפערט איינדר דוד ווועט זיך מיישב זיין וואס צו וועלען וויל איך גליקער זיין מיט איזק און דן ערן. זיניכר זכות זאל אינו בין שטיין אמן

...היליגער דוד...

א ווינדרליך מעשה פון דעם דיליגען צדיק ר' ישראאל מרין:

איןמאהן און ר'יח איז דער היליגער מאנעלנייצער גיעטען און גיעטען סעדת ר'יח איז ארין געקומען איזן מעשן וואס האט גיהיחסין

גיהינסן ר' ברוך א' או גיווצוין אין אינטיקעל הר' מרדכי מקראעטען
 אין א' האט נישט גיהאט קיין קינדרער וויל' א' או גיווצוין אין עקר ר' ר' ג'
 אין האט א' גינגעבן אין קויטיל דעם ר' ר' ר' ר' ר' מיט אין בקשה א' ג'
 השיעית זא' איהם העלפַּן או א' זא' האבן קינדרער . האט דער ר' ר' ר' זא'
 זא' צו גאנומען זא' קויטיל פון דעם ר' ברוך א' האט דער גאנגער
 גאנקיטט זא' צוינט. אין האט צו איהם גאנקיטט הער מינ' קינד א' זא' זא'
 דערז'ילן אויגנדערלייכ' מעשה נאחר אויף דעם תנאי או זי' ווועסט זא'
 דערז'ילן אין א' גאנדרין מענש וואלטס דז' ניט משנה זי' קיין האר זא'
 א' זא' דערז'יל דז' וויל' דז' מעשה א' צ'פ' סור א' ווער עס פאפעטלט א' זא' ווארט
 פון דיז' מעשה א' גליניך זא' ער וואלט פערפַּעלט זא' ווארט פון דז' ספר
 תורה . זא' א' אמאחל גאנומען אינגער צום ר' ר' ר' זא' מיט א' בקשה
 או דער רב' זא' בעטן או ער זא' האבן קינדרער צום לעבן וויל' ער
 אין גיווצוין אין עקר ר' האט איהם דער ר' ר' ר' א' זא' פאהרען זא'
 האט איהם גאנזט או ער זא' בעטן דעם ברך א' זא' פאהרען זא'
 איהם קיין פערטרברג א' דארט זא' ער גינ' מיט דעם ברך צום טтарשע
 קונגעץ ר' דער ר' ר' ר' דער ר' ר' קאָוָאַלִּיס א' זא' איהם א' געבען
 דעם ברך א' דאמאלס ווועט ער ג'האַלְּפַּן וויאַרְן מיט השיעית הילך
 נאחר אויף דעם תנאי גיב א' זא' דער מיט דעם ברך או בז' מען ווועט דז'
 ניט פרעגען וואס דז' פערלאַנטס זאַלטס דעם ברך ניט א' געבען . דער
 ר' ברוך האט א' זא' געטונ' ער א' געפאַהרען קיין פערטרברג א' ער
 האט זא' נא' גינפרעגט זא' דער שר קונגעץ וואהנט א' ער א' דארט
 געווועצ'ן דרי' גאנצע טיג א' מען האט איהם ניט גינפרעגט וואס ער
 פערלאַנט. דער ר' ברוך האט ניט געוויסט וואס צו טויה בעוינ' דער רב'
 האט איהם א' חן גאנזט או כל זומן ווועט איהם ניט פרעגען וואס ער
 פערלאַנט זא' ער דעם ברך ניט א' געבען . האט ער זא' מישב געווועצ'ן
 או ער זא' טויה א' קיין שארען ווועט מען אויף איהם בז' וואַרְעַן דאמאלס
 ווועט מען שון איהם מזען פרעגען וואס ער פערלאַנט דער ר' ברוך
 האט אווי געטונ'. ער האט גאנומען א' כל' וואס עס א' דארט געשטאנגען
 א' ער האט זי צו בראכין א' דער שר קאנגעץ וויאַר בז' געוואַהרען א' ג'
 האט איהם געתרענט אויף ר' ר' ושייד טשאָ דיזלַּאֲלִּי טשאָ חאטשעשי
 דאמאלט האט איהם ר' ברוך א' גינגעבן דעם ברך פון ר' ר' ר' ר'
 שר קונגעץ האט צו גענימען דעם ברך א' האט איהם איבער געלַּינט א' ג'
 האט געזאגט צו דעם ר' ברוך בוה הלש'ן דז' ביסט געהעלפַּן געוואַהרען
 נאחר

פאר איז גראיסער קייזער. און דער יוד האט געאנגענט דאס בונן איז ער
געאנגען צום קייזער און ער איז איהם איגנער געפאלץן צו זי פיס איז
האט געאנגעט אדוני המלך פיהל האט איז געארבייט בז איז האט געאנגעט
דאם פאלץן פער דינגעט ווועגן יעסט בעט אונד זיך איז די זאלסט דיז
מטרה זיין און אהן קווקאן וואס האט געמאכט פער דינגערט ווועגן. דער
קייזער האט גווחטן ווי דער יוד האט איז פיהל געארבייט נאר פאלץ פער
זיגניט ווועגן כדי ער זאל האטן דערפֿן אונחת רוח האט זיך געלאָט
אייבער ריבידען און ער איז געאנגען אהן קווקאן דאס פאלץן. און ווי דער
קייזער האט דער זעהן דאס שיניקיט טון דאס פאלץן איז ער נבְּהַל ווונתומט
זעוואָהרטען פון דאס פאלץן וואס קיין שם מליכת האט ניט געהאט קיין
זאָ בנין. ווי דער יוד האט איהם געמאכט האט דער קייזער איהם זיער
שין געדאנקט פער זיין ארבײַט. און ער איז געוואָהרטען זיאָ דאס קייזער
זיער אָ גראיסער השוב און און דאס פאלץן זעהן געוועגן זיער גראַט און
בעוילל זיאָ פָּגְּנֶצְּטָרְן פון דאס פאלץן זעהן געוועגן זיער גראַט און
דאַמְּאַלְּס איז נאָך ניט געוועגן זאָ גראַט פּוּבְּלָעָן גִּלְאָחָז מִן זאָ קענען
מִקְעָן אַזְּלָכְּעָן גְּרוֹסְּצָר שׂוֹבֵן.

איינְמַדְּלָל זען דער קייזער איז אַרְיָן געאנגען און זיין גהרטען האט
ער דאָרט געטראָפּען איז טערק זיך אַרְוּם דריינְעַן איז
גהרטען. פֿרְעָנְט אַתְּמָן דער קייזער ווער האט דיר געכְּבָּעָן אָ ערְלִיבְּגָנִיש
אַרְיָן צו קוּמְצָן אַיְן גהרטען און אוּיך ווי אוּוִי בִּסְטוֹן דאָ אַרְיָן געַלְמַצְּן אַז
איַז דְּאָך אַרְוּם געַצְּיָמָט מִיט אַיְן גּוֹסְעָן צְוִים האט דער טערק געַנְטְּפָעָט
אוּ אוּוִי ווי אוּיך בין אַגְּרָיסְעָן מִינְסְטָרְרָן פּוֹן גִּלְאָחָז און אַיְך האט גיהערט
אוּ דער קייזער ברוכט צו האטן שׂוֹבֵן צו די פָּגְּנֶצְּטָרְן פּוֹן זיאָ פְּאַלְּצָן
אייבער דאס פֿינְק אַיְק געַקְוּמָעָן אַיְיך צו ווֹיסְעָן צו גַּעֲבָּעָן אוּ אַיְך קְטָן מִיד
אַינְטָאָר גַּעֲמָן צו מִיכְעָן שׂוֹבֵן צום פְּאַלְּצָן אַיְן וואָס דער קייזער פֿרְגָּט
מִיך ווי אוּוִי אַיְק בֵּין אַרְיָן געַקְוּמָעָן און דאס גהרטען דאס זאל דער
קייזער קיין ווינְדָאָר זיין אוּוִי אוּחַט ווי אוּיך בֵּין. דאס קייזער איז
עס זיער געַפְּלִינְג און האט איהם געהאטן מאָכְּן די שׂוֹבֵן:

**און דער קייזער האט זי גוט בעזאָהָט. דאס יוד האט דער מלך געמאכט
פֿער אַגְּבָּעָרָנְטָאָר אַיְן דָּעַט טערק פֿער אַנְטְּשָׁאָלְנִיק בעוילל**

דער צִקְּר אַיְך גַּעֲוָעָן דער זיך :

איַן

שיחות חיים

און איזו ווי עס בעקאנט או זיין גויא איז דען גויא מיט איז זיך אלין מתקנא דער גויא און דעם יוד איזו איזיך דאה האט אלין געטראכט דער טערק ווי איזו ער זאל זיך נזוק. זיין און דעם יוד און האט איזיך געטראכט ווי איזו ער זאל קאנען אס מסירה קרייגען איזיך דעם יוד צום דעם קיינער עס און אבער אללעס געוווצען אומוננט.

איינט אידל און דעם טערק איינט פאלין אונדראנק און האט געגעבן פיהה געלדר דעם שר המשקים פון דעם קיינער און ווען דער יוד חאט זיין באז דעם קיינער זאל דער שר המשקים און רײַן לְיִגְנֵן סט און דעם ווינן וואס מצען וועט גבעבן דער קיינער און עס איז בעשטעטל געוואחרין או איזו ווי דער שר המשקים וועט דער לאנגנין דעם ווינן איזיך דעם טיש זאל דער שר המשקים זאגן או ער שפיערט איזו ווי סט און דעם ווינן מאן האט צוריק ארקט גענימין דעם ווינן פון דעם טיש און מצען געפרובט צי גבעבן אָהֶנְדֶּר צי טריינקען איז ער פאלד אָגְרִיכָּר גַּעֲפָלִין טוֹידֶט . מצען האט אהן געזהיבען חוךර ווורש צו זיין ווער אס האט דאס געטohanן זעכין באלאד געקומין עדות און האבן עדות געוזאג איז זיין האבן גיעעהן דעם יוד געבען וויאן און האט עפיס אָרִין גַּעֲלִינְגֶּט אָן דער שר המשקים האט איזו געטohanן . צאר השיות וואס ער דער באריםט זיך שטענדיג איזיך דעם אומישילדיגען מאנטש . און האט געשיקט די רפהאה פאר די מכיה . און דער זעלבע ציינט האט דאמאלס געשיקט דער זעלבע קיינער זיין פעלד מארשאל איזיך אַמְּלַחְמָה פון זיין פינדר . און דער פעלד מארשאל איז איבער געקיטט געוואחרען פון פינדר ער טיהל גאלד . און דער פעלד מארשאל האט פערשפיטלט די מלחהה . און דער קיינער איז דער פון געוווארן געוווארן און דער פאלד מארשאל איז גיעוואחרען זיין ער טוריינט ער האט געוויסט או מצען וועט איהם פסקען טוֹידֶט טטראך פאר דעם וואס ער האט געוויסט גענימען שוחה . האט ער זיך מি�שב גיעוואצען איז ער וועט שיקען גאנען געוווארן און דער האט גיניקאנט דעם יוד פער אַגְּוֹלִיסְטָן חכם ער זאל איהם געבען אַעְצָה . דער פעלד מארשאל האט איזו געטohanן ער האט געשיקט נאך דעם יוד און האט איהם אללעס דערציילט . וואס עס וווארט איזיך איהם און האט איהם גיבעטען או ער זאל איהם געבען אַעְצָה האט איהם דער יוד גענטפארט או ער זאל זאגן או ער האט דאס געלד למכוון גענומען כדי דער שוֹןָא זָאַל מײַגְעַן או ער וועט שוֹןָא גַּיְתָּה פִּיהְרָעָן קיון מלחהה וועט ער קאנען באז דעם שוֹןָא געוואחר וווערען אַלְעָס סודות און ער וועט דער וויל זיך אומקוקען ווי פיהה כה דער שוֹןָא האט און דענסמאָה

שיעור ח' חיים

ז' בפ' לאסען ז' ווארטן אויף דעם שר און דער וויל איזו דער שר צוריך גאנקונגן פון דער מלכמיה מיט פיהל נצחון. האט זיך דעם יוד געהלזומיט או ער האט ניעץון דעם קייזר. און פון דאמאלס אהן האט זיך דעם יוד זיניפר פצרגלייסט או ער זאל וויהן דעם קייזר. נאחו ער האט ניט בעוויסט ווי איזו זיך א פזה ער גאנקונגן ער זאל קאנקונן זעהן דעם מלך. האט ער זיך מישיב גיעוועגן און האט גאנזנט צו דעם שעדר מארשאזי או זיך מישיב גיעוועגן און האט גאנזנט צו דעם קעלער צ'יכ וויל איזו זיניפר פצרגלייסט צו זיעצן און דעם באנטאגנונג בעויגל ער האט און א צויזיטע מרדינה דער שר איזו אויף דעם באנטאגנונג בעויגל ער האט גראונקט וויאס דער יוד חאט איהם געראטעןיט פון טוירט און דער יוד איזו ווועק געפאהרטן. און דער יוד איזו געפאהרטן און דער יוד זיך דער מלך וואהנט. און דיז קיטיזריכע טמדארט איזו גיעוועגן פון אנטארט פון ים. דער יוד האט זיך געקרייט א שיק אונז אועלכע מלכישיט וויאס מענטשין גיעווען ניט. איזן היטעל וויאס אויף דעם היטעל איזו גיעוועגן רערליך מיט פ'עט. איזו מיט דיז זאכון איזו ער געפאהרטן צום קייזר. דער קייזר האט געהנט און דעם פאליך איזן גאנק א הויין און דער קייזר איזו יעדען טאג איזו געגאנגען אויף דעם גאנק שפאנץ'ירען און דער קייזר איזו יעד איזו זאנק איזו געגאנגען א קאנקן קאנק אויף דעם ים איזן דיז לעכט אויף דעם היטעל זאכון זיניפר גיברגנט. און זיך דער קייזר האט דער זעהן דיז לעכט אויף דעם ים האט ער גאנק טוינט זיניכ מענטשין זיך זאלין זעטן וויאס דאס לייכציגיט איזו און זיך זאכון ברענגן דיז שיפ' מיט אלעס וויאס איזו דאה אויף דער שיפ' פאר דעם קייזר מיט האט גיברגנט דעם יוד פאר דער קייזר. דער קייזר האט איהם גיברגנט ווער בייסטו דאס האט דער יוד גאנטפערט איזק האט א בריך צום קייזר איזן פון דעם בריך וויאס דער קייזר זעהן ווער איזק בין און האט גאנקונגן דעם בריך דעם קייזר. און דאס איזו געווועגן דער אינטהלאט פון דעם בריך. פון מיר קייזר זויתן אויזו ווי איזק האט א כהנה אויזו זיך אסגן יערכן טאג א פיש איזו מיט האט מיר אינטמאטל גיברגנט א פיש וויאס איזק האט איהם געפרוייט הימנט אויף עסגן האט צו מיר גאנזנט דער פיש אויז דיז וויאס מיר צו שועהראן או זאלסט מיט ניט אויז אסגן ווער איזק דער גאנקן א שיניכ' מתנה איזק האט איהם צו געשוואהרען האט ער מיר אויז גאנקונגן פון זיך דער גאנקן יוד און דער יוד האט מיר דער צילט ווי ער האט פאר דיניגיט וועגן געמאכט א שיניכ' פאלץ און איזק האט איהם גאנקונגן או

אין נאך דער סצורה ונאט דער רביה מליבזין מזק געורךען צי זיך אין האט מיר
געזאנט מיט דעתם לשון זאכ מיר נאך וואס קימסט דיז צי מיר גלאט צי
פאר ברענגן דיז צייטס ווען דיז זאלסט גיט זיין דעת מאידס א איזיגקל אין ווען
און זאכ דיז גיט לייעב האבן זאלט איך דיז גיט גיט געהרטען קומען צי
מיר. אין טוה מיר צו לייעב איך וויל או מינץ שינגען יידען זאלען זיך
איך לייגב האבן אין אויב דיז ווועסט קומען צי מיר ווילען זיך אויף דיר
מסדרין. אבער איך וויס איז דער רביה אללן האט איז לייעב דעת יוד
הקדוש לא ווי איך אלין איז דעת טעם פאר וואס דער רביה האט צי
געומען רכילות אויף דעת יוד הקדוש האב איך שווין גזאנט אסאך מטה
דערבער בין איך באדר בענאנגען אויף דער אבסניה צו דעת יוד הקדוש
האט דער יוד הקדוש צו מיר גזאנט מאיר לייעב צי גוטען פריקאו האט
דער דער רביה געזאנט זאג מיר וואס און איך האב איהם ניט גיואלט זאגין
וויל מען מיו בליגביין א ערליךער מען. דאמאלס האט דער יוד הקדוש
מיר גזאנט דיז אלע ריד וואס דער רביה האט צו גוטען מלַה במלַה
און האט צו מיר געזאנט מאידען איז זאג דער או גוטען וועסט דיז
בזק צייט האבן דיז אויס צו ערנין דעת ווועסט גיט פארשטיינען נזהר
דערויגל לטובת הר' יומעלי יאנט מען מזק אבער יומעליין זונען וועט דעת
גיט העלפין. אין דעת איז גיועזין דער געצעער ר'יח וואס דער יוד
הקדוש איז גיועזין איז לובין און איך בין באדר דערגענונג זאג
יוד הקדוש האט גימינט נאהר גיט פארשטיינט גיט זאגין או איהר זאלט
פארשטיינט גיט וואס איך זאג נאהר מען וויל איך ניט זאגין או איהר זאלט
פארשטיינט דער זאלחאוער רב ר' אשר האט געהרט דאמאלס גיטים ער
וויסט אפייל גיט פאר יוד הקדוש האט איהם גיט גיקאנט זאגין.
אין דער מאנגעלנייצער האט דעת פולד געהרטען ארהייס גיט גיט
געזאנט א גיטען טאג נאהר דעת רב ר' אלעור מקוזינץ האט אָר גיטחיטין
בליגביין בין זיך אין האט איהם געזאנט דער וועל איך אליעס דערצעליגין.
זיך דיז מיטה קאן מען זעהן ווי גראס דיז נבואה איז גיועזין ביזי דעת יוד
הקדוש או ער האט געוויסט וואס דער רביה מלובזין האט גירעדט מיט דעת
מאנגעלנייצער זיין זכות זאכ אינץ בי שטינון אין מיר זאלען געהרטען

ווארין מיט כל פול אמן

שיהות חיים

**און דיוועז מעשה ווערד ערציילט פאר וואם דער רבי
מלובין האט אווי פירל גערודיפט דעם יוד הקדוש:**

**איינמאהָל האט דער הייליגער מאנגעלנייצער געזאגט אויך וועל אוניכ
ערציילען פאר וואס מאין האט אווי פיעל געיגנט
דעם יוד הקדוש וויל זין תלמידים פון רבין מלובין האבען געיזהן או
דער גאנצער צולס מלובין וווײרט זיך געזיגען זום ייד הקדוש אוין זיין
האבען געיזהן או עס ווועט ניט אויס האלטען דאס רביסטיי מלובין קעגען
דעם יוד הקדוש דעריבער האבען זיין געיגנט דעם יוד הקדוש אוין זיין
האבען געוואלט מבטל זיין דעם יוד הקדוש או ער זעל ניט פיהרען קיין
רבנות און דאמאלס וועלען זיין האבען אַ האפֿיגונג או דער שעלאס ווועט
בלביבען פאי דעם רבין מלובין. און אויך מײַן זיין דער הייליגער מניד
האט אַמאַל געהאט געזאגט זום רבין מלובין ניט דעם לשון מײַן מאירלַס
הארץ זאנט בバイואָת און זיין האבען גייזהן אוּ מײַן האָרץ זיהט זום יוד
הקדוש זאנט אַן זיין דעם ניט געפֿאַלען אַן זיין רעץ אַויגען.**

**איינמאהָל אין דעם טאג סאר ער בער תשעה באָב האט דער הייליגער
מאנגעלנייצער געהאַיסין אַהן גרייטען גראַיסע פיש אין
ער האט געזאגט אוּ מײַן זיין דאמאלס מקאוועניך זצ"ל חאָטש די גאנצע נײַן טאג
האָט ער גיגען קאַשע מיט מיִיך אַין יאדען ער בער תשעה באָב אַין גיוועזין
זײַן שטינגר שטענדיג אַיִן ניט נישט ווילע מען טהאר ניט אַסְעַן קאַין פלייש
דעריבער אַסְט ער קאַשע מיט מיִיך נאָהָר ווילע עס אַיִן אַגְּטַמְּכָל ווילע
זײַן כוונה אַיִן גיווצין אוּ ער זעל ניט בְּצָנְגָן פיש אויך דעם טאג קאַין אַבְּלוֹת
אַן דעריבער וויל אַיך אוּ מײַן זעל מיר בְּצָנְגָן פיש אויך דעם טאג כָּרֵי
זעל ווילען אוּ מיר האבען אַין האפֿונונג. זיין זכות זעל אַינְצְבָּיאַ
שטעגן אַמן :**

...הַ...הַ...הַ...

**אַוְינְדֶּרְלִיכָּעַ דערציילִינְג וואָם דִּי תַּלְמִידִים פָּון רַבִּין
מלובין זואָם זוי זענין זיך נהג אָסְטַמְּנִי עַצְרָת נִיט
צַוְּעָסִין אַן סֻכָּה אַן צַוְּעָסִין דִּי תַּלְמִידִים פָּון יָוד
הַקָּדוֹש.**

**איינמאהָל אָסְטַמְּנִי עַצְרָת האָט דער מאנגעלנייצער רַבִּין געזאגט. דעם
חַיָּק**

שיעורת חיים

כג ۴۶

זהילוק וואס פס איז צוינשען די תלמידים פון רבין מלובטן וואס זיין אסן ניט אום
שמיני עצרת אין סוכה און צצווישען די תלמידים פון יוד הקרווש וואס זיין
פיטן אום שמיני עצרת אין סוכה. דער אונטערשריד אין צצווישן זיין. דער
יוד הקרווש האט זיין גזהג גוועזען און ער האט זיך געמאכט די סוכה
און די שטיב וואס ער האט גיגאנט אַגאנץ אַהֲרָן. און ער האט זיך
געפעררט גוועז ווי מטען האט אויף גיגאנט די פֿלְגִּילְגִּילְן פון די סוכה
שער סוכות זקנען זיין געשטאנקין אויף גיגאנט פון גאנך שמיני עצרת.
און דער רבוי מלובטן האט זיך געמאכט פאר זיך אַפְּעַזְיְנָאָרָעָס סוכה
און וווען אַס איז געקומען שמיני עצרת האט ער גיגאנט אין שטיב
דאָס היגנט חוץ? סוכה. און דאס איז גוועזען דאס מהיוקת צצווישען
די חסידים טײַל האבען געואנט זיין וווען דער יוד הקרווש זאל האבען ע
סוכה ניט אויף דעם אָרט וואס ער עסַט אַגאנץ אַהֲרָן ווֹאַלְט ער אויך
גיגאנט חוץ לsocה. און טײַל האבען געואנט וווען דער יוד הקרווש זאל
ניט ווֹעַלְעַן עסַן און סוכה ווֹאַלְט ער געהיסען פֿערְמְאַכְּגַן די פֿלְגִּילְגִּילְן פון
דער סוכה פאר שמיני עצרת. האט דער מאגעלאַנִיכְעַד געואנט אַיך ווֹוַיס
דעם טעם נאָר פֿן דעַסְתָּו ווֹעַגְעַן הײַס אַיך ניט עסַן אום שמיני עצרת
און סוכה זאל קיוש מאבען. און דעם טעם ווֹעַל אַיך אַיבְּאָר גַּבְּעָן
ר' אַלְעָור מקאנז ער זאל די חסידים אויס גַּלְיְיכְבָּן בעוועיל ער האט ע
געטצען קאָפְּךָ. פֿן דאנען קען מען ועתה ווי ווֹוַיס זיין האבען מפְּד גוועזען
אויף אַמְּנוּג זכותם ינְנֵן צְלִינְגּוּפְּפָל כְּלִי יִשְׂרָאֵל אָמָּן:

**דא ווערד דער ציילט ווי דאס ווֹוַיס פֿן דעם רבין
מלובטן האט צו געָרָאַלְפִּין מסריין אויף דעם יוד הקרווש.**

עם איז בעויסט או דאס דרייטאָג ווֹוַיס פֿן הרבי מלובטן האט ניט זוכה
גיוועזען צו האבען קינדער פון רבין מלובטן און פֿיהַל מאהַל האט
זי גיגאנט דעם רבין או ער זאל אויף אַהֲרָן מְחֻפְּלִי זיין או זאל האבען
קינדער פון איהם. און ווי זי האט גיוועזן או דאס העייפָא אַהֲרָן ניט
זי זיך מישב גיוואזין או זי ווֹעַט אַרְתִּין געעהן צוֹם רבין אַין זי ווֹעַט איהם
ניט אַפְּ טְרַאְטִין בְּיַיְן ער ווֹעַט אַהֲרָן צוֹן זאל:

אַנְיְ�נָמָאָה

שיחות חיים

איינט איה דהאט זי געזאקט צום רביעין פון ליגבלין איז זעה או אס קומט
זא דער פיהל מענטשין פון דער גאנצער ווילט אין זא זא
ווארין געהאלטען אין פון מיליגיט ווילגנן ווילספער גנט מתפלל זיין איז זא
האבן קינדר ער צום לאבען. אין איז זא זא האבן קינדר ער אין זא האט
זיין בו די וועסט מיר זא זאגן איז זא האבן קינדר ער אין זא האט
זיאער ביטער געוויגנט. האט איהר דער רביעי גענטפערט וואס זא איז טהן
וואס נאר מגלאז אס איז געווזין צו טהן האט איז געטohan אין איז קאן
דער גאר ניט העלטן. איבער דעם איז מײַן עאה או די זאלסט זיין צום
יוד הקדוש אין איהם בעטן או אער זא אויף דער מתפלל זיין אין אער
וועסט דער קאנען העילטן. די רעביצין האט אווי אויף איהר מתפלל זיין זיאער
געוויגנט פער דעם יוד הקדוש או אער זא אויף איהר מתפלל זיין
זא זא האבן קינדר ער צום לאבען. אין איז האט זא געזאגט איז דער
רביעי האט זי אווי געהיסען. דער יוד הקדוש האט אווי איהר זיאער
רחמנת געקידגן אין האט איהר צו געזאגט זא זא וועסט געהאלטען ווערטען
מיט א בן זכר. נאר אויף דעם מאני או די רעביצין זא אויף זיך בעמצען
זא זא ניט לאזען ריבידן קיין שלעכטאויף דעם יוד הקדוש פאר דעם
רביעין מלובין אין איז זיך זא זא ניט ריבידן קיין שלעכט אויף איהם. די
רעביצין האט אווי זיך מקול גיזעען או ניט זי אין איז קיין צוועיגטען
זא זא ניט פאין ריבידן קיין שלעכט אויף דעם יוד הקדוש. אין אווי
אינו גיוועזן די רעביצין אין געהאלטען געוואהערן מיט א בן זכר. אין אווי
ויז אס איז א מאה געקומען וועלכער חסיד צו ריבידן שלעכט אויף דעם
יוד הקדוש האט שטענדיג די רעביצין ניט גילאָזט ריבידן. דאס קינד אין
שיין אַלט גיוועזן דריי יאהר דאס קינד האט זיך גיוועזן איז אס וועסט
זיין גאנט גודול חדור. אין איז די רעביצין האט שיין געהאלטען פרגעכטען
וואס פער א טובה דער יוד הקדוש האט איהר געטohan:

איינט איה לאיז געומען צו רביעין מלובין פון די גראיסע חסידים אין
זאגן ערין געאנגען צום רביעין מיט א מסירה אויף דעם
יוד הקדוש אין ווי די רעביצין האט דער הערט די ריבידן פון די חסידים
אין זא זיאער בינו געוואהערן אויף דעם יוד הkadוש אין זא האט אויך אהן
געהייבען צו ריבידן שלעכט אויף דעם יוד הkadush פער דעם רביעי
מלובין אין אווי ווי זא האט נאך גירעדט פער דעם רביעין אויף דעם
יוד הkadush איז צו איהר געקומען צו ליפין מיט א גשררי איז איהר קינד
האט געקריגען א שוורצע שלאפקטייט ר"ל. די רעביצין האט אהן געהיבען צו
וועיגין

וילגונן פער דעם רביעין והוא זאל מתפלל זין אויף דעם קינד. האט דאך רבבי צי' איהר געזאנט פאר ווועס האסטע ניט מקיים געוויזען דעם תבאי וואס די האסן או געזאנט דעם יוד הקדוש איבער דעם קון איך זיד גאהר ניט העלפין גאהר זאלסט ארייבער זין זום יוד הקדוש אין איהם איבער בעטן און דענסטמאהַל וועט דאס קינד האבן אָ רְפֻאָה . ? אָוִי אָרְיֵבָר גַּעֲלָפָן צז דעם יוד הקדוש אין איז איהם געלאַען צז די פיס און בז איהם געפֿען מהילה . האט איהר דער יוד הקדוש געזאנט פאר ווועס זע האט ניט געהאלטען קיין ווארט אין זי האט געלאות אויף איהם רידען שלעכטן איז אוייך זי זעלבסט האט אויף איהם שלעכטן גירעדט ע"כ בין איך דער יצט מוחל און דאס קינד וועט האבן באָלֶד אָ רְפֻאָה שלימה נאָר וויזען זאלט איהר או יצעט קון איך איז איז איהר וועט לאָזען רידען אויף טער וועט נאָך אָמָּהָל משנה זין איז איהר וועט לאָזען רידען אויף טער שלעכטן וועל איך איז שוין גאהר ניט קעגען העלפֿען . איבער דעם זאלט איהר זין געוואהַרגנט און אָפּ צז היטען דאס קינד לאָבָּאָן בערנִיל דעם צויניטע מעהַל וועל איך איז זעלבְּסַט ניט קעגען העלפֿען און טס וועט זין פערפֿאַען . איז די רעבען איז אָהָרְתִּים גענגאנגען האט זי שוין געטראַפָּען דאס קינד און גאנצָאָן געזינד מטען האט ניט דערקאנט און דעם קינד און זע איז שלעָפּ גוועזען :

אין מאהַל און אָ צִיְּמָהָל דאס קינד איז שוין זעלט געוויזען 4 יאָהָר אָזְנִי זי רעביאַן האט ווינטער געהאלטען פערגעסן און דעם זעלעַם זענען געקומען גרויסע פיט זום רביעין און האבן גיברעננט אָ גרויסע מסירה אויף דעם יוד הקדוש איז אוייך זי רעביאַן האט צז געהאלטען צז רידען שלעכטן אויף דעם יוד הקדוש איז ווינטער דאס קינד שלעָפּ געוויזהָען איז איך זי זעלבְּסַט שלעפֿקִיט ר"ל האט איהר דער רבּי געזאנט או זאָל ווינטער אָרְיֵבָר זין זום יוד הקדוש איהם איבער גאנצָאָן זי האט אווי געטוּהָן און זי זי איז אָרְיֵבָר געקומען זום יוד הקדוש האט ער איהר געזאנט או יעצעט קון ער איהר גאהר ניט העלפֿען און טס איז פערפֿאַען זי רעביאַן האט שטאַרְיך געוואהַרגנט און דאס ווינצָאָן האט איהר גאהר ניט געהאלטען און דאס קינד איז באָלֶד געטראַפָּען ר"ל און דער רבּי מלְוּבְּלִין האט דערנִיל זיַּאָר שָׂאָרִיק געטראַהָט דאָך דעם קינד :

אָזְנִי אָזְרִעַל זעלבְּעַ צִיְּמָהָל אָזְנִי געקומען אָ רְיִבְתָּה זום יוד הקדוש אָזְנִי זי זוֹהָן ר' אָשְׁרִי אָזְנִי ווַיְאַעֲשֵׂה שלעָפּ געוויזהָען דער יוד הקדוש האט
פערשטאנין

פערטונגן און דאס איז דורך דעם בעינן מלובען האט דער יוד הקדוש פערקייפט די מלובייטים פון דעם שלטונגן און דאס געלד האט ער צו טיגלט ארימע פיטס און דאס האט אויך בעהאר גיט בעהאלטען האט עיר פערקופט זינגעך מלובייטים און דאס געלד האט ער צו פטיילט ארימע פיטס און דאס האט אלזס בעהאות און דאס געלד האט ער צו פטיילט ארימע פיטס און דאס האט אלזס בעהאר גיט בעהאלטען. האט זיך דער יוד הקדוש מישב גיווזן און איז קפהארטן פיטס דעם קינד צום מגיד הקדוש קין קאווניע האט דער מגיד גזענונג צום יוד הקדוש אס איז זיניך שוועתר צו זיכן איז איז גאכען דער רבין מלובען נטהר איזן גצה האט איז איז די זאלט איבער גאצן בז' פיר דאס קינד און ער וווצט מיט מיר שלטונגן און מאין בעט זאצן ער וווצט אלט וווערטן דרייצחן יצהאר און גאנך די דרייצחן יאהר זאצן ער זאיהם דיר איזרייך געבען איזן איין שיט מאשא. דער יוד הקדוש זאצן ער געטראָן ר' אשרל איז גיווזן בי דעם מגיד בז' דרייצחן יצהאר האט און גאנך דרייצחן יצהאר האט איזם דער מגיד איזרייך געטיקט צום יוד הקדוש. פון דאגנין קאָן מאן זיך זאָרויַס לערנגן ווי זויגט מאן טהאר גיט ריבידען קאָן שלעכטן אויך צדיקים וכותט יין עלין ועל כל ישראלامي.

**ראָ ווערד ערײַזִיט זויאָ אוויַ דער מאָגָעָלְנִיכָּעֶר האט צו
זיך צו געציגין דֵי חַשּׁוּבִי חֲסִידִים פָּוּן רַאֲדָעָשִׁים.**

אמאָהָל זענין געפָּהָרָעָן עטלייכָּץ חסִידִים צום רבין קין רַאֲדָעָשִׁים זענין גיוועזין די גרענטָע השוויט אין רַאֲדָעָשִׁים איז געפָּהָרָעָן איזן געטראָן מלובייטים פון זויסע לַיְבִינְטַן אַוְיִיל דָּמָאַלְסָט איז גיוועזין אַמְּנָהָג אַו די צדיקים זענין געפָּהָרָעָן און זויסע לַיְבִינְטַן אַו זענין געפָּהָרָעָן זיך זיך מישב גיוועזין איז זיך זאָלִין בז' צום רבין פון מאָגָעָלְנִיכָּעֶר האט זיך זיך מישב גיוועזין איז זיך זאָלִין זיך זיך האטן גענמען שלום מאָגָעָלְנִיכָּעֶר איז געטן שלום זיך איזם און ווי זיך האטן גענמען שלום האט צו זיך דער מאָגָעָלְנִיכָּעֶר געאָגדט פָּהָר וואָס פָּהָרָת אַנְּדָר קין רַאֲדָעָשִׁים ער איז זיך איזן אלטָאָר רבִּי און איז גאנַּך זיך גינְגָאָר רבִּי און איזן אלטָאָר רבִּי אויך איזן אויך ער וווצט אויך מעניש זיך געט איז אס אויך מיר איז זיך האטן איזם גיהארט און זיך זענין געפָּהָרָעָן אַו מאָגָעָלְנִיכָּעֶר. און דער
בָּאָ

נארך ווי דער מאנגעלניעצער אויז געקובמען קאנן רעדראַשיך האט זו איהם
געזאגט דער רעדראַשיך ער מיט דיינָן לשׂוֹן אָזֶן אַזֶּן גְּרָאַהָע בָּאָרְד טִיט מעַן
אויז . האט דער מאנגעלניעצער איהם ניגעבען אַזֶּן קוּוּסִיטֵיל מיט אַפְּרֵיָן אַזֶּן
ווי דער מאנגעלניעצער אויז אוּרְזִיס גַּעֲנָגֶן האט ער געזאגט מיט דעם גַּשְׂוִין אַזֶּן
אַזֶּן מהַל אַזְּמִינְעָן זַיְצַר זַכְּתָה זָאַל אַינְקָן בָּנָי שְׁטַיְן אַזְּן מַיר זָאַלְעָן
גַּיהְאַלְפָּן וּוּרְעִין מיט כל טוב אתן :

און דַּיָּעַ מְעֻשָּׂה וּוּעָרְד עַרְצִיְּלַת וּוּאָזַי ר' שְׁמֻעוֹן דִּיטִּשׁ אָזַי גַּיְזְוָאַחְדָּעָן אַחֲסִיד .

אַיִּינְמַאְדָּל וּוּעָן ר' שְׁמֻעוֹן דִּיטִּשׁ אַזְּ גַּיְזְוָאַחְדָּעָן אַזְּ וּלְחַבֶּב אַזְּ ער
שְׁטוֹרָק שְׁלָאָף גַּעֲזָגֶן אַזְּ פְּרִיטֵינִיג פָּאָרְעָז נַאֲכֵט אַזְּ וּזְן
שְׁמַה פָּנוּ אַיהם אַזְּ וּזְקָגְעַן גַּעֲנָגֶן אַזְּ מַעַן האט אַזְּ אַיהם נִירְעַכִּינְט אַזְּ ער
אַזְּ גַּישְׁטָאָרְגִּין גַּאֲהָר וּוּמִיל אַזְּ אַזְּ גַּעֲזְוּעָן גַּעֲנָגֶן צָו שְׁבַת האט מַעַן אַיהם
נִישְׁט גַּיְקָאָנְט קְוּבָּר זִין . נַאֲהָר מוֹשֶׁקְעָן גַּעֲקָוּמָן דִּי חַבְרָה קְדִישָׁא אַזְּ
מַעַן האט אַתְּן גַּיהְוּבִּין אַזְּ צַי גְּרִיעִינִין וּוּאָס מַעַן בְּרוּיכָת נַאֲהָר פְּלִיאָלָגָגָה
זַיְצַרְקָהָט זִי אַיְן חַבְרָה מַאְן אַזְּ ער שְׁלָאָף הַאֲבִין זַיְצַרְקָהָט גַּעֲגַבָּין
הַאֲבִין זַיְצַרְקָהָט אַזְּ ער סָאָפִיט בִּיסְלָאָף הַאֲבִין זַיְצַרְקָהָט גַּעֲנָמָעָן אַזְּ זַיְצַרְקָהָט
אַיְם אַזְּ רַזְקָה גַּעֲלִינְגַּט אַזְּמִיק דַּעַם בְּעֵט אַזְּ וּוּאָס אַזְּ אַזְּדָרָק גַּעֲנָגֶן
אַזְּ צָאִיט האט ער אַתְּן גַּהְהָבָעָן זִי רִזְיָדִין אַזְּ הרָהָאַז ר' שְׁמֻעוֹן דִּיטִּשׁ
אַזְּ גַּעַזְעַט אַזְּ זַיְצַרְקָהָט אַזְּ זַיְצַרְקָהָט אַזְּ מַאְרְגִּין בַּיִּזְכֵּר כְּמַעַן זַיְצַרְקָהָט
פָּר זַיְצַרְקָהָט זַיְצַרְקָהָט אַזְּ זַיְצַרְקָהָט אַזְּ מַעַשְׁנָן גַּעֲקָוּמָן דִּי גַּנְדָּעָרִי גַּעֲקָבָט
הַאֲט : זַיְצַרְקָהָט : זַיְצַרְקָהָט : זַיְצַרְקָהָט : זַיְצַרְקָהָט : זַיְצַרְקָהָט :
בֵּין גַּעֲקָוּמָעָן אַזְּ חַיְמָאָל אַרְיִין אַזְּ שָׂוֹן גַּעֲזָגֶן דָּעַר זַמְּן פָּנוּ קְבָּלה שְׁבַת
הַאֲט מַעַן מִיר גַּעֲזָגֶן אַזְּ גַּעֲזָגֶן אַזְּ גַּעֲזָגֶן אַזְּ גַּעֲזָגֶן
וּמִיל אַזְּ גַּעֲזָגֶר אַזְּ גַּרְוִיסְעָרְד רְעֵש אַזְּ הַיְמָעָל אַזְּ ער קָאַיְגִּינְזִיר מַנִּיד
גַּיְיִט מַקְבֵּל שְׁבַת זַיְן אַיְקָהָפָּרְזִיל גַּיְזָהָרְזִיל גַּיְזָהָרְזִיל גַּיְזָהָרְזִיל
שְׁבַת זַיְן גַּאֲהָר דִּי מַלְאָכִים הַאֲבִין מִיקְבְּשׁוּם אַזְּפָן גַּיְלָאָט גַּיְלָאָט
הַאֲרָעָן דַּעַם מַנִּיד מַקְבֵּל שְׁבַת זַיְן . זַיְן הַאֲבִין מִיר גַּעֲזָגֶן וּמִיל אַיְקָהָפָּרְזִיל
גַּיְקָאָנְט דַּעַם מַנִּיד גַּיְיִן דַּעַם גַּעֲבָעָן גַּיְיִן זַיְן
זַיְן הַעֲרִין פָּנוּ אַיהם מַקְבֵּל שְׁבַת זַיְן :

איין

און ווּ ווּ עס און געקיומען שבת און דער פרייה ווּן דער מניד און גענונגען דאויגען תפלה שחרית און ווּנטער גיוווארען און גויסער רעה און היממעל און דער מניד גיט דאויגען תפלה שחרית און דאמאלס האבן מיך די מלאכימ גילאות גאנן הערדן דאויגען דעם מניד תפלה שחרית און איך בון צו געכאנגען צום מניד און האב איהם געאנט גנט שבת האט דער מניד גענימען זיין טלית אויף זיין פנים און האט מיר גהאר גיט גיפטפערט. דאמאלס האב איך פון געהובין צו ווּנגן פאר די מלאכימ און צו זאלען מיר געבען א עזה און איך זאל קאנען זעהן דאס פנים פון חמיליגען מניד האבען די מלאכימ מיר גענוקרט און דער צויט פון שלש פערזות און און עת רצון זאלסטר דאמאלס גאנן צום מניד אפשר זיסטער דאמאלס קאנען זעהן זיין פנים. און איזו האב איך געסוחן און איך בון דאמאלס גאנגען צו איהם צו שלש סערזרות און זא ווּ איך בון געקיומען צו איהם און האב איהם געזאנט גיט שבת האט דער מניד אויס געווינט דאס פנים פון מיר און ער האט מיר געזאנט מיט דיזען פון שטעהן די בנות ניך יונגן און יאוחרען און האט מיך און גענומען בען מאונ איזירען און האט מיך גיווארפען אויף דער פרד און איך בון געליגען געבן. און ר' שטעהן האט צו זיין געזאנט דעריבען זעהן מיל גאלד א פטור און איך זאל פאהרען קאן קאיינץ צו זעהן דאס פנים פון מניד און תיכף זא ווּ עס איזו גהאר געווארען טאג איזו ר' שטעהן זיסטש געפאהרען קאן קאיינץ. און זא ווּ ער און געקיומען קאן קאיינץ און האט אויף געפיגט די טיהר פון חדר און דער מניד איזו אקען גשפינגען צו דער טיהר און האט איהם געזאנט מיט דאס ליזו איך בון דער איזינגערא. און פון דאמאלס איזו ער געווארען איזו חסיר איזו איזו געפאהרען קאן קאיינץ איזו קאן ליבען. פון דיזע מצחה קאן מצען זעהן זין ווּנטער פון ברזיכט צו האטען פון גוטע יירען זינער זכות זאל איזיך פון שטיען אמן :

* * * * *

א ווּנְדָרְלִיבָן מַעֲשָׂה פָּוִין ר' מַאֲרֵל פְּרִידְמִישָׁל אַנְגָּר וְצִיְּר.

דָּעַר רְבִי זֶלְהָה מַאֲפְטִילָא אֵינו גִּוּפְזִי זַיְעַר אָרוּם ער האט א מַהְלָל גַּעֲבָרְזִיכְט תַּהֲנוֹת צו מַאֲכָל אֵת טַקְטַעַר אָון ער האט גיט גַּעֲהָאָט קָאָן

קמין געלד ז' חתונה צו מאכון. האט ער זיך מישיב גיעזון או ער זיך אל ארום פאהרען און די שטעדט צו זאמען געלד ער זאל ז' קעגען חתונה מאכען. איז ער געפאהרען צו ר' מאיר פרימישלאנער און איזוי וו? ער איזו געקומן קיון פריימישלאן און ער האט געניען שעס בז' ר' מאיר פרימישלאנער האט איהם ר' מאיר פרימישלאנער גיפורענט ווער ער איזו האט דער רב מאיסטילא געזאגט או ער איז דעם דעם איסטילעך רבייס א זוהן. (דאם היניסט או ער איז דעם אלטען איסטילעך ריבס א זוהן) האט איהם ר' מאיר ל' גיפורענט וואס ער פערלעגנט. האט דער איסטילעך רב געננטפערט או ער פאהרט נאך געלד ער זאל חתונה מאכען זיין טאכטער. האט ר' מאיר ל' געזאגט איז ער האט געניט קיון געלד. נאחר פאהר ז' דעם און דעם פריז ער האט געלד נאחר פאהר געשווינד דער רב מאיסטילא האט זיך געפצען או ר' מאיר פרימישלאנער זאל איהם לאזען דאוונען מהחה בעויל עס איז שלון גנוועגן די ציטט פון מהחה. האט איהם ר' מאיר ל' נאך ערלייבט נאחר ער זאל תיכף פאהרען. דער איסטילעך רב האט בעמאות תיכף א ווועך פאהרען פון פרימישלאן און האט בעמאות דאוונען אויף דעם וועג. און איזוי וו? ער איזו געקומן לעבען דעם פריזס חיק. האט ער דערתערט א גויס גשרין. דער איסטילעך רב האט געזאגט זיין משמש געוואר ער זיך ווערין וואס דעם געשרה איז. דער משמש איז צפוק געקומן מיט א משובה או דעם פריזס וויב איז א מקשה לילך און די דאסטוריט ועבען זיך שון איזה מר מייאש גנוועגן איבער דעם איז דעם געשרה. דער איסטילעך רב האט געשיקט דעם משמש ער דעם פריז פון דעם דארך צו איזוי זיז א סיגפינט זיך א רבבי איז דעם דארך. עיכ איזיב דער פריז ווועט איהם געבן 300 רובי וועט דער רביב אויף איזה מחלפל זיין. איז מיט השיתת הייפ ווועט זי האבין א קינד זים לאבען. וו? דער פריז האט דעם דער הערט איז ער תיכף געכאנגן צום רבין און האט איהם צו געזאגט די סוממע געלד ער זאל בעטן אויף זיין וויב רחמים. דער איסטילעך רב האט זיך גישטעט דאווינן מעדיב. און נאך אינדר ער האט נאך אפ געדזווינט מעריב איז מען צו איהם געקומן מיט א בשורה איז די יונידת האט געהאט א בן וכר. איז דער פריז האט דעם ריבין געגעבן די 300 רובי. איז מען איזו געקומן צו פאהרען ער דעם איסטילעך רב זעל פון די שטעדט ארום איז רום מיט קויטלעך איז מיט גויסע פדרזנות בי דער איסטילעך רב האט שנין געהאט 500 רובי וו? פיה ער האט געברוכט צו האבען חתונה צו מאכען זיין טאכטער. איז נאך דעם איז דער איסטילעך רב צוריק

צורך געפַּתְרָן קיון פרימישלאן דער ציניגען דעם רבין ר' מאיר ל' צ'רניש לאנער ווועס אס האט זיך מיט איהם פאסיארט. און ווועד און פרימישלאן האט זיך מיט איהם ר' מאיר ל' זונער געפרינרט בעקמצען קיון פרימישלאן האט זיך מיט איהם ר' מאיר ל' האט געטיהרט און עס איז נינקט דעםאלס בוועזון ר'יח און ר' מאיר ל' האט געטיהרט ספַּרְתְּ ר'יח האט זיך בעמאנט או איזוי ווועד רביה האט בעמאנט די מזגיא האט ער געזאנט ברוך אתה יי' אלהינו מלך העולם און ווינטער האט ער ננט בעקמצען זאגען. איז ער ארטס בעגעאנגען צי די חסידים און האט פאר געסן נאך פריך אתה און ער האט זיך בעמאנט איזוי ווועד ער האט פאר געסן וואס מאן זאנט ווינטער נאך הצלם. אבער די חסידים האבען אין איהם פערשטאנגן או דער רביה האט עפַּס א כוונה. איבער דעם האבען זיין איהם גאר ניט גענטפערט. בין דער רביה איז ער בעקמצען צו א דיזיטשיל און האט איהם אויך גינפרענד דאס וועלכע נו העולם האט זיך דאס דיזיטשיל אהן בעריפען המוציא יהסן מן הארץ און דענסטמאטה האט שוין דער פרימישלאן ער בעמאנט די מוציא און נאך די מוציא האטר ר' מאיר ל' פרימישלאן ער בעזאנת צו דיזיטשיל א זוילער דיזיטש ער האט מין מהיה ניעזען ער האט א גוטען קאפע דאס דיזיטשיל האט געהאט א גרויסע הנאה דער טן. האט זיך ר' מאיר ל' אהן גערפַּען בוהול' די פושע ישראל או אויב די האסט יאה א גוטען קאפע פאר וואס האסטני בעכטן פער גקסען צו מאכען די ברכה ברוך אתה עיי' העיריות' און ווועד דאס דיזיטשיל האט דאס דערהערט האט ער זונער אהן געהזיבען צו ווינגען און צו בעטן פאי דאס רבין ער זאל איהם ארטס בעגען א כוונה. האט ר' מאיר ל' צו איהם בעזאנת איך וועל שווין מיט דיר ריזידען א צויזיט מאהה נאחר נישט יעיזט און דער נאך האט איהם ר' מאיר ל' ארטס גינגען א כוונה און פאן דעםאלט אהן איז ער געוואחדען א אמרתיך בעל תשובה זכותם יון עליינן
ועל כל ישראל אמן:

אונ דיעז מעשה עערד ערציילט פון ר' אשר'סם ציזיא
חתונות וואס ווין פַּאטְעָר דער יוד הקדוש האט איהם
חרונה נימאכט די ערשי איז קאוניין און די צויזיט
אין ל' עטערן;

ראם ערשי וויב הר' אשולס ז"ה איז נזונזון זונער א גרויס
מיוחז

מיוזמת יי אונ גוועען דאס צעהנדייא דוד פון הארי זצ"ל און דער שיינך אונ גוועען זיער גאליבט בון זיין פאטער דעם יוד הקדויס און אויף דער חמונת האבען זיך אונן געוואמעלט די צלע גראסטוי תלמידים פון יוד הקדויס און צוישען זיין אויף גוועען ר' הערשייל פון לאמברג ער זיך און גוועען דער פאטער פון ר' אשרים צוומיטז וויבט) און זיך דער יוד הקדויס האט דערזען ר' העדשייל זאמברגער חאט ער איזם בעזאנט גו איזס פון דאנין יוניכי זיך שמחה אונ ניט דיבן און בשום איזט דער יוד הקדויש איזיהם ניט גילאָוט זיין אויף דער חמונת האט ער געמוות אוווק גינז פון דער חמונת און אַחֲרֵיכֶם פאָתרען קיון זאמברגער און דאס אונ גוועען זיך און זיך זוינדאָר און בון דער חופה אונ דער יוד הקדויש געוועען זיער פריליך און זיך אַס אַס געקומען פאָר דער חופה האט דער יוד שטאָר גענמּוֹן זיין טאָקִין און האט אַהֲן געלאָנט זיין קאָפֶ אַוְיף דעם בעט און שטאָר געניפאָט און זיך אַס אַס געשטאנען אַלְגָּאנְגְּט צוּיְת אַהֲן זיך דערזען האבען דאס דערזען האבען זיך זיך שטאָר געווינערטרט נאָחר זיין האבען איהם ניט גויאָלט מבלבּל זיין און זיך עס אַי אַדְרָיך געאגנְגָּען אַפְּהָר שעטה האט דער יוד הקדויס אויף געההייבִּין זיין קאָפֶ פון דעם בעט און האט געואנט ער זיך מען מון גינז ער דער חופה זויל מען קען נישט פאָר שעמִּין אַי יְהִיש טאָכְּטָע און דער יוד הקדויש האט זיך אַס גישטעלט און אַי געאגנְגָּען ער זיך דער חופה קְבָּעָר זיין פנִּים אַי ניט גוועען זאָ פריליך זיך פריהער. און זיך מאנשין וואָס זאָקְעָן גוועען אויף דער חמונת האבען זיך זיך געווינערטרט זיך זיך:

איין פון זיך מיחוינט זאָס דער חמונת אַי אַס גוועען דער רבִי ר' בְּנִים וואָס ער אַי גוועען פון דעם יוד הקדויס זראָסטוי תלמידים און ער האט גויאָלט זויסען וואָס דער יוד הקדויס זאָט אַהֲן געלאָנט זיין קאָפֶ אויף דעם בעט. אַי ער ער געאגנְגָּען צום יוד הקדויש און האט איהם זיפרגט פאָר וואָס ער האט אַהֲן גילענט דעם קאָפֶ אויף דעם בעט אַי פאָר וואָס ער האט זיך בְּנִים אַב געריסען זיין זויסען שטחאָ. האט דער יוד הקדויש איהם געגענְפָּרָט זויל דער שאָאנְגָּען פון דער וועלט אַי אַלְלָע מיחוינט זוממאָן אויף דער חמונת אַפְּלוֹן זיך וואָס זאָקְעָן שׂוֹן לאָגָן געשטארבן קימען אויף אויף דער חמונת האָב אויף גערעכינט אַן געהאָסְט אַגְּאנְצִי טאָג אָז אויך וועל זוּחה צי זוחן דעם הארי זיל וויל האָב גירעכינט אָז ער וועל אויך קומען דעריבער בין אויך גוועען פריליך. נאָחר זיך זיך ער זיך צוּיְת פאָר דער חופה

חופה און האב איהם ניט גיזען האב איך מיר געטראכט און איך בון ניט ראי זו זעהן אדער ער האט ניט גזקאנט קומען דורך אינן אנדערץ סיפה דעריבער האב איך און געלענט מינן קאפ אויף דעם בעט און האב מיר פודורך ניקלעהרט און מאונע מעשים האב איך געזען און די מנינה און ניט פון מינן זיט און איך בון ראי זעהן האב איך דעם אלטס פערשטראכט און זיט און איך בון ראי זעהן האב איך מיר אויף גזאגנין אויף מינן רעפין און איך זאל זו שידען דעם שירוק נאדור חזא אוניא קפין מאן פאר שעומען אירישע טאכטער און איך בון תיכף געגעגען צו דער חווה נאדור מינן הארך און ניט גייגען מיט מיר דעריבער האב איך מיר ניט גזקאנט זיך פערטען זאל ווי פזער און אוניא און גייגען און זין וויב און ניט גייגען מיט איהם קפין גאנץ יאהר און זי און גפטער גווארען :

אין אצ'ים ארום האט דער יוד הקידוש געשיקט צי זיין תלמוד ר' הערשיל פון לאטבערג וואס ער האט בון זיין זוהנים ארטשי תחונה אהאים געשיקט פון דער חתונה און ער וויל זיך מיט איהם משוד ווין מיט זיין זוהן ר' אשרל און עס פארשטייט זיך און ר' הערישל און באיד פשטאנין אויף דעם און מאן האט באיד געשרהפען תנאים און מאן האט אַפְּגָשְׁתָּאַפְּגָשְׁת אַזְּדִּין זֶה חתונה זאל זיין און לאטבערג און ווי אַז אַי געטומען דֵּי זֶמֶן אַז דֵּי חתונה האט ר' הערשיל אַהֲן גענרייט אַשְׁיַּנְיִי חתונה וויל ער און גייגען גרויסט עשר און און גרויסט מיחס ער האט פארשאנין און אליג גרויסט חמימים וועלען זיין אויף דער חתונה וואס זי חתונה און גאנץ ניט גענוועגן אויף דער וועלט :

אין פאר דער חתונה האט דער יוד הקידוש פערלאנגט פון זיין מהות ר' הערישל און ער זאל שיקען זיין וויב מיט דער כליה צום רבין קפין לובליין או ער זאַי בענטשין די כליה פאר דער חתונה און ווי זי שוגאים פון איד הקידוש האבען גיהערט פון דעם כבוז וואס דער יוד הקידוש וועט האבען און לאטבערג אויף דער חתונה און זיין האבען מזרא געהאט אַז אלע גרויסט ליט פון קירה זאלען אַנְהַיְבִּין צו סאָהרען צום יוד הקידוש האט און זיין אהן געההיין צו ברענין אַפְּגָשְׁת אַיְגָר אַיְגָר זיין אַעְצָה געהאָלטן אַז זיין זאלען פּוֹיְלָעַן בֵּין דעם רבין פון לובליין או ער זאל בשום אַופְּן ניט פָּאַיְן זיין די חתונה און לאטבערג און זיין האבען אויף געתהן זיין האבען אויף פיעל גירגדט פֿאַר דעם רבין פון לובליין אויף דעם

שיחיתת חיים

כח 55

ויר' הקדוש פון דער רביה פון לובלין האט זיין צו געזאיגט או ער ווּקְסָט
ניט לאוּזָן זיין די חתונה און לאַמְּבֵעָרְבָּג:

און ווַיָּאָה די מהותתנות מיט דער כליה זעדען בענטשען קיין לובלין צום רביעין
או ער זאל בענטשען די כליה פאר דער חתונה און דער יוד
הקדוש מיט זיין ווֹהן דער חתונ ר' אשראַל זעגען שווין לאָגָן גִּינְזֶעֶן און
לובלין זעגען זיין אלע פיהר אריבין בעאנְגְּבָּגְּן צום רביעין או ער זאל זיין
בענטשען. האט דער רביה אָזִיך זיין גוֹזָר גִּינְזֶעֶן או ער זאל בענטשען באָלְדְּ פָּחָרְגָּן
קײַן קָאָזְנִיכְּן אָנוּ זיין זאלְעָן דָּאָרְטָטְמָאָכְּגָּן די חתונה און זיין זאלְעָן
מָאָכְּגָּן קײַן לאָגָן שׂוֹהָיוֹת אָנוּ גָּאָר נִיט אַנְדְּעָרְשָׁמָאָכְּגָּן אָנוּ ער האט גָּט
גִּינְלָאָטָט דָּעַם יְהִיד הַקָּדוֹש אֲפִילָּו צְוֹעַבָּגָּן אֲרִיעָה זיין מְחוֹתָן ר' העַשְׂרִי
או ער זאל קָוְמָעָן אָזִיך דער חתונה ווּילְדָס אַיִּשְׁ גִּינְזֶעֶן דער גָּאָצְעָר
אָזִיך טָהָה פָּוּן די שׂוֹנָאִים פָּוּן יְהִיד הַקָּדוֹש ווּילְדָס זַיִן הַקָּבָעָן מָוָאָ גִּינְזֶעָט
או טָאָמָעָר ווּסְטָט דָּעַם יְהִיד הַקָּדוֹש שְׁרִיבְּבִּין צום מְחוֹתָן ר' העַרְשִׁי אֲבָרִיך
או ער זאל קָוְמָעָן קְיַיָּן קָאָזְנִיכְּן ווּסְטָט ער מִיט זַיִן מִיט גָּעָמִין די אלְלָא
גְּדוּלִי הַדָּוָר פָּוּן קִירָא אָזִיך דער חתונה קְיַיָּן קָאָזְנִיכְּן אָנוּ וַיַּעֲרָג גָּאָצְיָא אָרְבִּיט
ווּסְט זַיִן צָו נִישְׁתָּאָר אָנוּ דָּעַם גְּעַבָּטְמָוֹת באָלְדְּ פָּאָתְרָעָן קְיַיָּן קָאָזְנִיכְּן אָנוּ
דָּאָרְטָט מָאָכְּגָּן די חתונה אֲפִילָּו אָהָן דָּעַם מְחוֹתָן:

נאָך די שבע ברכּות האט באָלְדְּ ער יְהִיד הַקָּדוֹש גַּעַהְיִיסְטָן זַיִן ווּהָן ר' אַשְׁרִיךְ פָּאָתְרָעָן צָוְיַן שְׁוֹעָבָרְדָּר ר' העַרְשִׁי קְיַיָּן לאַמְּבֵעָרְגָּן אָנוּ ווּעַן
זַיִן האָבָּן זַיִן בעַעֲגִינְטָה האט ר' אשראַל גִּינְזֶעֶן זַיִן פָּאָטָעָר דָּעַם יְהִיד
הַקָּדוֹש ווּאָס פָּאָר אֲלָעָן גָּעָלְדָּו ווּסְטָט די מִיר מִיט גָּאָפְּנָן האט אַיִּתָּן זַיִן
פָּאָטָעָר גַּעֲנְפָעָרְטָא אֲלָעָן וּלְגַעַל דָּיר זַיִן אֲזָּאָר נָאָהָר די זַיִלְסָט ווּסְטִין זַיִן
אָזִוי זַיִן צָו פִּיהָרָעָן מִיט דָּעַם זַיִן ווּסְטָט דָּיר בָּעָסָעָר זַיִן ווּזָאָ אֲסָאָקָעָר
גָּעָלְדָּר אֲזָּאָבָּן דִּין שְׁוֹעָהָר ווְהַנְּגָטָן דָּאָרְטָט אֲזָּאָסָטָר ער אָנוּ אֲפָרְבָּאָרְגִּינְעָר
פָּוּן די לאָן צְדִיקִים אָנוּ דָּי זַיִלְסָט ווּסְטִין ווּאָזִוי זַיִן צָו פִּיהָרָעָן מִיט אַיִּתָּן
אָנוּ זַיִן האָבָּן זַיִן בעַעֲגִינְטָה אָנוּ זַיִן זַיִלְסָט זַיִד צָו פָּאָהָרִין בְּשָׁלוֹם
אָנוּ וּרְיָה ער אָנוּ גַּקְיַמְעָן קְיַיָּן לאַמְּבֵעָרְגָּן האט ר' אַשְׁרִיךְ זַיִן גִּינְוָאָלְט
זַיִהָּן מִיט דָּעַם פָּעָרְבָּאָרְגִּינְעָמָן שִׁסְטָעָר האט ער זַיִק מִישְׁבָּגִינְזִין
או ער זַיִל זַיִק מָאָכְּגָּן אֲפָאָהָר שַׁיִּק בֵּין דָּעַם שִׁסְטָעָר אָנוּ ר' אַשְׁרִיךְ
הַאָט גַּעֲזָאָגָט זַיִן ווְנִיבְּאָ אָזִים מָאָכְּגָּן אֲפָאָהָר שַׁיִּק בֵּין דָּעַם שִׁסְטָעָר
זַיִיעָר שְׁכַּן חָאָט מִזְעָן גַּעֲוָאָלָט רִיפְעָן דָּעַם שִׁסְפָּעָר צָו ר' אַשְׁרִיךְ האט
אָרְבָּשָׂוּם אָוְפָּן נִיט גִּינְוָאָלְט ער האט גַּעֲזָאָגָט אוּ ער ווּסְט זַיִן דָּעַם
שִׁסְטָעָר

שיסטער אליאן גיין. האבען איניהם זיין הויז געיגנד שטארק גיבעטען או ער זאל ניט אליאן גיין צום שיסטער און ער האט זיין געமיות נאך געגןן און מצע האט צו איהם גערופען דעם שיסטער און ער האט גענמגען די מאס אין האט מיט איהם אָפֶ געשמייסט אַוְיף וועלכען טאג אָר זאל איהם אָפֶ בענגןן די שוק און ר' אשראַל האט זיך געמאכט אָז אָר גלעיבט איהם גיט אָז ער מאכט איהם שווין די שוק באחר יעדען טאג וואס ער אָז גענגןן מיט דעם טלית ותפלין דעווינגען האט ער אָב גיטראָטנען בײַ דעם שיסטער צי זעהן צו ער מאכט איהם די שוק וויל ער האט גוּאָלַט זעהן זונע מעשיים און אוֹזֵי האט ער געטעהן דריין טאג יעדען פריה אָז ער בײַ איהם גיעוועזען און ווי עס איז געקומען דעם פערדערן טאג האט איהם דער שיסטער גיגעבן איזן שוק :

אונ דעם פינגעטען טאג ווי ר' אשראַל איז אָריאן געקומען צו דעם שיסטער האט ער גיטראָטן די שביב און גאנצען ליעדיג טס איז שווין דארט נאהר ניט געוויזן און ר' אשראַל האט זיענער גיטראָרט אוֹיף די זאָך און ער איז געגנגען צום בעל הבית פון דעם הויז און האט איהם גיטראָט אָפֶר וויסט ער ווי ער שיסטער האט זיך געזונגען. האט איהם ער שבר פון דער שבר גענצערט אָז וויסט מעהר נאהר זיגער 12 פינגעטען איז ער שיסטער צו מיר אָריגן געקומען און האט זיך מיט מיר אָב גירעכינט מיט דעם שבר פון דער דירה און וויפֿעַל עס איז מיר געקומען האט ער ער איז אוֹזֵק געפֿאָהרען פון דאנגען און אָזֵק האָב איהם ניט גיטראָט ווי ער פאהרט האט זיך ר' אשראַל זיעער מצער גיעוועזען אוֹיף די זאָך און ער האט איהם שווין מעהר ניט געפֿאָה. דער זכות פון די צדיקים זאל אינץ בני שטנן ווי מיר וועלען זיך ווענגן אכ'ר'א :

דא ווערד ערציילט ווי אַזנער מאן איז ניזאָל ניזאָדָדָען
פון אַנְרוּסֶע עבידה וואס ער האט דערזעהן פאָר ווי
די צורה פון ווין רב' זעם מאָגָעָלָנִיכָעָר זצ"ל :

אמאָהָל האט ר' משה וואָרשיוער דערציילט פאָר די חסידים פון
מַגְעָלִינִיכָעָר אָז אַזְנַחֲלָה אָן וואָרשה בין אָז געגנגען

אין לנו און האב דערזעהן אונין יונגער מאן פון מינץ בזקאנטץ און ער אוני גילאפען זינער צו רידערט און דערשראפען האט מיך דז זאך זינער און גערידרט און האב געוואלט וויסען וואס ער און אוניהם . און אונם בין אוניהם נאך גילאפען בז אוף האב אוניהם און גהוואט און האב יונדרנט וואס ער און אוניהם און וואס ער און אוזי דערשראפען האט ער מיר ניט געוואלט ענטפערען און אוף האב אוניהם און גהוואט און גהוואט און ער זאך מיר זאנגען וואס ער אוניהם און גהוואט אונס גהוואטן וואס ער און אוזי צז רידערט און ער האט מיר ניט גהוואלט אונס זאנגען האב און אוניהם געוואט און זאלסט וויסגן אונך בין אַמְקוּר דעם מאגעלנייצטראָטס און דִי קָאנְסֶט מיר ערצעילען סִינְגִיטֶס סִינְלְאַקְטֶן אָונֵן אַיך קָאָן דִּזְרַעַלְמֶה טֻבָּה טהון און האב אוניהם זינער גיבצטן און ער זאך מיר ערצעילען וואס ער און אוניהם דאמאלס האט ער מיר הערטש דערצעילט דז זאך זא זו זי אונך בין גאס האט מיך דער יצער הרע אהן גיראָט און אונך זאָל טהון אַפְּבִּירָה רַיְּלִי אָונֵן ער אַט כִּיּוֹק פַּרְפִּתְחָרֶטֶס צַי אַהֲרִי טָן זְנוּנָה רַיְּלִי אָונֵן זאָה אַפְּקִד בֵּין דָּאָרֶת אַרְזִין גַּעֲקוּמָעַן אָונֵן אַיְדִּיךְ אַיךְ האב נָאָךְ פַּרְמַמְכָּט דִּזְטִיחָרֶה האט זאָה מיר גַּעֲרוּכָּט אָונֵן דָּעַם אַרְטֶס אָונֵן זאָה גַּרְזְעִים רָוֵסֶט מיך און ער מערנט מיך נָאָךְ ווּאָס נִיטְשָׁס דִּזְרַעַלְמֶה טִיכְעָרֶט זְנוּנָה גַּעֲרוּכָּהּ אָונֵן זאָה צַיְּהָה פִּזְנְטָה בֵּין אַיךְ זינער פַּרְשָׁעָהָמֶט גַּעֲרוּכָּהּ אָונֵן דִּזְרַעַלְמֶה דָּעַם אַיךְ אַזְוִי צַוְּדִידָרֶט אָונֵן אַיךְ קָאָן ער זאָה ניט :

קומען :

אין זוי אוף האב גיהערט דִי דָאַזִּינִי רִיגְּדֶסֶן דַעַט יונגער מאן האב אַיךְ צַי אַיִּהְמַן גַּעֲזָגָט אָוֹ ער האט דִזְרַעַלְמֶה אַזְוּמָעַן אַט גַּעֲטוּרָאָפָּן דָּאָרֶבֶּעֶר וּוְעַלְן מיר גַּיְן בְּעַזְוּמָעַן גַּעֲזָגָט אַט בִּיסְטָלְבָּן בְּרָאָנְפִּין זְנוּלָל דִי בְּרוּיכָסֶט צַי לְבִּין גַּאָט ווּאָס דִי בִּיסְטָלְבָּן גַּעֲרוּכָּהּ טָן דִי עַבְּרִיה אָונֵן מיר זְעָנָעָן בַּיְּדָע גַּעֲזָגָעָן אָונֵן מיר הַקְּבָּעָן בְּעַזְוּמָעַן גַּעֲטוּרָאָפָּן בְּרָאָנְפִּין דָּעַר נָאָךְ האב אַיךְ צַי אַיִּהְמַן גַּעֲזָגָט הַעַר מיך אַוְיס אַוְיס הַעַר מָאָן אָוֹ מְינַן צָבָה וּוּאָלָט גַּעֲרוּכָּן צַי דִי זאָלֶסֶט פָּאָהָרֶן אַוְיַּת שְׁבַּת קִיְּן מָאַגְּלַלְנִיכָּעָר האט ער מיר גַּעֲזָגָט אַז ער ווּט נִיט פָּאָהָרֶן זְנוּלָל דִי בּוֹשָׁה אָונֵן מיר זינער גְּדוּסֶס האב אַיךְ אַז גַּעֲזָגָט אָז אַיךְ ווּעַל מִיט אַיִּהְמַן מִיט פָּאָהָרֶן אָונֵן זוֹן מיר זְעָנָעָן אַרְזִין גַּעֲקוּמָעַן צְוּם מָאַגְּלַלְנִיכָּעָר זְנוּלָל אָונֵן זוֹן מיר הַאָבִין גַּאָחָר אַוְיַּת גַּעֲזָגָט דִי טִיחָרֶט זְנוּנָה גַּעֲרוּכָּהּ אָונֵן זאָה גַּעֲרוּכָּהּ מִיט דִיזְעַן לְשֹׁוֹן בְּיוּוֹאָרֶט אַבְּגָר אַזְוִי ווּוִיסֶט האב אַיךְ זאָה גַּיְשֶׁט גַּיְקָאָנָס אָונֵן הַאָלְטָן . אָונֵן זוֹן דָּעַר יונגער מאן האט דָעַרְהָפָרֶט

וזו רינד האט ער אהן גיהזען צי ווינגען האט איזהן דער מאנעלניצער אויזס גיגעען א' תשובה אין דער יונגער מאן אין גיוועזען אן מאנגליינצעע לאנדצע ציטס אין יעדען שבת האט דער מאנגלאניצער מקרוב גיוועזען דעם יונגער מאן אין ער האט יעדעט מהאל גזאקט חאטש די יציר הרע האט איהם אהן גירעדט. אין דעם נאמען פון דאס יונגער מאן האט ער ביט איזס גזאקט. פון דער מעשה קאן מען זעהן ווי גראיס דער כה פון צורת רבו און יעדער מאנש בראכט אויך זיך צו נעמען אן וווען ער אין אין א' עת צרה אדרער אין אנסון זאל ער זיך פארשטיילען זיין צורת רבו אין דעם זכות פון די צדיקים ואלען מיר אָפַג גיהיטען וווערין פון כל שלעכטן אמן:

און דיעזע מעטה ווערד ערציילט ווייא א מתנדך האט ניוואלט מביש ווין דעם רבין ר' משה מקאויעץ אין ער האט איהם ניפרענט אין שוערין תופפות;

דער מאנעלניצער האט דער צילט או איזן מהאל וווען ר' משה לוי
פון קאוניק האט געדזווינט אין בייחמ"ד האט זיך
דערווצקט איזן חشك צו איזן מלמד או ער זאל פאר שצמבען ר' משה לוי
וועיל ער איז גיוועזען פון זינע מתנדדים אין דעם מלמד איבנונגפאלען או
ער זאל פרעגן ר' משה לוי א' שיוערטין חוס' ער האט גירעכינט צו ער
וועט איזם גיט וויסקן וואס צי אונפערין ווילל מאנטשען האבן געאגט או
ר' משה לוי קאנינט לעזען אפלוי א' קליינעם חוס' און אשווערין חוס', קאן ער
זאכער נישט און חרי משה לוי איז דאמאלס גינטנגען און די תפילין ר'ית איז
דער מלמד דער מתנדך גיגאנט און האט צו געברענונג א' נمرا און האט
ר' משה לוי גיוועזען דער מאמר ר'ית איז דעם חוס' או ער זאל איהם זאצן
דעם פשט פון דעם מאמר רבינו תם האט ר' משה לוי גענומען די נمرا
פון דעם מלמדיס האנד איז האט א' ביסיל איזן גיכלהרט אין דעם
חוס' איז ער האט איזם געאנט דעם ריכטיגען פשט פון מאמר רבינו תם
האט זיך דער מלמד זינער געוינדערט וויל ער איז גיוועזען אויך איז
גרזיטער למדן איז ער האט געראנט צו אסאך גראט זומדים איז טס האט
קינעער גיט געויסט דעם חוס' איז ר' משה לוי האט איז איביגי מגנט
געאגט

גזראנת דעם חומ' מיט דעם ריכטיגאנן פשט אין דער מלכדר אין זמיך ערайдערט גיזווארהען אין האט געפארטען זיין טלית ווילטנין אין האט געפארטען זיך שוווער איבער דעם טלית ווילטנין או דאס אין ניט פון ר' מאה'לט קענצעץ בעחר דער רײַת אלטען האט אהם גזאקט דעם פשט פון דערת הולס', האט ר' פשלה'לי זיך איהן גערועטען וואס ומיל דער שוטה וואס מאכט צר פאות רעהש מזער או לילע יירען וואס זיך לעבעגען בעטען דעם בעל המאמר או זיין ווועגן האבען או שווערי זעל זאל ער זיך זיין זיין זאגן דעם פשט פון דער זעל. און וויא דער מאגענילניצער האט גיזנידט זיין דער געזעט האט ער געפארטען תהיליטים אינו בעסער וויא אונטור פלאי צו וואס זפחת איזהו איז מינן פעטעריס תהיליטים ער גיזען צוא זיגען חסידים מיט דייען לשון ער גניט זו איז אס זיגס. אין אמרת זיין ער זאל האבען עוסק גיזאצין זיך גנגה איזיך וואלט ער גיזעיזין איזין גראזער זיין ער זאל ער האט געהאט איזן שארטין קאָפַע. נאָהוּר אִיךְ הָאֵבֶּג גִּזְהַעַרְט פון מין טאטין וואס ער האט געהאט דעם היליגען מניר זעל איז אין דעם אַרְשָׁטִין גַּדְּלָה ער נאָהוּר צוֹטָק גִּזְאָזִין בְּמִזְרָחָה הַגִּימָאָה אֵין גוֹטָה אֵין יָצַא זוֹל ער ניט צוֹטָק זיין נאָהוּר אֵין גוֹטָה דְּהַשְּׁמָה דְּהַיִּינָה אֵין לִימָדָה קפלָה. דער זכות פון דעם האַלְגָּאנָן צדיק זאל אַינְצָבִין בע שטיך עם כל טובי.

דָּא וווערד דער צִיִּים וואמ פָּאָר אַסְׂפָּה דָּעַד מַעֲנְצָשׁ
הֶאֱמָת גַּעֲהָט וְוָאָם הַאֱטָמָנוֹת אַיִּשְׁפָּעַט דַּעַם מַאֲגַעַלְנִיכָּעָר
רְבִּיאֵן וּבְרוּנוֹ לְבַּרְבָּה :

מען חאמט געבעגענט איזין דבוקרייל קיין מאגענילניצע צום רביין און אויז
 זוֹל מיט האט זוֹל געבראקט לעבעגען דעם רביניס בית המරיש
 האט זוֹל זיך אויס געריטפען מיט כה פון זוֹל מצענטשין וואס זיין האבען זיך
 גפעזיהרט. און אס איז געווארהען אַ גְּרוֹזָס גַּעֲשְׂרִין האט דער מאאנס-זוֹבִּיזִי.
 אַרְזָס גַּעַשִּׂיקְט גַּעֲזָהֶר ווּוְרָעָן זיין מַשְׁמָשׁ ווָאַס פְּאַר אַ גִּינִּיעָס אָס אָס.
 אַיְוּק דער משמש צוֹרֶק גַּעַקְיִמְאָן מיט אַ תשׂוֹבָה אַז מִזְרָחָה האט גיבערענט
 אַ דִּיבְּקָעָן ער וויל ניט בשום אויפֿין אוּרִין גַּיְעָן אֵין בית המדרש ארין.
 האט דער מאגענילניצער געאָגת זוֹל זיין משמש אַזְיִיף גַּעַוּס אַיְזָר מצענטש
 פון זי אַז שטיך און ער הניסט מיטה אַיבְּעָר דעם גַּיְעָס אַרְזָס צוֹ
 דעם

שידותת דריים

דעם דבוק און זאג איהם או דער רבוי רופט איהם און אויב ער ווועט ניט דורך האכין זעלסט איהם רופען בין דעם נאמען ווועט ער דורך אויף געוויסט דורך. דער משמש הקט אויזי געטהון און האט איהם געזאנט או דער רבוי רופט איהם האט דער דבוק איהם ניט געווילט האכין נאך דער נאך חוץ דער משמש הקט איהם גערטען בז' זאג נאמען און ער מיך ארמיין בעכאנטן אין בית המדרש ערטען. און צויזו זאג ער און געקומען פאר דעם רביזן האט איהם דער רבוי געזאנט דרש זאג מתורה אויף דען זינד פאר וואס אט און דער אויזי געקומען. הקט דער דבוק געזאנט אויב איהר וויסט זאג אויזי אוף הגוט אויף געויסט וויסט איזהרב אויך פאר וואס דאס און מר געקומען איזק דער רבוי געזאנט איך ברזוק ניט זאג האכין או איהר זאלט מיר זאנין וואס איזער זינד און נאהר איך זיגל און איהר זאלט מתורה זונן אויף איזאל זינד ווועט איהר געהלפער ווערגען. הקט דער דבוק זינער און געהליפער צו ווינגען און צו שריינען או דאס און מיר געקומען בעויל איך האט געשפער אויף דעם רביזן. הקט דער רבוי געזאנט יעצט און איהר האט מאנגעלניצער און דעם רביזן און איהר געזאנט בעויל זאג מאנגעלניצער געזאנט און זי האט געהלט תיכף זאג האט דער נאך האט דער מאנגעלניצער געזאנט זי זי אש און דעם און איהר געזאנט בעויל זי און ניט געזאנט געוויליגנט און הפרשת חלה. זיון זכות זעל אין זי שטיגן אמן:

...הה...הה...הה...הה...הה...

דא ווערד ערצעילט וויא אחסיד איז נעלטמען אום מאנגעלניצער און דאט זיך פאר אידט מתקנצל ניעויעזען און ער און בי איהם אינגען אויף אחוולה און אויף פרנסה:

איינמאהָל איז געקומען און חסיד צום מאנגעלניצער און האט זיך
פאר איהם מתקנצל ניעויעזען או ער און בי איהם אינגען
שלאך און זיך דאקטוילט האבען איהם שוי מיאש גיעויעזען. און נאך האט
ער זיך פער איהם מתקנצל ניעויעזען או דאס אַרְיכְּמִיקְּסִיט און בי איהם אויזי
גרזיס רעל או ער האט ניט אַפְּלִיכְּ קְּרִין בְּרוֹאַט און זינגען קְּנִידְּצָרְ קְּומָעַן
זאג רעדען בי איהם או ער זאג זי געבען בְּרוֹאַט און ער האט זי
נִישְׁטָן צו גְּזָהָן. הקט איהם דער מאנגעלניצער גִּעְגְּשֶׁרְ אַגְּזָנְטָרְ אַגְּזָנְטָרְ גִּעְגְּשֶׁרְ

זון זאלען נלעיבען און מיר. אבער איך האב מורה או זון זאלען ניט ח'ו
פאר גאנץ או איך דארף אויך די לאסקע פון גאנט. ומיל ווועס אונ דען
מאיר/ל איך בין דאך נאחר אקלין מאונשייל נאחר וויל איך בין א יוד און
איך האב מורה פאר גאנט און אויב עס ווועט קומען צו מיר א מאונש ווועס
זון גאנץ פערענינג און און מיר און ער גידענטקט ניט און מאיר/ל ברוייכט
איך גאנץ לאסקע ווועט ער א ווועדי גאלד גירקסט. נאחר וויל פאלד ער וויסט און
איך ח'ו דעם צונר אויך קלין גאלד גירקסט. מאיר וויל זונען ער האקט
איך באחר א שליח ווועט דער יוד א ווועדי אויך טוון וויל זונען
מאיר/ל און גאנץ זונען ער אויך קליין גאלד גירקסט. אונ
איך בעדראף. און איך וועל איניך דערצינילען א מעשה פון מעזיבן. און
מאלען און גאנט זונען זום מעזיבווער רב ז'יל צוועי סוחרים און האבען
זון איהם גיבעטן און ער זאל פאר וויארט ווועגן מתפלל זון זונען
זאלען מליח זון און זינער מסחרים וויל בין יצט האבען זון געהאט
גריסע עגמת נש פון זינער האנדעל הגוט זון דער מעזיבווער רב ניפרגט
וואס א גישעפעט זון פירהען האבען די סוחרים איהם ניט גיענפערת האט
זון דער מעזיבווער נאך אמאלען גיפורגעט מיט וואס זון זונען זון זונען
האבען איהם געמוות ערצינילען און זינער מסחר און מיט חרויים און זינער
האנדלען מיט א גו' בשתפות. האט זון דער מעזיבווער רב גיענפערת
מיט דעם לשון איהר מינט און איך ברז'יך ניט זום רבש"ע לאסקע און
אייהר האט געוואט און איך זאל גנביינין פון רבש"ע פאר איזער ווועגן
א ישפה איהר האט גיהאט א גויטען טונות איך אונ דארף אויך דעם
רבש"ע לאסקע. פון דיעז מהה קען מען זונען וויל עדער מאונטש דארף
האבען בטחון און גאנט און השיחת זאל אינץ הצלען מיר זאלען גיהאנטן
ווארען מיט כל טוב אמן :

**דא ווערד ערציילט דער וויבוח פון דעם רבין מלובין
מיט הרה"ק ר' אלחנן פלאנטשער ז'יל.**

דער מאונעלַּנייצער האט דערציילט און צוישען די גויסע תלמודים
פון רבין אלימלך און גיטווען און גויסען ברויסער טפחים
אונ ער האט געהיטען הר' אלחנן פלאנטשער און וויל דער רבין ר'
אלימלך און גפער גווערין האט דער רב ר' אלחנן פלאנטשער ז'יל
גירזביגן

שיהות חיים

לכ ב

ניראכענט אוית גוויס וועט דער גאנצער צולט פון רבין ר' אלימלך פאנט ען צו איהם אבער זיין רעכינונג איזו גיוועזין אומזאנט אין דער צולט האט אהן געהויבען צו פעהרטן קיין לובליין און ווי דער רב ר' אלחנן פלאגנט זיך האט גינזון צו דער צעלט פאהרטן קיין לובליין האט ער זיך מישב גווען צו איזר זאל וועלסט אויך פאהרטן קיין לובליין און אליזער ער ען ארין נעמפרהען צו איהם וויל זיין כונה איזו גיוועזון צו דער רבין מלובליין צו ער קומט צו איהם וויל זיין כונה איזו גיוועזון צו דער רבין מלובליין צו ער האט געהרטן און מען קען גוועזון הענגנין זקען זיך און זיין כונה וואס ער האט גינואלט צו דער רבי מלובליין זאל איהם אקינזען פאהרטען וויל ווער צס האט געהרט גינקאנט דעם רב ר' אלחנן און דעם רבין מלובליין זיין זיין געוועזון בם דעם רבין אלימליך זעל איז דער רב ר' אלחנן גיוועזון אגרעסערץ תלמיד אין אויך איז ער פיהל ערטר געוועזון אין דעיארטן אבער דער רבי מלובליין האט זיך דער פון לובליין איז ער געומוט זיכען אספאנציגע אין האט אין איהם ניט אקינזון געהרטן און דער רב ר' אלחנן זויי ווי ער געקומען קיין לובליין האט ער זיך געומוט זיכען אספאנציגע אין האט גיראכענט איז דער רבי פון לובליין וועט צו איהם קומען אויך דער סטאנדיגע אבער דער רבוי איז צו איהם אויך דער סטאנדיגע איז ער געקומען איז ער געמיות וועלסט גינן צום רבין. אין זויי ווי ער איז געקומען איז בית המדרש ארין אין האט געוואנט דעם רבין גיט מארגן אבער דער רבוי האט איהם נאר ניט גענטפעטלט דאמאלט האט שיין דער הרה"ק ניט ניקענט זיך איזין האלטן אין ער האט אהן געהיבען נאך צי קלעהרען נאך דעם רבין מלובליין פאר וואס ער פיהרט זיך מיט איהם אויך פראזיד אין דורך בון אויך דאך בין יעצט גיוועזון דראטער ווי דער רבוי מלובליין און ער האט זיך שטפרק גיוינדרעס אויך זיך דער דברויו זיך דער רבוי מלובליין צו איהם אויס געדראיט אין איהם ניפרענט איזהה האט זיכענט דער רבין אלימליך האט ער איהם גענטפערט יאה. אויך האב איהם גיק ניט האט ער איהם נאך אמאה ניפרענט מיט וואס האט איזהה איהם גיק ניט ר' אלחנן פלאגנטער גענטפערט אויך האב איהם ניפרענט מיט דעם איז זיין גאנץ אב טהון אויך דער וועלט זיין געהרט גיוועזון אויך זוים הוה איזן הנידערט חלק. און ניט נימינציג פרייצענט אויך פון דעם היינדרט איהם געוואנט איזהה האט געהרט גענטפערט זיין און נימינציג פרייצענט אויך יונבי וועלט זיך דער רבוי מלובליין האט גאנזט צו ווען דער רבוי ר' אלימליך זעל המנט

שידות חיים

זין וואלט צר פאר מיר געשטוטגןן וו? און קעכט פאר זין האר און דער
 זיך האט דער רבוי מלעבלין איהם ניגעגען שילום און האט זיך מיט איהם
 זונער געפריגידט. און אויף דעם האט דער מאנגלאנץער גינזנט או דער
 זאום און מלוא זין רביינס ערט איז צר גראסער וו? זין רבוי וויל צר
 העט זין קדשה און זין רביינס קדשה אויך. דער זכות פון די צדיקם
 זאל אונז בעי טטינן אמן:

